

प्रकरण पाच

ग्रामपंचायत विभाग

प्रमुख ग्रामपंचायतींचे लेखापरीक्षण

संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अधिपत्याखाली लेखापरीक्षा आस्थापनेमार्फत ज्या ग्रामपंचायतीचे ग्रामनिधीतील वार्षिक उत्पन्न रुपये 25,000/- अथवा त्याहुन अधिक आहे, अशा राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या लेखांचे वार्षिक लेखापरीक्षण केले जाते. ग्रामपंचायत लेखापरीक्षणांती लेखापरीक्षण अहवाल संबंधित ग्रामपंचायतींना निर्गमित केले जातात. ग्रामपंचायतींच्या लेखापरीक्षण अहवालाच्या अनुपालनाची पडताळणी या विभागामार्फत करण्यात येत नाही. ग्रामपंचायत लेखापरीक्षण अहवालातील मोठ्या प्रमाणावरील आर्थिक अनियमिततांचे स्वरूप पाहता अनुपालन पडताळणीचे अधिकार स्थानिक निधी लेखापरीक्षा विभागाकडे देणे आवश्यक वाटते.

ग्रामपंचायतींच्या लेखापरीक्षण अहवालात अंतर्भूत असलेले काही महत्त्वाचे आक्षेप पुढीलप्रमाणे -

5.1 साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत पुर्णा, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी, पाणीपुरवठा निधीतून कार्यालयीन नैमित्तिक जडसंग्रह वस्तू, आरोग्य विषयक व इतर किरकोळ दुरुस्ती साहित्य खरेदी केले आहे. सदर खर्चाबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/ प्रक्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 मधील नियमपुस्तिकेच्या परिच्छेद 3.2.3 नुसार खरेदीची कार्यपध्दत अवलंबून आणि त्यासाठी परिच्छेद क्रमांक 2.9.4 नुसार खरेदी समिती स्थापन करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार रुपये 5,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी विना दरपत्रके व रुपये 5,000/- व त्यावरील मात्र रक्कम रुपये 3,00,000/- पर्यंत दरपत्रके मागवून आणि रुपये 3,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी ई-निविदेद्वारे करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

3) खरेदी करतांना वित्तीय औचित्यांचे काटेकोरपणे पालन होणे आवश्यक असते. खरेदी करतांना दर्जा योग्य वाटत नसेल, तर योग्य दर्जाच्या त्याच वस्तूंचे स्थानिक बाजारातील दर कमी असतील तर तेथून खरेदी करता येईल. मात्र दर्जाबाबत योग्य हमी घेणे आवश्यक आहे.

4) खरेदी साहित्याची नोंद महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार उपभोग्य वस्तू साठा नोंदवही क्रमांक 15 व जडसंग्रह वस्तूंची नोंद नमुना क्रमांक 18 ला घेऊन विनियोगाचे हिशोब सादर करणे आवश्यक आहे. खरेदी साहित्याच्या विनियोगाचे दाखले घेऊन खरेदी साहित्याच्या विनियोगाची व शिल्लक असलेल्या साहित्याची नोंद नमुना नंबर 152 ला घेणे आवश्यक आहे.

5) पुरवठादाराकडून मिळालेल्या आकस्मिक खर्चाच्या देयकावर कार्यवाही करतांना त्यावर सरपंच आणि सचिव यांनी पुढीलप्रमाणे प्रमाणित करणे आवश्यक आहे:- (1) देयकामध्ये उल्लेखिलेल्या सर्व वस्तू / साहित्य चांगल्या अवस्थेत व पूर्ण प्रमाणात मिळाले आहे. तसेच मागणीनुसार चांगल्या दर्जाचे आहे. (2) देयकामध्ये आकारलेले दर मंजूर दरानुसार आहेत (3) देयकात नमूद केल्याप्रमाणे साहित्य मिळाल्याबाबतची साठा नोंदवही लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाही. यामुळे ग्रामनिधीतून खरेदी केलेल्या एकूण 32 वस्तूवर केलेला खर्च रुपये

13,80,382/- व पाणी पुरवठा निधीतून खरेदी केलेल्या एकूण 2 वस्तूवर केलेला खर्च रुपये 71,044/- मान्य करता येत नाही.

5.2 चौदावा वित्त आयोग निधीतून केलेल्या साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत सावद, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 25) - ग्रामपंचायतीस 14 व्या वित्त आयोगातून सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात साहित्य खरेदीकरीता रुपये 8,46,375/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार रुपये 5,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी विना दरपत्रके व रुपये 5,000/- व त्यावरील मात्र रक्कम रुपये 3,00,000/- पर्यंत दरपत्रके मागवून आणि रुपये 3,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी ई-निविदेद्वारे करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 प्रकरण (3)(9)(2)(ग) नुसार कार्यवाही केलेली नाही.

3) ग्रामपंचायतीने रक्कम रुपये 1,97,000/- किंमतीच्या खरेदी केलेल्या 38 नग कचरा कुंड्यांची नोंद नमुना नंबर 18 मध्ये घेतलेली नसून विनियोगाच्या नोंदी घेतलेल्या नाहीत.

4) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 नुसार दिनांक 01/11/2015 पासून खरेदीकरीता 3 लाखावरील खरेदीकरीता निविदा (ई-निविदा) मागवून करणे आवश्यक असताना रुपये 3,16,000/- च्या किंमतीचे 4 प्रोजेक्टर खरेदी केलेले आहेत. या नियमबाह्यतेबाबत खुलासा करावा.

5) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 प्रकरण (24)(10) नुसार रकमा प्रदानानंतर दिनांकासह चुकते करून रद्द केले, असा शेरा प्रदानावर लिहणे बंधनकारक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

उपरोक्त अनियमिततेमुळे साहित्य खरेदीवर केलेला खर्च रुपये 8,46,375/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.3 चौदावा वित्त आयोग निधीतून केलेल्या साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत कांबे, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 25) - ग्रामपंचायतीस 14 व्या वित्त आयोगातून सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात साहित्य खरेदीकरीता खर्च केला आहे. याबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार रुपये 5,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी विना दरपत्रके व रुपये 5,000/- व त्यावरील मात्र रक्कम रुपये 3,00,000/- पर्यंत दरपत्रके मागवून आणि रुपये 3,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी ई-निविदेद्वारे करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

2) ग्रामपंचायतीने रुपये 2,16,654/- इतक्या रकमेचे आरोग्याकरीता मेडीकलोर खरेदी केलेली आहे. खरेदी केलेल्या साहित्याचा गुणवत्ता तपासणी अहवाल लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाला नाही व त्याच्या नोंदी साठा नोंदवहीत घेतलेल्या व विनियोगाच्या नोंदी ही लेखापरीक्षणास दर्शविल्या नाहीत.

3) ग्रामपंचायतीने रुपये 5,79,821/- इतक्या रकमेचे टाटा टिपर घंटा गाडी कमल मोटार्स यांचेकडून खरेदी करतांना Govt. of India, Ministry of Commerce & Industry च्या दरकरारानुसार शासकीय दरापेक्षा रुपये 49,821/- इतकी जादा रक्कम पुरवठादास अदा केली होती. जरी सदरची रक्कम नंतर वसूल केली असली तरी ग्रामपंचायतीने जादा रक्कम का अदा केली व रक्कम वसूल होईपर्यंत झालेल्या व्याजाची परिगणना करून संबंधीताकडून वसूल करून अनुपालन सादर करावे

4) दिवाबत्ती साहित्याच्या नोंदी साठा नोंदवहीत घेऊन त्याचे विनियोजन झाल्याच्या नोंदी साठा नोंदवहीत घेतलेल्या नसल्याने आवश्यकतेनुसार शिल्लकेची पडताळणी करता आली नाही. याबाबत खुलासा करावा.

5) खरेदी साहित्याची नोंद महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार उपभोग्य वस्तू साठा नोंदवही क्रमांक 15 व जडसंग्रह वस्तूंची नोंद नमुना क्रमांक 16 ला घेऊन विनियोगाचे हिशोब सादर करणे आवश्यक आहे. खरेदी साहित्याच्या विनियोगाचे दाखले घेऊन खरेदी साहित्याच्या विनियोगाची व शिल्लक असलेल्या साहित्याची नोंद नमुना नंबर 152 ला घेणे आवश्यक आहे.

6) ग्रामपंचायतीने 15 सेट सौरदिप महाराष्ट्र एनर्जी ऑथोरटी, पुणे यांच्याकडून दरकरार न मागविता खरेदी केलेले आहेत. या नियमबाहयतेबाबत खुलासा करावा.

5.4 दिवाबत्ती खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत कोपर, तालुका भिवंडी, जिल्हा ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायतीस दैनंदिन कारभारासाठी किरकोळ साहित्य, सादिल, आरोग्य, दिवाबत्ती विषयक व इतर साहित्य खरेदी करावे लागते. सदरची खरेदी ही सर्वसाधारण (1) खर्ची पडणारे (consumabale store) (2) खर्ची न पडता वापरात असणारे भांडार (Non consumabale store) व (3) योजनेच्या अनुषंगाने करावयाची खरेदी इत्यादी स्वरूपाची असते. ग्रामपंचायतीने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात रुपये 60,853/- इतका खर्च दिवाबत्ती साहित्य या लेखाशीर्षाखाली केला आहे. याबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार रुपये 5,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी विना दरपत्रके व रुपये 5,000/- व त्यावरील मात्र रक्कम रुपये 3,00,000/- पर्यंत दरपत्रके मागवून आणि रुपये 3,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी ई-निविदेद्वारे करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

2) खरेदी साहित्याची नोंद महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार उपभोग्य वस्तू साठा नोंदवही क्रमांक 15 व जडसंग्रह वस्तूंची नोंद नमुना क्रमांक 16 ला घेऊन विनियोगाचे हिशोब सादर करणे आवश्यक आहे. खरेदी साहित्याच्या विनियोगाचे दाखले घेऊन खरेदी साहित्याच्या विनियोगाची व शिल्लक असलेल्या साहित्याची नोंद नमुना नंबर 152 ला घेणे आवश्यक आहे.

3) पुरवठादाराकडून मिळालेल्या आकस्मिक खर्चाच्या देयकावर कार्यवाही करतांना त्यावर सरपंच आणि सचिव यांनी पुढीलप्रमाणे प्रमाणित करणे आवश्यक आहे (1) देयकामध्ये उल्लेखिलेल्या सर्व वस्तू / साहित्य चांगल्या अवस्थेत व पूर्ण प्रमाणात मिळाले आहे, तसेच मागणी नुसार चांगल्या दर्जाचे आहे. (2) देयकामध्ये आकारलेले दर मंजूर दरानुसार आहेत. (3) देयकात नमूद केल्याप्रमाणे साहित्य मिळाल्याबाबतची साठा नोंदवही लेखापरीक्षास उपलब्ध झालेली नाही. याप्रमाणे नमूद उणिवांची अनुपालनीय पूर्तता करेपर्यंत खर्च रक्कम रुपये 60,853/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.5 विकास कामाबाबत.

ग्रामपंचायत मांजरे, तालुका शहापूर, जिल्हा ठाणे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात रक्कम रुपये 27,73,166/- ची विकास कामे केलेली आहेत. सदर खर्चाबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45(6-ड) नुसार सर्व विकास कामांवर खर्च करताना ग्रामसभेची मंजूरी घेऊन महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 56 नुसार निविदा प्रक्रिया राबवून विकास कामे करणे आवश्यक आहे.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 52(1) व 54(2) नुसार अनुक्रमे सर्व बांधकामांच्या माहितीची प्रकल्प / कार्यादेश नोंदवही ठेवण्यात आली नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-तीन/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार रुपये 5,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी विना दरपत्रके व रुपये

5,000/- व त्यावरील मात्र रक्कम रुपये 3,00,000/- पर्यंत दरपत्रके मागवून आणि रुपये 3,00,000/- व त्यावरील साहित्य खरेदी ई-निविदेद्वारे करणे बंधनकारक असतांना तशी कार्यवाही झालेली नाही.

4) महाराष्ट्र शासन राजपत्र दिनांक 13/05/2005 मधील नियम 24 पोटनियम 8 अन्वये देयक तयार करून नियम 9 अन्वये मंजूरी आदेशाची नोंद करून त्यावर सरपंचाची स्वाक्षरी घेऊन प्रदान करणे आवश्यक आहे तसेच हजेरीपटावर केलेल्या कामांचे मुल्यांकन घेऊन सरपंचाच्या स्वाक्षरीसह नमुना 22 अद्यावत ठेवणे आवश्यक आहे.

5) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 नुसार विहित केलेला नमुना 23 मध्ये विकास कामांच्या अंदाजपत्रकाचे नोंदणी पुस्तक ठेवले नाही, तर नमुना क्रमांक 15 उपभोग्य वस्तूंच्या नोंदी साठा नोंदवहीमध्ये घेतलेल्या नाहीत. तसेच निर्माण मालमत्तेच्या नोंदी नमुना नंबर 23 मध्ये घेण्यात आलेल्या नाहीत.

6) विकास कामासाठी साहित्य खरेदी करून प्रदान करतांना शासकीय बाबींच्या वसुलीची कपात जसे स्वामित्वधनाची रक्कम, कामगार कल्याण उपकर, शासकीय विमा तसेच आयकर व विक्रीकर इत्यादीं रकमा कपात करून त्याचा भरणा योग्य त्या लेखाशिर्षाखाली अथवा शासन खाती जमा केल्याचे दिसून आले नाही. जिल्हा दरसूची उपलब्ध झाली नसल्याने अंदाजपत्रकात नमूद केलेल्या दराची खात्री करता आली नाही.

7) विकास कामांच्या / बांधकामाच्या खालील जागा, रस्ते व इतर केलेली कामे ग्रामपंचायतीच्या मालकीचे असलेबाबतचे अभिलेख लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेले नाहीत.

8) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण/2004 प्र.क्र.109/2, दिनांक 22/03/2005 नुसार बांधकामात वापरलेल्या साहित्याचे, शासकीय प्रयोगशाळा चाचणी अहवाल, साहित्याचा वापर करण्यापूर्वी प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहेत.

9) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011, नमुना नंबर 19 हजेरीपटात आवश्यक परिमाण तपशील नमूद करून सरपंचाच्या स्वाक्षरीसह अद्यावत व प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.

10) बांधकामाची प्रगती नोंदवही ठेवलेली नाही. तसेच काही कामांची अंदाजपत्रक, मुल्यांकन दाखले, मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेली नाहीत.

वरील नमूद उणिवांची अनुपालनीय पूर्तता सक्षम प्राधिकर्याकडून मान्य करून घेणे आवश्यक आहे.

5.6 ग्रामपंचायतीने केलेल्या बांधकामावरील खर्चाच्या त्रुटीबाबत

ग्रामपंचायत साखरे तालुका पालघर, जिल्हा पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी, 14 वा वित्त आयोग, 5% पेसा ग्रामकोष, पाणीपुरवठा निधीतून केलेल्या रुपये 8,38,785/- इतका खर्च केलेला असून त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता, 2011 चे नियम 49 ते 61 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्यांची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेऊनच बांधकामे, दुरुस्ती कामे करणे आवश्यक आहे. त्याबाबत ग्रामपंचायतीने कार्यवाही केली नाही.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता, 1968 चे नियम 166(अ)(3) नुसार तसेच शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-2000/प्र.क्र.44/33, दिनांक 22/12/2000 नुसार मोजमाप पुस्तकामध्ये मापे नोंदवून खर्च करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही ग्रामपंचायतीने केलेली नाही.

3) बचत/अधिक्य विवरणपत्र, कामाचे साहित्य वापर विवरणपत्र, कामे पूर्णत्वाचे दाखले लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत.

4) शासन वित्त विभाग, निर्णय, क्रमांक विमासं-1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 20/06/1998 व शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, निर्णय क्रमांक जिपर-2000/प्र.क्र.837/पं.रा.8(35) दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा शासकीय विमा निधी संचालनालय मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) शासन महसूल व वन विभाग अधिसूचना दिनांक 11/05/2015 नुसार रुपये 400/- प्रती ब्रास किंवा रुपये 141.34 प्रती सी.एम.टी. नुसार बांधकामावर वापरलेल्या स्वामित्वधनाची रक्कम शासन खाती भरणा करणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

6) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार तसेच शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, निर्णय क्रमांक निविदा-2014/प्र.क्र.260/पंरा-7, दिनांक 27/05/2015 व दिनांक 19/10/2011 नुसार रुपये 1.00 लक्ष वरील खरेदी ई-निविदा काढून करणे व बांधकामांबाबत रुपये 5.00 लक्ष वरील कामे ग्रामपंचायतीने ई-निविदा मागवून करणे आवश्यक असतांना त्याबाबत अभिलेखे ठेवलेले नाहीत.

7) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नं.22 व 23 मध्ये नोंद घेतलेली नाही.

8) बांधकामांची जागा ग्रामपंचायतीच्या मालकीची असल्याबाबत अभिलेखे उपलब्ध झाले नाहीत.

9) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक बीसीए-2009/प्र.क्र.108/कामगार-7अ, दिनांक 17/06/2010 नुसार देयकामधून 1 टक्का कामगार कल्याण उपकर कपात केलेला नाही.

10) शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-1093/प्र.क्र.1516/भाग-2/33, दिनांक 27/04/2000 नुसार कामाचे तुकडे न करण्याच्या सूचनांचे पालन करण्यात आले नाही

11) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 अन्वये खरेदी केलेल्या साहित्याची साठा नोंदवहीत नमुना क्रमांक 15 मध्ये नोंद घेतलेली नाही.

12) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 नुसार बांधकामांची 5% मोजमापे कार्यकारी अभियंता व नियम 164 नुसार 100% उप अभियंता यांनी तपासणे आवश्यक आहे.

13) महाराष्ट्र शासन, विक्रीकर आयुक्त राजपत्र असाधारण भाग-1 दिनांक 04/04/2012 नुसार नोंदणीकृत ठेकेदाराकडून 2% व अनोंदणीकृत ठेकेदाराकडून 5% मुल्यवर्धित कर कपात करणे आवश्यक असतांना अशी कपात केलेली नाही.

14) शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1099/प्र.क्र.74/08, दिनांक 20/05/1999 व शासन नियोजन विभाग, परिपत्रक क्रमांक स्थाविका-1093/370/योजना-6, दिनांक 10/12/1993 नुसार विकास कामांचे फलक लावलेबाबत फोटो नस्तीस उपलब्ध नाहीत.

15) ग्रामपंचायतीने मुल्यांकनाशिवाय केलेला सदरचा खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही.

5.7 संपूर्ण स्वच्छता अभियान अंतर्गत स्वच्छ भारत मिशन अभियान मधून वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी अनुदान वाटपाबाबत.

ग्रामपंचायत, खैरेगुप तालुका पालघर, जिल्हा पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 15) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी अंतर्गत रुपये 2,64,000/- इतका खर्च केलेला असून त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

लाभार्थीचे प्रस्ताव लेखापरीक्षणास प्राप्त झाले नाहीत.

1) निवड झालेल्या लाभार्थींनी शौचालय बांधकाम केलेबाबत नोंद महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार नमुना नंबर 8 मध्ये आढळून आली नाही.

2) लाभार्थींची उपयोगिता प्रमाणपत्रे लेखापरीक्षणास प्राप्त झाली नाहीत.

3) लाभार्थ्यांनी शौचालयाचे बांधकाम पूर्ण केले असलेबाबत उप अभियंता/कनिष्ठ अभियंता यांचे मुल्यांकन दाखले लेखापरीक्षणास प्राप्त झाले नाहीत.

4) शौचालयाचे अनुदान वाटप यादी लेखापरीक्षणास प्राप्त झाली नाही.

5.8 शौचालय बांधकाम अनुदान वाटपाबाबत

ग्रामपंचायत, सातपाटी, तालुका पालघर, जिल्हा पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 19) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी अंतर्गत रुपये 35,90,000/- इतका खर्च केलेला असून त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) लाभार्थीचे प्रस्ताव लेखापरीक्षणास प्राप्त झाले नाहीत.
- 2) निवड झालेल्या लाभार्थींनी शौचालय बांधकाम केलेबाबत नोंद महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार नमुना नंबर 8 मध्ये आढळून आली नाही.
- 3) लाभार्थींची उपयोगिता प्रमाणपत्रे लेखापरीक्षणास प्राप्त झाली नाहीत.
- 4) लाभार्थ्यांनी शौचालयाचे बांधकाम पूर्ण केले असलेबाबत उप अभियंता/कनिष्ठ अभियंता यांचे मुल्यांकन दाखले लेखापरीक्षणास प्राप्त झाले नाहीत.

5.9 ग्रामपंचायतीने केलेल्या टी.सी.एल. व मेडिकलोर खरेदीबाबत

ग्रामपंचायत कुंभवली, तालुका पालघर, जिल्हा पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी अंतर्गत रुपये 3,96,004/- इतका खर्च केलेला असून त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भांखस-2048/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 व भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार तसेच शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, निर्णय क्रमांक निविदा-2014/प्र.क्र.260/पंरा-7, दिनांक 27/05/2015 व दिनांक 19/10/2011 नुसार रुपये 1.00 लक्ष वरील खरेदी ई-निविदा काढून करणे आवश्यक असतांना ग्रामपंचायतीने अशी कार्यवाही केलेली नाही.
- 2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 अन्वये खरेदी केलेल्या साहित्याची साठा नोंदवहीमध्ये नमुना नंबर 15 मध्ये नोंद घेणे आवश्यक असतांनाही ग्रामपंचायतीने अशी नोंद घेतलेली नाही.
- 3) खरेदी केलेल्या टी.सी.एल.मध्ये 33% क्लोरीनचे प्रमाण असलेबाबत पडताळणी अहवाल देयकासमवेत जोडलेला नाही.

5.10 शाळांना ई-लर्निंग सुविधा पुरविणे खर्चातील अनियमितेबाबत

ग्रामपंचायत सालवड, तालुका पालघर, जिल्हा पालघर, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायतीने 14 वा वित्त आयोगातून जिल्हा परिषद शाळांना ई-लर्निंग सुविधा पुरविणे या बाबीवर रुपये 2,82,000/- इतका खर्च केलेला असून त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भांखस-2048/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 व भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार तसेच शासन ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, निर्णय क्रमांक निविदा-2014/प्र.क्र.260/पंरा-7 दिनांक 27/05/2015 व दिनांक 19/10/2011 नुसार रुपये 1.00 लक्ष वरील खरेदी ई-निविदा काढून करणे आवश्यक असतांना ग्रामपंचायतीने अशी कार्यवाही केलेली नाही.
- 2) जिल्हा परिषद शाळांना सदर खर्चातून प्रोजेक्टर संगणक यांचा पुरवठा करण्यात आलेला आहे परंतु, याबाबत जिल्हा परिषद शाळांची मागणी लेखापरीक्षणास प्राप्त झाली नाही.
- 3) खरेदी केलेले साहित्य शाळांना पोहोच झालेबाबत मुख्याध्यापक यांच्या पोहोच पावत्या लेखापरीक्षणास प्राप्त झाल्या नाहीत.

5.11 अर्थसंकल्पीय तरतुदीपेक्षा जादा व तरतुदीशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत सांगुर्ली, तालुका पनवेल, जिल्हा रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 02) -

ग्रामपंचायतीने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात अंदाजपत्रकीय तरतुदीपेक्षा जादा व तरतुदीशिवाय एकूण रक्कम रुपये 1,39,541/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958, मधील कलम 45 नुसार प्रशासकीय अधिकार व कर्तव्य पार पाडण्यासाठी ग्रामपंचायतीस कलम 62 मधील तरतुदीनुसार आपल्या अंदाजपत्रकात तरतुद करणे आवश्यक आहे या तरतुदी अंतर्गत खर्च करणे बंधनकारक आहे तरतुदीपेक्षा जास्त खर्च करण्यापुर्वी कलम 62(अ)व मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 4(1) (2) नुसार पुरक अर्थसंकल्प किंवा पुनर्विनियोजन विवरणपत्र तयार करून तरतुदीपेक्षा जास्त केलेल्या खर्चास पंचायत समितीची मान्यता घेणे आवश्यक असतांना ग्रामपंचायतीने तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5.12 साहित्य खरेदीतील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत पागोटे, तालुका उरण, जिल्हा रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 09) -

ग्रामपंचायत पागोटे, तालुका उरण यांनी ग्रामनिधी, पाणीपुरवठा निधीमधुन कार्यालयीन जडसंग्रह वस्तू व इतर किरकोळ दुरुस्ती साहित्य खरेदी केलेले आहे. सदर साहित्य खरेदीवर एकूण रक्कम रुपये 6,75,865/- इतका खर्च झालेला आहे. यावर खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) साहित्य खरेदी करताना मॅन्युअल ऑफ प्रोसिजर फोर परचेस ऑफ स्टोअर्स गव्हर्नमेंट डीपार्टमेंटच्या भाग 2 मधील 1 (जी) नुसार उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/ उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 तसेच साहित्य खरेदी करताना दिनांक 01/12/2016 नंतर उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार साहित्य/वस्तु खरेदी करताना तीन दरपत्रके/निविदा मागवून खरेदी करणे आवश्यक असतांना पंचायतीने तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) खरेदी साहित्याच्या साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 मध्ये नोंद घेतलेल्या नाहीत. त्यामुळे त्यांच्या विनियोगाची खात्री करता आलेली नाही.

5.13 ग्रामपंचायतीचे केलेल्या विकास कामांबाबत.

ग्रामपंचायत रासळ, तालुका सुधागड पाली, जिल्हा रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 09) -

ग्रामपंचायतीने एकूण 12 विकास कामे केलेली असून सदर कामांवर एकूण रक्कम रुपये 18,22,373/- खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 नुसार व उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/ उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार कामाच्या जाहीर निविदा/दरपत्रके मागविणे आवश्यक असतांना पंचायतीने तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) महसूल व वन विभाग शासन निर्णय क्रमांक गौखनि10/1012/प्र.क्र.603 ख, दिनांक 11/05/2015 नुसार गौण खनिजावरील स्वामित्व धनाची रक्कम वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) आयकर अधिनियम कलम 184 सी नुसार दिनांक 01/06/2010 पासून ठेकेदाराकडून अनुक्रमे 2% (संस्थात्मक) व 1% आयकर वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

4) मक्तेदाराकडून मुल्यवर्धीत कर कामगार कल्याण उपकर व सुरक्ष अनामत वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) विकास कामाच्या नोंदी नमुना नंबर 25 व 26 ला घेतलेल्या नाहीत. (महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना 22 व 23)

6) ग्रामपंचायतीने केलेल्या एकूण 12 विकास कामांपैकी 6 कामांचे प्राकलने व 7 कामांचे मुल्यांकने लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे विकास कामांवर झालेला खर्च रक्कम रुपये 10,21,812/- लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही व उर्वरीत रक्कम रुपये 8,00,561/- लेखापरीक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.14 ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामांचे प्राकलन व मुल्यांकन उपलब्ध न झाल्याबाबत.

ग्रामपंचायत खांडपोली, तालुका सुधागड पाली, जिल्हा रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 02) -

ग्रामपंचायतीने एकूण 02 विकास कामे केलेली असून सदर कामांवर रक्कम रुपये 4,69,500/- खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामांचे प्राकलन व मुल्यांकने लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे विकास कामांवर झालेला खर्च रक्कम रुपये 4,69,500/- लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही.

2) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग परिपत्रक क्रमांक 1099/प्र.क्र.11/जल दिनांक 25/02/2000 नुसार पुर्ण झालेल्या कामाची नोंद मोजमाप पुस्तकात नोंदवून मुल्यांकन निश्चित करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) बांधकामांच्या नोंदी नमुना नंबर 25 व 27 ला घेतलेल्या नाहीत.

4) महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनी-10/0206/प्र.क्र.57/ख/दिनांक 15/12/2006 नुसार गौण खनिजावरील स्वामित्व धनाची रक्कम वसूल करून शासन खाती भरणा करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) विकास कामांवर वापरलेल्या साहित्याचा गुणवत्ता तपासणी अहवाल उपलब्ध झाला नाही.

5.15 ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामांबाबत.

ग्रामपंचायत खवली, तालुका सुधागड पाली, जिल्हा रायगड, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 08) -

ग्रामपंचायतीने एकूण 5 विकास कामे केलेली असून सदर कामांवर रक्कम रुपये 9,79,743/- खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/उद्योग-4 दिनांक 30/10/2015 नुसार व उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-2014/प्र.क्र.82/भाग-III/ उद्योग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार कामाच्या जाहीर निविदा/दरपत्रके मागविणे आवश्यक असतांना पंचायतीने तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि10/1012/प्र.क्र.603 ख, दिनांक 11/05/2015 नुसार गौण खनिजावरील स्वामित्व धनाची रक्कम वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही

3) आयकर अधिनियम कलम 184 सी नुसार दिनांक 01/06/2010 पासून ठेकेदाराकडून अनुक्रमे 2% (संस्थात्मक) व 1% आयकर वसूल करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

4) मक्तेदाराकडून मुल्यवर्धीत कर कामगार कल्याण उपकर व सुरक्ष अनामत वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

5) विकास कामाच्या नोंदी नमुना नंबर 25 व 26 ला घेतलेल्या नाहीत. (महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना 22 व 23)

6) ग्रामपंचायतीने केलेल्या एकूण 5 विकास कामांचे प्राकलने व मुल्यांकने लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे विकास कामांवर झालेला खर्च रक्कम रुपये 9,79,743/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.16 तपशिल नसलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत खोडदे, तालुका गुहागर, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 08) - ग्रामनिधीमधुन ग्रामसेवकाने स्वतःचे नावे धनादेशाने रुपये 53,000/- बँकेतून काढली आहे. त्याबाबत उपप्रमाणके व खर्चाचा तपशिल नोंदलेला नाही. त्यामुळे महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नियम 24(1), 24(2)ग, व 24(2)ग (10,11) नुसार कार्यवाही केलेली नसल्याने सदर रक्कमेचा अपहार झालेला आहे. सदर रक्कम संबंधिताकडून वसूल करून शासन खाती जमा करावी.

5.17 मुलभुत सुविधा अंतर्गत 'एसटी बीटी' खोडदे देऊळवाडी रस्ता (आबलोली सावर्डे जोड) कामातील अनियमितताबाबत.

ग्रामपंचायत खोडदे, तालुका गुहागर, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 07) - ग्रामपंचायतीने सदरच्या कामावर रक्कम रुपये 9,47,000/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) आयकर अधिनियम 194(सी) नुसार 2% आयकर रुपये 20,000/- वसूल केलेला नाही.
 - 2) विक्रीकर आयुक्त, विक्रीकर भवन, मुंबई मुल्यवर्धित कर अधिनियम 2002 कलम 31 व अधिसूचना 2009/2010/प्रमा-06/ब/614, दिनांक 14/10/2010 नुसार 5% विक्रीकर रुपये 50,000/- कपात केलेला नाही.
 - 3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा, कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बी.सी.7/2007/प्र.क्र.788/कामगार-7अ, दिनांक 17/06/2010 अन्वये 1% कामगार उपकर रुपये 10,000/- वसूल केलेली नाही.
 - 4) उद्योग उर्जा, कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बी.सी.ए2009/प्र.क्र.108/कामगार-7अ, दिनांक 17/06/2010 अन्वये 1% कामगार उपकर रुपये 10,000/- वसूल केलेली नाही.
 - 5) महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभाग, निर्णय क्रमांक गौखनि10/2009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 01/02/2010 अन्वये रॉयल्टी रुपये 21,326/- वसूल केलेली नाही. साहित्याचा चाचणी अहवाल नियम सार्वजनिक बांधकाम विभाग, परिपत्रक जी.आर.34/सा4-5999, दिनांक 08/01/2007 नुसार चाचणी अहवाल उपलब्ध नाही.
- सदर कामाचे मुल्यांकन रुपये 10,00,000/- असून कपात रक्कम रुपये 1,11,326/- असून संबंधित मक्तेदारास रुपये 8,88,674/- आदा करणे आवश्यक असताना प्रत्यक्षात रक्कम रुपये 9,47,000/- अदा केले आहेत. त्यामुळे रक्कम रुपये 58,326/- जादा प्रदान केलेले आहेत. तरी ते संबंधितांकडून वसूल करून शासन खाती जमा करावी.

5.18 कराच्या रकमा बँकेत भरणा न करता हाती शिल्लकेतून परस्पर वजा करून अपहार केलेबाबत.

ग्रामपंचायत वांद्री, तालुका संगमेश्वर, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - मुंबई ग्रामपंचायत (अभिरक्षा व गुंतवविणे) नियम 1959 चे नियम 2 अन्वये कोणतीही वसूल रक्कम संबंधित निधीच्या खात्यात जमा करणे आवश्यक आहे. परंतु, जमा झालेली एकूण रक्कम रुपये 2,58,825/- किर्दीमध्ये बँक खात्यात वाढ दर्शवून प्रत्यक्षात बँकेत भरणा न करता रक्कमेचा कायम अपहार केलेला आहे. सदर रक्कम संबंधितांस जबाबदार धरून त्यांचेकडून वसूल करण्यात यावी.

5.19 जनसुविधा विशेष अनुदानांतर्गत ग्रामपंचायत इमारत बांधकाम देयकातील अनियमितताबाबत

ग्रामपंचायत मोर्डे करंबळे, तालुका संगमेश्वर, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 07) - ग्रामपंचायतीने सदरच्या कामावर रक्कम रुपये 11,59,000/- इतकी रक्कम खर्च केलेली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) आयकर अधिनियम 194(सी) नुसार 2% आयकर रुपये 24,689/- वसूल केलेला नाही.
- 2) विक्रीकर आयुक्त, विक्रीकर भवन, मुंबई मुल्यवर्धित कर अधिनियम 2002 कलम 31 व अधिसूचना 2009/2010/प्रमा-06/ब/614, दिनांक 14/10/2010 नुसार 5% विक्रीकर रुपये 61,723/- कपात केलेला नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा, कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक बी.सी.7/2007/प्र.क्र.788/कामगार-7अ दिनांक 17/06/2010 अन्वये 1% कामगार उपकर रुपये 12,345/- वसूल केलेली नाही.

4) शासन उद्योग उर्जा, कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक बी.सी.ए2009/प्र.क्र.108/कामगार-7अ, दिनांक 17/06/2010 अन्वये 1% कामगार उपकर रुपये 12,345/- वसूल केलेली नाही.

सदर कामाचे मुल्यांकन रुपये 12,34,450/- असून कपात रक्कम रुपये 1,11,102/- असून संबंधित मक्तेदारास रुपये 11,23,348/- आदा करणे आवश्यक असताना प्रत्यक्षात रक्कम रुपये 11,59,000/- आदा केले आहेत. त्यामुळे रक्कम रुपये 35,652/- जादा प्रदान केलेले आहेत. तरी ते संबंधितांकडून वसूल करून शासन खाती जमा करावी.

5.20 उपप्रमाणके / पावती नसलेबाबत.

ग्रामपंचायत भडे, तालुका लांजा, जिल्हा रत्नागिरी, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत भडे, तालुका लांजा, जिल्हा रत्नागिरी सन 2016-2017 वर्षाचे ग्रामनिधी व पाणीपुरवठा निधीचे उपप्रमाणके/पावती उपलब्ध नाही. त्यावर एकूण खर्च रुपये 34,491/- खर्च केलेला आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 प्रकरण क्रमांक 11 मधील नियम 44 (1,2,3 व 4) चे उल्लंघन केल्यामुळे सदरचा खर्च मान्य करता येत नाही. जबाबदारी निश्चित करून उपरोक्त रक्कम वसूल करून संबंधित निधीत जमा करावी.

5.21 मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च.

ग्रामपंचायत माईण, तालुका कणकवली, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत माईण, तालुका कणकवली, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात तेरावा वित्त आयोग निधीतून माईण तांबेवाडी पायवाट दुरुस्ती करणेसाठी एकूण रक्कम रुपये 14,000/- खर्च केलेला आहे. ग्रामविकास विभाग महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नियम 59 (1) नुसार ग्रामपंचायतीने केलेल्या कामाचे उपअभियंत्याकडून मोजमाप करण्यात येईल व मोजमाप नोंदवही नमुना 20 (क) मध्ये मोजमाप नोंदविणे आवश्यक आहे. सदर कामाचे मुल्यांकन घेतलेले नसल्याने रक्कम रुपये 14,000/- संबंधिताकडून वसूल करावी.

5.22 मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च.

ग्रामपंचायत भरणी, तालुका कणकवली, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत भरणी तालुका कणकवली जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात ग्रामनिधी ग्रामपंचायत फंडातून तळेवाडी पायवाट दुरुस्ती करणे या कामावर रक्कम रुपये 14,000/- व बौध्दवाडी पायवाट दुरुस्त करणे या कामावर रक्कम रुपये 23,000/- असे एकूण रक्कम रुपये 37,000/- खर्च करण्यात आलेले आहे. तसेच तेरावा वित्त आयोग योजनेतून तळेवाडी पायवाट दुरुस्ती कामावर रक्कम रुपये 10,900/- व तांबेवाडी पायवाट दुरुस्ती या कामावर रक्कम रुपये 3,795/- असे एकूण रक्कम रुपये 14,695/- खर्च करण्यात आलेले आहे.

ग्रामविकास विभाग महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नियम 59 (1) नुसार ग्रामपंचायतीने केलेल्या कामाचे उपअभियंत्याकडून मोजमाप करण्यात येईल व मोजमाप नोंदवही नमुना 20 (क) मध्ये मोजमाप नोंदविणे आवश्यक आहे. सदर कामाचे मुल्यांकन घेतलेले नसल्याने संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून ग्रामनिधी व तेरावा वित्त आयोग निधीतून एकूण खर्च रक्कम रुपये 51,695/- वसूल करावी.

5.23 अंदाजपत्रक व मुल्यांकनाशिवाय खर्च केलेल्या रक्कमेच्या वसूलीबाबत

ग्रामपंचायत शिरगांव शेवरे, तालुका देवगड, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 08) - ग्रामपंचायत शिरगांव शेवरे, तालुका देवगड, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण केले असता ग्रामपंचायतीने ग्रामपंचायत फंडातून ग्रामपंचायत कार्यालय इमारत रंग रंगोटी करणे हे काम केलेले असून सदर कामाचे अंदाजपत्रक व मोजमाप नोंदवही मुल्यांकने लेखापरिक्षणास उपलब्ध झालेले नाही. ग्रामविकास विभाग

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नियम 59 (1) नुसार ग्रामपंचायतीने केलेल्या कामाचे उपअभियंत्याकडून मोजमाप करण्यात येईल व मोजमाप नोंदवही नमुना 20 (क) मध्ये मोजमाप नोंदविणे आवश्यक आहे. मोजमाप नोंदवही नसल्यामुळे सदरचे काम पुर्ण झालेबाबतची खात्री लेखापरिक्षणास करता आली नाही अंदाजपत्रक व मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च रक्कम रूपये 23,157/- संबंधिताकडून वसूल करून ग्रामपंचायत फंडात जमा करावी

5.24 मुल्यांकनाशिवाय खर्च केलेल्या रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत खरारे पेंडूर, तालुका मालवण, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत खरारे पेंडूर, तालुका मालवण, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण केले असता दलित वस्ती सुधार योजनेअंतर्गत पराड बौध्दवाडी गटार बांधणे व आर.सी.सी.झाकण टाकणे या कामावर ग्रामपंचायतीने रक्कम रूपये 1,24,526/- खर्च टाकली आहे. सदर कामाची मोजमाप नोंदवही किंवा मुल्यांकन लेखापरिक्षणास तपासणीसाठी उपलब्ध न झाल्याने सदरचे काम पुर्ण झाल्याबाबत खात्री करता आली नाही. ग्रामविकास विभाग महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नियम 59 (1) नुसार ग्रामपंचायतीने केलेल्या कामाचे उपअभियंत्याकडून मोजमाप करण्यात येईल व मोजमाप नोंदवही नमुना 20 (क) मध्ये मोजमाप नोंदविणे आवश्यक आहे. मोजमाप नोंदवही नसल्यामुळे सदर कामावर झालेली खर्च रक्कम रूपये 1,24,526/- संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून वसूल करावी.

5.25 वसूल केलेल्या घरपट्टीच्या रकमा ग्रामनिधीत जमा न केले बाबत.

ग्रामपंचायत नानेली, तालुका कुडाळ, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत नानेली, तालुका कुडाळ, जिल्हा सिंधुदूर्ग सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण केले असता वसूल केलेल्या घरपट्टीच्या रकमा ग्रामनिधीमध्ये लेखापरिक्षण कालावधीपर्यंत जमा करण्यात आलेल्या नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम 2 नुसार ग्रामपंचायतीस मिळालेला सर्व निधी व त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही निधीच्या ग्रामपंचायतीस मिळालेल्या दिनांकापासून उपर्जित होणाऱ्या सर्व रकमा उपबंधान्वये 7 दिवसाच्या आत ग्रामनिधीत जमा करण्यात याव्यात व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 57 (2) नुसार व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नियम 11 (8) नुसार घरपट्टीची वसूल केलेली रक्कम रूपये 19,971/- ताबडतोब लेख्यांमध्ये दर्शवून ग्रामनिधी बँक खात्यामध्ये लेखापरिक्षण कालावधीपर्यंत भरणा करण्यात आलेली नाही.

5.26 वैयक्तिक शौचालय अनुदानाबाबत.

ग्रामपंचायत विंचुरगवळी तालुका नाशिक, जिल्हा नाशिक, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 13) - सन 2014 - 2015 लेखा परीक्षण वर्षात पंचायतीस सामान्य पावती क्रमांक 14, दिनांक 10/10/2014 अन्वये 23,000/- निर्मल भारत अंतर्गत 4,600/- प्रमाणे 5 लाभार्थ्यांसाठी वैयक्तिक शौचालय अनुदान प्राप्त झाले असून लेखापरिक्षण वर्षात संबंधित लाभार्थ्यांना अनुदान वाटप करण्यात आलेले नाही. सदर अनुदान लेखापरिक्षण वर्षात अखर्चित ठेवण्याचे प्रयोजन पंचायतीने सादर करावे. पंचायतीने पुढील वित्तीय वर्षात सदरचे अखर्चित अनुदान ज्या उद्दिष्टांसाठी प्राप्त झाले, त्याच उद्दिष्टांसाठी खर्च करून अनुपालन दर्शवावे.

5.27 6 साहित्य खरेदीतील अनियमितता.

ग्रामपंचायत शिंदे तालुका नाशिक, जिल्हा नाशिक, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - सन 2015-2016 मध्ये ग्रामपंचायतीने वेगवेगळ्या पुरवठादाराकडून रक्कम रूपये 1,37,410/- रकमेचे साहित्य खरेदी केले आहे. सदर साहित्य खरेदी करतांना शासनाने विहित केलेल्या कार्यपध्दतीचा अवलंब केल्याचे दिसून आले नाही. उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1088/2512/उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रूपये 1,000/-

पेक्षा जास्त परंतु रूपये 50,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी दरपत्रके मागून करणे आवश्यक होते. तथापि, उपरोक्त खरेदी दरपत्रके न मागविता केल्याचे दिसून आले.

5.28 बाजार लिलाव प्रक्रियेबाबत.

ग्रामपंचायत जोगमोडी, तालुका पेठ, जिल्हा नाशिक, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 11) - पंचायतीने सन 2015-2016 लेखापरीक्षण वर्षात बाजार लिलाव रक्कम रूपये 1,13,000/- प्राप्त केलेली आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 124 (1) (दहा) नुसार बाजार आणि आठवड्याचे बाजार यावर फी आकारता येते. तसेच कलम 126 नुसार बाजार आणि आठवड्याचे बाजार यावर फी आकारणी करण्यासाठी जाहीर लिलावाने किंवा खाजगी कराराने मक्ता देता येईल. त्याबद्दल पंचायतीने विहित कार्यपद्धती अवलंबवावी व मक्तेदाराकडून योग्य तो करारनामा करून घेतला पाहिजे व त्याच्याकडून करारनाम्याच्या शर्ती पाळण्याबाबत व मक्त्याची रक्कम देण्यासाठी जांमिन कदबा / अनामत रक्कम घेतली पाहिजे. त्यानुसार कार्यवाही करण्यात आली नाही. तसेच झालेल्या लिलावाचा लिलाव खर्च मागणी करूनही लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झाल्यामुळे लिलाव योग्य त्या किंमतीला व विहित शर्ती अटीनुसार झाल्याची पडताळणी करता आली नाही. त्यामुळे पंचायतीचे आर्थिक नुकसान झाले नसल्याची कागदोपत्री खात्री पटवावी.

5.29 अनामत रक्कमांबाबत.

ग्रामपंचायत गंगावे, तालुका चांदवड, जिल्हा नाशिक, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 06) - सन 2014-2015 या वित्तीय वर्षाच्या कालावधीत कलम 62 नुसार मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशोब) नियम 1959 व नियम 5(1) अन्वये पंचायतीने नमूना नंबर 20 अनामत नोंदवही ठेवलेली नाही. अनामत रक्कम परत करतांना जमेची पावती जोडण्यात आलेली नाही. तसेच अनामत पोटी जमा रक्कम बँकेत भरणा न करता परस्पर खर्च केलेल्या आहेत. लेखापरीक्षण वर्षाखेर ग्रामनिधी खातेकडील रक्कम रूपये 12,175/- अनामत परत करणे बाकी आहे. तसेच पाणीपुरवठा निधीतून रूपये 5,300/- जादा प्रदान केल्याचे दिसून येते. याबाबत मागील लेखापरीक्षण अहवालाचा मेळ घेणे येवुन जादा प्रदान रकमेची खात्री करावी, अन्यथा जादा प्रदान रक्कम वसूल करणेत येवुन तसे अनुपालन सादर करावे.

5.30 ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामांबाबतचे आक्षेप.

ग्रामपंचायत मेसनखेडे, तालुका चांदवड, जिल्हा नाशिक, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 17) - सन 2015-2016 अहवाल वर्षात ग्रामपंचायतीने विविध विकास कामांवर रक्कम रूपये 23,24,932/- इतका खर्च केलेला आहे. सदर खर्चाबाबतचे प्रशासकीय मंजूरी आदेश, तांत्रिक मान्यता आदेश व मंजूर प्राकलने तपासणीसाठी उपलब्ध झाली नाहीत. मोजमाप पुस्तिकेवरील खर्च, प्रत्यक्ष खर्च व प्रत्यक्ष मुल्यांकनाचा मेळ घेता मुल्यांकनापेक्षा जास्त खर्च झाल्याचे निदर्शनास आले आहेत. करण्यात आलेली सर्व प्रदाने संबंधित ठेकेदारास / पुरवठादारास धनादेशाने प्रदान केलेली नाहीत. कामावर वापरलेल्या साहित्याची गुणवत्ता तपासणी शासनमान्य प्रयोगशाळेतून करण्यात आलेली नाही. रक्कम रूपये 82,544/- चे स्वामित्व धन वसूल करून शासन खाती जमा केलेली नाही. तसेच देयकातून 1% कामगार कल्याण कराची कपात करण्यात आलेली नाही.

5.31 रस्ते साफ सफाई व गटार स्वच्छता सदरी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत बुरझड, तालुका धुळे, जिल्हा धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 22) - नमुना क्रमांक 26 व 22 नुसार हजेरी पत्रकाच्या मागील बाजूस तांत्रिक अधिकाऱ्याने मजुरीचे मुल्यमापन करणे, मजुरी सरपंचाच्या समक्ष अदा करणे, साफसफाई कामाचे मोजमाप पंचायत समितीच्या कनिष्ठ अभियंताकडून करून घेवुन मोजमाप

नोंदवहीत नोंद घेणे तसेच या कामाबाबत कनिष्ठ अभियंता यांनी प्राकलणे व मुल्यांकने करणे व ग्रामपंचायत सदस्य यांचे दाखले आवश्यक आहेत.

अहवाल वर्षात ग्रामपंचायतीने गटार सफाई व इतर स्वच्छता सदरी खर्च केलेला आहे.

1) गटार सफाई यात्रा परिसर स्वच्छता व गाळ काढणे इत्यादी सदरी खर्च केलेला असुन साफसफाई नंतर निघालेला केरकचरा, गटारीतील गाळ व खत इत्यादींची वर्षभरात एकत्रितपणे जमवाजमव करुन वर्षाअखेरीस खत गाळाचा पंचायतीने जाहिर लिलाव केलेला नाही. उत्पन्न प्राप्त केलेले नाही. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कलम 129 नुसार सफाई पासुन उत्पन्न प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 मधील नियम 123 नुसार कामे ही रोजंदारी, दरसुची व उक्त्या कामाने करुन घेता येतील. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 परिशिष्ट 8 भाग-1 व 2 नुसार ग्रामपंचायतीकडे सोपविण्यात आलेल्या कामांना तांत्रिक मार्गदर्शन पंचायत समितीने करावे, अशी तरतुद आहे. त्यामुळे ग्रामपंचायतीने कुशल व अकुशल कामासाठी देण्यात येणारी मजुरी योग्य असल्याबाबत तपासणी करता येत नाही.

5.32 ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामांबाबत

ग्रामपंचायत तोंदे, तालुका शिरपुर जिल्हा धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 12) - लेखापरिक्षण कालावधीत ग्रामपंचायतीने विकास कामांसाठी खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजुरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करुन त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजुरी घेणे आवश्यक आहे.

2) विमा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक प्रविनि/2301/सहविमा/नपा/1, दिनांक 10/09/2001 अन्वये अंदाजपत्रकीय रकमेच्या 1% विमा रक्कम काम सुरु होण्यापूर्वी कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा, शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. तसेच उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीए/2009/प्र.क्र.108/कामगार7-अ, दिनांक 17/06/2010 मधील मुद्दा क्रमांक 5 नुसार देयकातून 1% कामगार कल्याण उपकराची रक्कम कपात करणे अनिवार्य आहे. तथापि, त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

3) अधिसूचना क्रमांक जेओ (एचक्यु)/व्हीएटी/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार दिनांक 01/04/2012 पासून मुल्यवर्धित कर 5% वसूल करणे बंधनकारक आहे.

4) सदर झालेल्या कामांची नोंद ग्रामपंचायत नमुना नंबर 25 व 26 मध्ये घेण्यात आलेली नाही. त्या नोंदी घेण्यात येवून पूर्तता दाखवावी

5) माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मातंसं/नस्ती 2012/प्र.क्र.273/39, दिनांक 26/11/2014 नुसार रुपये 3,00,000/- पेक्षा अधिक खर्चाच्या कामांना ई-निविदा कार्यप्रणाली लागू करण्यांत यावी.

6) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-2013/प्र.क्र.49/पं.रा.-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्था अंतर्गत रुपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्याची वार्षिक खरेदी व सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे.

7) ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2013/275/प्र.क्र.172, दिनांक 19/10/2011 नुसार साहित्य खरेदी व सेवापुरवठा शासनाव्दारे दरकरार केलेल्या वस्तु या दरकरारानुसार त्या यंत्रणेकडून खरेदी करण्यांत याव्यात.

8) मुंबई गौणखनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18.22 व 22/ अनुसूची 1 मधील दर व शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/0206/प्र.क्र.57 ख, दिनांक 25/06/2015 नुसार दर प्रती घनमीटर रुपये 141.34 प्रमाणे गौण खनिज स्वामित्व धनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे

9) विकास कामे ही शासनाच्या / ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केली असल्यास सदर जागेचे सात / बारा उतारे, नमुना क्रमांक 8 नस्ती सोबत जोडण्यात आलेले नाहीत.

10) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए 1093/ प्र.क्र.1516/भाग 2/33, दिनांक 27/04/2000 नुसार कामाचे तुकडे करण्यात येऊ नये, असे सुचविण्यात आले आहे.

11) खरेदी केलेल्या साहित्याची साठा नोंदवही नमुना क्रमांक 18 मध्ये नोंदी घेतलेल्या नाहीत. त्या अभावी साहित्याच्या जमा-विनियोगाची पडताळणी करता आली नाही.

उपरोक्त आक्षेपांची पुर्तता करून अनुपालन सादर करावे तोपावेतो झालेला खर्च लेखापरिक्षणास आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.33 वसूल रकमांचा परस्पर व्यवहार करणे.

ग्रामपंचायत ब्राम्हणवेल, तालुका साक्री, जिल्हा धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - लेखापरिक्षण कालावधीत पंचायतीने ग्रामनिधी व पाणी पुरवठा निधीच्या कर वसुलीच्या रकमा बँकेत भरणा न करता परस्पर खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कलम 57(2) (क) व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे 1(2) आणि ग्रामविकास विभाग खाते परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएफ/2570/21116/इ, दिनांक 03/01/1970 व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नियम 22 नुसार वसूल रकमा प्रथमतः ताबडतोब द्यावेत.

2) अधिनियम कलम 62(4) आणि मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 नियम 5(1) नुसार सामान्य रोखवही नमुदा 5 मधील मुद्यानुसार रोखवहीवर प्रत्येक दिवसाचे अखेरीस सरपंच यांनी स्वाक्षरी केली पाहिजे.

3) लेखापरीक्षण कालावधीत बहुतांशी अदा केलेल्या रकमा या रक्कम रुपये 500/- चे वरील असूनही त्या मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब नियम 1959 चे 5(अ) प्रमाणे धनादेशाने प्रदान केलेल्या नाहीत.

5.34 रोखीने रकमा अदा केल्याबाबत

ग्रामपंचायत ब्राम्हणवेल, तालुका साक्री, जिल्हा धुळे, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशेब) नियम 1959 मधील नियम 5 (अ) तसेच महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नियम २४(१) नुसार ग्रामनिधीतील रुपये 5,000/- पेक्षा जास्त रकमा रेखांकित धनादेशाद्वारे खात्यावर प्रदान करणे आवश्यक आहे. तथापि, पंचायतीने नियमबाह्यरित्या सन 2016-2017 मध्ये प्रदाने रेखांकित धनादेशाद्वारे खात्यावर प्रदान न करता अदा केलेली आहेत.

2) ग्रामपंचायतीने सन 2016-2017 मध्ये ग्रामनिधीतून रुपये 8,400/- पाणीपुरवठानिधीतून रुपये 15,900/- असे एकूण रुपये 24,300/- चे रोखीने व्यवहार केलेले आहेत.

सदर संबंधितांना मिळाल्याची पोहच प्राप्त करून अनुपालन दर्शवावे तोपर्यंत पंचायतीने खर्च लेखापरीक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.35 ग्रामनिधीचा 15% रक्कम मागासवर्गीयांच्या विकासाठी खर्च करणेबाबत.

ग्रामपंचायत नाशिंदे तालुका नंदुरबार जिल्हा नंदुरबार, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक ग्रा.पं.प्र.-1089/54 प्र.क्र.1053/21 अ, दिनांक 18/11/1989 अन्वये ग्रामपंचायतीने एकूण उत्पन्नाच्या 15% रक्कम रुपये 30,622/- मागासवर्गीयांच्या उन्नतीसाठी शासन निर्णयात नमुद विहित बाबीवर खर्च केलेला नाही. याबाबत ग्रामपंचायतीने मागील अनुशेषासह सदर रक्कम विहित बाबीवर खर्च करून अनुपालन दाखवावे.

5.36 वृक्ष लागवडीवरील खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत सैताणे, तालुका नंदुरबार जिल्हा नंदुरबार सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 33) - ग्रामपंचायतीने वृक्ष लागवडीवर रक्कम रुपये 31,800/- एवढा खर्च केलेला आहे. तथापि, खरेदी करण्यात आलेल्या वृक्षांची जोपासणा किती वृक्ष जिवंत आहेत याबाबत ग्रामपंचायतीने नोंदवही ठेवलेली नाही. त्यामुळे झालेला खर्च निष्फळ ठरतो.

5.37 ग्रामनिधीचा 3 % निधी अपंग कल्याण व पुर्नवसनाकरिता खर्च करणेबाबत

ग्रामपंचायत चौपाळे, तालुका नंदुरबार जिल्हा नंदुरबार सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण 2007/प्र.क्र.4871/वित्त-3, दिनांक 25/06/2014 नुसार ग्रामपंचायतीने स्वउत्पन्नाच्या 3% रक्कम अपंग कल्याणार्थ खर्च करणे बंधनकारक आहे. तथापि, ग्रामपंचायतीने 3% रक्कम रुपये 18,856/- विहित केलेल्या बाबींवर खर्च केलेला नाही. अनुशेषासह सदर रक्कम खर्च करून अनुपालन दर्शवावे.

5.38 रोकडवही निनावी दाखवून रक्कम खर्च करण्याबाबत

ग्रामपंचायत कार्ली, तालुका नंदुरबार जिल्हा नंदुरबार सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायतीने प्रमाणक क्रमांक 8, दिनांक 30/05/2016 रोजी रुपये 2,400/- निनावी खर्च केला आहे. सदर रक्कम वसूल करून अनुपालन दर्शवावे.

5.39 किरकोळ कामासाठी केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत बामखेडा त.त., तालुका शहादा, जिल्हा नंदुरबार सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायतीने गटार बांधकाम मुरुम रस्ता, गटार दुरुस्ती यावर रक्कम रुपये 4,06,040/- खर्च केलेला आहे. सदर कामांची प्राकलने तसेच कामांच्या नोंदी मोजमाप पुस्तिकेत घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे झालेल्या खर्चाची सत्यता, अचुकता यांची पडताळणी करता येत नाही. याबाबत अनुपालन दर्शवावे तोवर रक्कम रुपये 4,06,040/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येत आहे.

5.40 अर्थसंकल्पीय तरतुदी व अधिक खर्च तसेच तरतुदीशिवाय केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत लासूर, तालुका चोपडा, जिल्हा जळगांव, सन 2015-2016 ते 2016-2017

(परिच्छेद क्रमांक 2) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये अर्थसंकल्पीय तरतुदीपेक्षा किंवा तरतुदी नसतांना खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45 नुसार व कलम 62 नुसार अंदाजपत्रकात तरतुद करणे आवश्यक आहे. तथापि, काही बाबींवर ग्रामपंचायतीने मंजूर तरतुदीपेक्षा जादा खर्च केलेला आहे, तर काही बाबींवर अर्थसंकल्पामध्ये तरतुद नसतांना खर्च केलेला आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(अ) व मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशोब) नियम 1959 मधील नियम 4(1)(2) नुसार पूरक अंदाजपत्रक तयार करणे व पुनर्विनियोजन विवरणपत्र तयार करणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे ग्रामपंचायतीने कार्यवाही केलेली नाही.

5.41 मागासवर्गीयांसाठी करावयाचे निर्धारित खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत वेळोदे, तालुका चोपडा, जिल्हा-जळगांव, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 04) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये मागासवर्गीयांसाठी करावयाचे निर्धारित खर्चापेक्षा कमी खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

शासन आदेश क्रमांक व्हीपीएस 2676/2696/23, दिनांक 30/09/1976 नुसार निव्वळ उत्पन्नाच्या 15% इतकी रक्कम गावातील मागासवर्गीय / आदिवासी यांचे कल्याणासाठी करणे आवश्यक असतांना ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये मागील अनुशेष धरून रुपये 2,46,520/- इतका कमी खर्च केलेला आहे.

5.42 ट्रान्सफॉर्मर वाहतुक खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत कोळंबा, तालुका चोपडा, जिल्हा जळगांव, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये ट्रान्सफॉर्मर वाहतुक खर्च केलेला आहे याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधीमधून अहवाल वर्षामध्ये ट्रान्सफॉर्मर वाहतुक करणेकरिता रुपये 10,200/- इतका खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45 खालील अधिकार व कर्तव्ये अनुसूची क्रमांक 1 नुसार महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ यांचा ट्रान्सफॉर्मर वाहतुक करणेबाबतचा खर्चासाठी कोणतीही तरतुदी नाही. त्यामुळे करण्यात आलेला सदर खर्च हा नियमबाह्य आहे.

5.43 दिवाबत्ती खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत-लॉटे, तालुका चाळीसगांव, जिल्हा जळगांव, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 33) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये दिवाबत्ती साहित्य खरेदीवर खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) नवीन साहित्य खरेदी करण्यापूर्वी शासन निर्णय दिनांक 02/01/1992 नुसार कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.
- 2) पंचायत हद्दीतील एकूण किती पोल आहेत व कोणत्या पोलवर साहित्य बसविण्यात आले, याचा हिशोब ठेवण्यात आलेला नाही.
- 3) साहित्य खरेदीपूर्वी मागणी अर्ज, पाहणी अहवाल घेण्यात आलेले नाही.
- 4) जुने साहित्य साठा नोंदवहीमध्ये नोंदविण्यात आलेले नाहीत.

5.44 मोजमाप पुस्तके उपलब्ध न झालेबाबत.

ग्रामपंचायत गांधली, तालुका अमळनेर, जिल्हा-जळगांव, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये तेराव्या वित्त आयोगातून केलेल्या कामांवर खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने तेराव्या वित्त आयोगामधून अहवाल वर्षामध्ये एकूण पाच कामांवर एकूण रुपये 5,47,592/- इतका खर्च नोंदविलेला आहे. सदर कामांची अंदाजपत्रके तसेच मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाहीत. त्यामुळे झालेला खर्च योग्य असल्याबाबत पडताळणी करता आली नाही.

5.45 आस्थापनेवरील खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत कंडारी (बु), तालुका धरणगांव, जिल्हा-जळगांव, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायतीने अहवाल वर्षामध्ये आस्थापनेवर खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) शासन अधिसूचना दिनांक 07/08/2013 नुसार ग्रामपंचायतीने स्वउत्पन्नातून किमान वेतन देणे तथापि, शासन निर्णय दिनांक 29/12/1989 नुसार ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नाच्या 25% पेक्षा जास्त खर्च आस्थापनेवर करण्यात येऊ नये, असे आदेश असतांना ग्रामपंचायतीने निव्वळ उत्पन्नाच्या 25% पेक्षा जादा खर्च केलेला आहे.

2) शासन परिपत्रक दिनांक 13/07/2009 नुसार ग्रामपंचायतीचे लोकसंख्येनुसार अनुज्ञेय आकृतीबंध निश्चित करण्यात आलेला आहे. तथापि, आकृतीबंधानुसार व प्रत्यक्ष कार्यरत असणारे कर्मचारी यांचा तपशिल ठेवलेला नाही.

3) ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांचे सेवापुस्तक ठेवण्यात आलेले नसल्यामुळे त्यांचे नियुक्ती, निवृत्ती वयोमर्यादा इत्यादी बाबींबाबत पडताळणी करता आली नाही.

5.46 बांधकामे ठेक्याने देण्याबाबत अनियमितता.

ग्रामपंचायत वरवंडी (मुळानगर), तालुका राहुरी जिल्हा अहमदनगर, सन 2010-2011 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 9) - पंचायतीने बांधकामे करणेपोटी केलेल्या प्रदानावरून एकुण रक्कम रुपये 6,52,005/- इतक्या रकमेची बांधकामे ठेक्याने देण्यांत आली असल्याचे दिसून येते. सदर बांधकामांबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) पंचायतीने शासन आदेशानुसार दरपत्रके / निविदा चौकशी न करता प्रदाने केली आहेत.
- 2) प्रमाणकांवर खर्च मंजुरीचा ठराव क्रमांक, दिनांक नमुद नाहीत. तसेच बील प्रदानार्थ मंजुरीबाबत सरपंच यांची स्वाक्षरी नाही.
- 3) सदर कामांबाबत काम कोणते, किती व कोणत्या दराने, कामाची मुदत याबाबत करार केलेला नाही.
- 4) आयकर परिगणना करून वसुली करण्यांत यावी.
- 5) सदर कामाचे शासन नियमाप्रमाणे आयकर, कामाचा व कामगारांचा विमा तसेच कामगार कल्याण कर इत्यादी करांची वसुली करण्यांत आलेली नाही.

5.47 घनकचरा विल्हेवाट लावणे खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत वडाळा बहिरोबा, तालुका नेवासा, जिल्हा अहमदनगर, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 7) - सन 2013-2014 मध्ये रुपये 35,360/- व सन 2014-2015 मध्ये रुपये 39,350/- पंचायतीने घनकचरा विल्हेवाट लावणे कामी एकुण रक्कम रुपये 74,710/- खर्च केलेला असून याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) पंचायतीने घनकचरा वार्षिक निविदा मागविलेल्या नाहीत.
- 2) घनकचरा वाहतुक करून गांडुळखत प्रकल्प राबविणे आवश्यक असतांना त्यानुसार कार्यवाही केलेली नाहीत.
- 3) घनकचऱ्याची काय विल्हेवाट लावण्यांत आली व कचरा कोठे टाकण्यांत आला, याबाबत कोणताही तपशिल नाही.

5.48 शौचालय अनुदान वितरणाबाबत.

ग्रामपंचायत तिसगांव, तालुका पाथर्डी, जिल्हा अहमदनगर, सन 2007-2008 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 34) - शौचालय अनुदान वितरणाबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) पंचायतीस शौचालय बांधकामासाठी रक्कम रुपये 6,83,600/- अनुदान प्राप्त झाले व त्यापैकी खर्च रक्कम रुपये 5,33,600/- वैयक्तिक वाटप केले. शिल्लक अखर्चित रक्कम रुपये 1,50,000/- परतावा अनुदानाची पोहच नाही. सदर पोहच उपलब्ध करावी.
- 2) शौचालय अनुदान लाभार्थी सुरेश मोहन गारदे यांना प्रदान रक्कम रुपये 4,600/- ची पोहच नाही.
- 3) पाणी पुरवठा स्वच्छता समिती, शासन निर्णय क्रमांक आरएसपी 1096/प्र.क्र.16/पापु16, दिनांक 18/03/1996 अनुसार लाभार्थी हिस्सा रक्कम रुपये 500/- स्वतः खर्च करणार, याबाबत पंचायतीने लाभार्थीचे संमती पत्र घेतले नाही.
- 4) पाणी पुरवठा स्वच्छता समिती, पत्र क्रमांक ग्रा स्व का 1098/प्र.क्र.485/पापु 16, दिनांक 02/04/1998 नुसार लाभार्थी निवड ग्रामसभेने करणे आवश्यक आहे. तसेच पंचायत समितीने करणे आवश्यक आहे. तसेच पंचायत समितीने मान्यता दिलेली निवड यादी पंचायतीने उपलब्ध करून ते दिल्याने निवड यादीप्रमाणे अनुदान वितरित केल्याची खात्री करता आली नाही. तरी यादी उपलब्ध करावी व खात्री पटवावी.

5) सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे परिपत्रक क्रमांक संस्वअ 2008/पत्र क्रमांक 207/पापु-16, दिनांक 29/01/2009 अन्वये रक्कम रुपये 2,200/- शौचालय अनुदान देय आहे. तरी रुपये 4,600/- अनुदान देण्याबाबतचे शासन आदेश उपलब्ध करून दर्शवावेत.

6) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, निर्णय क्रमांक आर एस पी 1096/प्र.क्र.159/पापु 16, दिनांक 21/05/1997 व परिपत्रक क्रमांक ग्रा.स्व.का.1098/प्र.क्र.510/पा.पु.16, दिनांक 24/12/1998 नुसार शौचालये बांधकामांची कनिष्ठ अभियंत्यांनी 50% व गट विकास अधिकारी यांनी 10% तपासणी करून पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र देणे आवश्यक आहे. या तरतुदींनुसार अधिकाऱ्यांचे तपासणी अहवाल आणि पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाहीत त्यामुळे शौचालये पुर्ण झाल्याची आणि त्यांचे मुल्यांकन अनुदान वितरणाएवढे असल्याची खात्री पटली नाही

7) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959, नियम 5(अ), ग्रामविकास विभाग परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-1570/21116/इ, दिनांक 03/10/1970 नुसार रक्कम रुपये 500/- पेक्षा अधिक रकमेची प्रदाने धनादेशाद्वारे करणे आवश्यक आहे. परंतु, प्रदाने नियमितपणे धनादेशाने न करता नियमबाह्य रोखीने केली आहेत.

5.49 मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत साकुर, तालुका संगमनेर, जिल्हा अहमदनगर, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामनिधीतून स्मशानभूमी बांधकाम करण्यासाठी एकूण रक्कम रुपये 12,55,205/- खर्च करण्यांत आलेला आहे. सदर कामाची दोन स्वतंत्र अंदाजपत्रके असून सदर कामांना प्रशासकिय मंजूरी व तांत्रिक मंजूरी स्वतंत्र असून देखील त्यावर एकत्रित खर्च नमूद केलेला आहे सदर दोन्ही स्वतंत्र कामांचे एकूण एकत्रित मुल्यांकन रक्कम रुपये 11,22,916/- आहे. त्यामुळे सदर कामांवर मुल्यांकनापेक्षा जादा झालेला खर्च रक्कम रुपये 1,32,289/- संबंधितांकडून वसूल करण्यांत यावे.

5.50 सन 2014-2015 या आर्थिक वर्षामध्ये केलेली विकास कामे व त्यांची अदा केलेली देयके यामधील अनियमिततेबाबत.

ग्रामपंचायत नारायणगाव, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत नारायणगाव येथे सन 2014-2015 मध्ये केलेल्या 1 ते 69 विकास कामांवर एकूण रक्कम रुपये 1,78,35,274/- इतका खर्च नोंदविणेत आलेला आहे. सदर विकास कामांतील अनियमिततांबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ उद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार रक्कम रुपये 1,000/- पेक्षा जास्त परंतू रुपये 50,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदीसाठी दरपत्रके मागवून आणि रुपये 50,000/- वरील साहित्य खरेदी वृत्तपत्रामध्ये जाहीर निविदा मागवून करणे बंधनकारक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2010/275/ प्र.क्र.172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 नुसार ई-निविदा कार्यप्रणाली अवलंबण्याबाबत जिल्हा परिषद, पंचायत समिती व ग्रामपंचायत स्तरावरील बांधकामे व साहित्य पुरवठ्याची कामे ई-टेंडरिंग प्रक्रियेतून करणेबाबत सदर शासन निर्णयातील अनुक्रमांक 01 ते 05 मध्ये नमूद केलेल्या शर्तीच्या अधीन राहून ग्रामपंचायतीने विकास कामे व साहित्य खरेदी करणे बंधनकारक असताना सदर ग्रामपंचायतीने लेखापरिक्षण वर्षात केलेली सर्व विकास कामे व साहित्य खरेदी शासन आदेशास अधिन राहून केलेली नसलेचे दिसून येते ही बाब अत्यंत गंभीर असून जिल्हा परिषदेने याबाबत गंभीर दखल घेणे आवश्यक असता तशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक सीटी07/06/प्र.क्र.94/इमा-2, दिनांक 16/11/2006 व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गायसी/प्र.क्र.01/यो9, दिनांक 08/05/2007 नुसार विना निविदा विकास कामे देण्याबाबत सुस्पष्ट निर्देश देणेत आलेले आहेत. सदर शासन निर्णयात नमूद वित्तीय मुल्यांचा विकास कामांना किंवा त्या व्यतिरिक्तच्या विकास कामांकरिता महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम, नियम पुस्तिका

नियम क्रमांक 200 व 202 मधील तरतुदीनुसार व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए 2006/प्र.क्र.366/वित्त 9, दिनांक 31/12/2009 तसेच ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए/2009/प्र.क्र.95/पंरा07, दिनांक 19/01/2010 नुसार व महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 138(1) अनुसार निविदा मागवून विकास कामे करणे आवश्यक आहे निविदा प्रक्रियेची जाहिरात देणे कम:प्राप्त बाब असल्याने त्याला अनुसरून कार्यवाही अपेक्षित असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

4) विकास कामांची नावे/शिर्षके ही मोघम स्वरूपात देण्यात आल्याने तसेच किती कामे झाली व किती अपूर्ण आहेत, याकरिता मंजूर कामांचे वर्षनिहाय माहितीचे संकलन किंवा नोंदवही ग्रामपंचायतीने ठेवलेली नाही त्यामुळे दुबार नावाची / कामांची तपासणी लेखापरीक्षणात करता आलेली नाही. तसेच कामांची निविदा प्रक्रिया न राबविता कामे ग्रामपंचायतीने परस्पर केल्याने त्या विकास कामांची देयके ग्रामपंचायतीला अदा करणे क्रम:प्राप्त ठरणार आहे. ग्रामपंचायतीकडे शिल्लक निधी, वार्षिक जमा होणाऱ्या रकमा यांचा वेळीच मेळ न घेतल्याने किती कामे हाती आहेत, किती रक्कम देणे ठरणार आहे, याचा आढावा घेतलेला दिसून येत नाही. परिणामी सदर कामांमुळे ग्रामपंचायतीच्या दायित्वात वाढ झाल्याचे दिसून येते.

5) निविदा मागवून काम केलेले नसल्याने निविदेतील अट व शर्ती क्रमांक 2 मधील निर्देशाप्रमाणे काम आवश्यक त्या मुदतीत झाले आहे काय, याबाबत पडताळणी करता आलेली नाही. जर काम विहित मुदतीमध्ये झालेले नसेल तर कामाला मुदतवाढ देणे क्रम:प्राप्त होते. तशी कार्यवाही केलेली नाही.

6) ग्रामपंचायतीने निविदा न मागविता विकास कामे केल्याने महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिका -नियम क्रमांक 206, 207 नुसार कोणतीही बयाणा रक्कम घेणेत आलेली नाही व नियम क्रमांक 213 व 214 अनुसार कोणतीही प्रतिभूती घेतलेली नाही. त्यामुळे भविष्यात कामातील दोषाकरीता किंवा कामाच्या दोषदायित्व कालावधीकरिता कोणतीही उपाययोजना झालेली नाही. निविदेतील शर्त/अट क्रमांक 02 अनुसार कामातील प्रगती संदर्भात काही प्रश्न निर्माण झाल्यास, ठेकेदार काम सोडून गेल्यास त्याच्या नुकसानीकरीता आवश्यक तेवढी सुरक्षा अनामत असणे आवश्यक आहे. तसेच निविदा शर्त/अट क्रमांक 20 नुसार दोष दायित्व कालावधीची व त्याच्या पूर्ततेची तरतूद असून सुरक्षा अनामत न घेता विकास कामांच्या सुरक्षेची तरतूद केलेली नाही.

7) प्रत्यक्ष कामातील आवश्यकता विचारात घेण्यात येऊन जर वाढ होत असेल, तर ती वाढ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम, नियम पुस्तिका नियम 134, नुसार 10% पर्यंत अनुज्ञेय असल्याचे विषद आहे. त्यावर जर कामाचे मुल्य जात असेल, तर सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेणे क्रम:प्राप्त बाब आहे. तसेच निविदा शर्त क्रमांक 38 नुसार कामात 25% पेक्षा अधिक वाढ होत असेल, तर संबंधित सक्षम तांत्रिक प्राधिकाऱ्याची पूर्व मान्यता घेणे अत्यावश्यक आहे. त्यानुसार कार्यवाही केलेली नाही.

8) अहवालासोबतचे अनुक्रमांक 1 ते 69 या विकास कामांचे मंजूर प्राकलने, तांत्रिक मान्यता, प्रशासकिय मान्यता/ठराव,मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास मागणी करूनही उपलब्ध झाले नाहीत.

9) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 नियम क्रमांक 139 अ- अन्वये तांत्रिक अधिकाऱ्यांचे मुल्यांकन, मोजमाप पुस्तक दप्तरी नसल्याने केलेला खर्च लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. मोजमाप पुस्तिका उपलब्ध करून खर्च योग्य झाल्याची खात्री पटवावी, अन्यथा सदरची रक्कम रुपये 98,47,274/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

10) तांत्रिक अधिकाऱ्यांने दिलेल्या मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च करण्यात आलेला आहे. मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. त्यामुळे सदरची रक्कम रुपये 8,41,731/- वसूल करणे आवश्यक आहे.

11) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 सी नुसार दिनांक 01/07/2010 पासून ठेकेदार व उपठेकेदारास एकावेळी प्रदान रुपये 30,000/- व वार्षिक प्रदान रुपये 75,000/- असेल तेव्हा अनुक्रमे 2% व 1% या दराने आयकर कपात करणे आवश्यक आहे. दिनांक 01/07/2010 पूर्वी ठेकेदार व उपठेकेदारास प्रदान रुपये 20,000/- व वार्षिक प्रदान रुपये 50,000/- असेल तेव्हा 2% प्रमाणे आयकर कपात करणे बंधनकारक आहे. आयकर अधिनियम 1961 मधील कलम 194 नुसार देयकातून टीडीएस स्वरूपात आयकर कपात करणे आवश्यक असून काही देयकात ती कपात केलेली नाही किंवा ज्या देयकातून कपात करून ग्रामनिधीत ठेवण्यात आलेली आहे, ती आयकर

विभागाकडे भरणा करणे क्रम:प्राप्त व अत्यावश्यक बाब असून देयकामधुन सदर कपात न केलेने अनियमितता झालेली आहे. तरी सदर आयकर भरणा पोटी रक्कम रुपये 3,56,702/- वसूल करून आयकर विभागाकडे भरणा करणे आवश्यक आहे.

12) मुंबई विक्रीकर अधिनियम 1959 मधील कलम 40, महाराष्ट्र मूल्यवर्धित कर अधिनियम 2005, तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय बीडीजी/2005/प्र.क्र.234/इमा02, दिनांक 03/03/2006 मधील मुद्दा क्रमांक 04 अनुसार मूल्यवर्धित कर अधिनियमानुसार अधिसूचना क्रमांक व्हीएटी505/ सीआर13/ कराधन01, दिनांक 01/04/2005 अनुसार दिनांक 01/04/2005 पासून नोंदणीकृत ठेकेदाराच्या देयकातून 2% व अनोंदणीकृत ठेकेदाराच्या देयकातून 4% मूल्यवर्धित कर वसूल करणे आवश्यक आहे तसेच अधिसूचना क्रमांक जेओ(एचक्यू)/व्हीएटी/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार दिनांक 01/04/2012 पासून मूल्यवर्धित कर 5% वसूल करणे बंधनकारक आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीडीजी 2005/प्र.क्र.324/इमारती 02, दिनांक 03/06/2006 नुसार देयकांतून मूल्यवर्धित कर कपातीबाबत अनिवार्य असून काही देयकात ती कपात केलेली नाही किंवा ज्या देयकांतून कपात करून ग्रामनिधीत ठेवण्यात आलेली आहे, ती विक्रीकर विभागाकडे भरणा क्रम:प्राप्त व अत्यावश्यक बाब असून देयकामधुन सदर कपात न केलेने अनियमितता झालेली आहे. तरी सदर मुल्यावर्धित कर भरणा पोटी रक्कम रुपये 3,56,702/- वसूल करून विक्रीकर विभागाकडे भरणा करणे आवश्यक आहे.

13) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं 1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 20/06/1998 तसेच ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिप/2000/प्र.क्र.837/पंरा8(35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं/1098/प्र.क्र.28/98/शासन हमी/मंत्रालय, दिनांक 19/08/1998, विमा संचालक, विमा संचालनालय, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक प्रविनि 2303/सहविमा/जि.प./ संकीर्ण अभियांत्रिकी/ एफ 2, दिनांक 27/06/2003 व पत्र क्रमांक प्रविनि 2307/ सहविमा/जि.प./सातारा/संकीर्ण अभियांत्रिकी 2, दिनांक 16/11/2007 नुसार किमान रुपये 226/- कामाच्या मूल्याच्या 1% कामगार विमा ठेकेदाराने भरणे आवश्यक आहे. ठेकेदाराने कामगार विमा उतरविला नसल्याने सदर तरतुदीप्रमाणे देयकातून वसुली व शासनाच्या विमा संचालनालयाकडे त्याचा भरणा आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही. तरी सदर विमा भरणा पोटी रक्कम रुपये 1,78,351/- वसूल करून विमा संचालनालयाकडे भरणा करणे आवश्यक आहे.

14) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीए 2009/प्र.क्र.108/ कामगार 7 अ, दिनांक 17/06/2010 व कार्यकारी अभियंता, बांधकाम विभाग (उत्तर), जिल्हा परिषद, पुणे यांचे पत्र क्रमांक जि.प./बांध/प्र.1/793/11, दिनांक 25/03/2011 नुसार अशा तुलना केलेल्या विकास कामांतून 1% बांधकाम कामगार कल्याण उपकर व कामगार विमा कपात करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही. तरी सदर कामगार कल्याण उपकर भरणा पोटी रक्कम रुपये 1,78,351/- वसूल करून कामगार कल्याण विभागाकडे भरणा करणे आवश्यक आहे.

15) अनुक्रमांक 39 व 61 राजयोग सोसायटी ते खोडद रोड बंदिस्त गटर योजना करणे यावर अनुक्रमे रक्कम रुपये 9,00,000/- व रक्कम रुपये 10,89,000/- इतका खर्च करणेत आलेला आहे. सदरचे काम एकाच वार्ड मध्ये दोन वेळा करणेत आलेचे दिसून येते. सदर वार्ड मधील गटाराची लांबी किती आहे, याबाबत लेखापरीक्षणास अभिलेखे उपलब्ध न झाल्याने व करणेत आलेल्या मापाचे चेनेज स्पष्ट नमुद नसल्याने सदरचे काम दुबार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

16) ग्रामपंचायतीने अहवालासोबतचे अनुक्रमांक 1 ते 69 या बांधकामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवही नमुना नंबर 15 (नमुना नंबर 18) मध्ये घेतलेल्या नाहीत. कामाकरीता वापलेले साहित्य व मोजमाप पुस्तकानुसार आवश्यक साहित्य यांचा मेळ घेतलेला नाही

17) शासनाने बांधकामाच्या कामात वापरावयाच्या साहित्याचे प्रमाण, कामाची कार्यपध्दती आणि आवश्यक असणाऱ्या चाचण्या आणि आवश्यक असणाऱ्या चाचण्या याकरिता विनिर्दिष्टाद्वारे विहित परिमाण स्पष्ट केलेले

असताना व शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एसटीआर/1097/प्र.क्र.106/साबा, दिनांक 09/02/1998 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी कामावर वापरण्यात येणाऱ्या डांबर, वाळू, खडी, मुरूम यांची चाचणी शासन मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक असताना सदरकामात वापरण्यात आलेल्या साहित्याचे चाचणी अहवाल उपलब्ध झाले नाहीत.

18) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 मधील नियम क्रमांक 5 अ अन्वये रुपये 500/- वरील रकमा या धनादेशाद्वारे अदा करणे आवश्यक आहे. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 1010/प्र.क्र.68/कोषा प्र.0, दिनांक 18/0/2011 व समधारिका शासन सुध्दीपत्रक दिनांक 26/07/2011 नुसार रकमा अदा करताना त्या ईसीएस/एनईएफटी चा वापर करणेबाबत आदेशित केलेले असताना कामाचे देयक अदा करताना रकमा रोखीने/बेअरर धनादेशाद्वारे अदा केलेल्या आहेत.

19) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम1099/प्र.क्र.74/08, दिनांक 20/05/1999 व नियोजन विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक स्थाविका 1093/370/योजना 6, दिनांक 10/12/1993 अनुसार ग्रामपंचायतीच्या स्वनिधी व अन्य अनुदानांतून केलेल्या विकास कामाचे फलक जनतेच्या नजरेस पडेल अशा ठिकाणी लावणे बंधनकारक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही.

20) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1088/(2512)/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 मधील परिच्छेद क्रमांक 10.7 अन्वये ठेकेदाराकडून बयाणा रक्कम व सुरक्षा ठेव घेणे आवश्यक आहे.

21) महसुल व वन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/ 1009/ प्र.क्र.309/29 दिनांक 11/02/2010 नुसार ग्रामपंचायतीने स्वामित्वधनाची (Royalty) रक्कम वसूल करून शासन खाती भरणे करणे आवश्यक असताना, मोजमाप पुस्तिका लेखापरिक्षणावेळी उपलब्ध न झालेने गौण खनिजाच्या स्वामित्वधनाची रक्कम परिगणना करता आली नाही. तरी सदर कामापोटी प्रत्यक्ष वापरण्यात आलेल्या गौण खनिजांची मोजमापानुसार प्रती ब्रास रक्कम रुपये 70.68 प्रमाणे Royalty परिगणित करून शासन खाती भरणे करणे आवश्यक आहे.

22) अहवालासोबतचे अनुक्रमांक 1 ते 69 या विकास कामांच्या नोंदी महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखा संहिता 2011 नमुना क्रमांक 22 व 24(नमुना नंबर 24, 25 व 26) मध्ये घेणे आवश्यक असताना सदर नोंदवह्या लेखापरिक्षणास उपलब्ध न झालेने आजपर्यंत किती विकास कामे करण्यात आली तसेच एकाच विकास कामावर किती वेळा खर्च झाला तसेच सदरचा खर्च करणे आवश्यक होते किंवा कसे, याबाबत माहिती लेखापरिक्षणास उपलब्ध झालेली नाही. त्यामुळे एकाच कामावर दुबार खर्च झाला किंवा कसे याबाबत खात्री करता आलेली नाही.

23) अहवालासोबतचे अनुक्रमांक 1 ते 69 विकास कामे ही शासनाच्या / ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केली असल्यास सदर जागेचे सात / बारा उतारे, नमुना क्रमांक 8 सह नमुना क्रमांक 25 व 26 चा ताळमेळ सदर नोंदवह्या लेखापरिक्षणास उपलब्ध न झालेने ग्रामपंचायतीने केलेली विकास कामे ही ग्रामपंचायतीच्या मालकीच्या जागेवर केली असलेबाबत खात्री करता आली नाही. सदर विकास कामे केलेल्या जागेबाबत भविष्यात काही वाद निर्माण झालेस त्यास संबंधित मान्यता देणारे अधिकारी व ग्रामपंचायत जबाबदार राहिल.

5.51 नियमबाह्यपणे इतर निर्धीमध्ये वर्ग केलेल्या रकमांबाबत

ग्रामपंचायत नारायणगाव, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 24) - ग्रामपंचायत नारायणगावने सन 2014-2015 मध्ये ग्रामनिधीकडून पाणी पुरवठाकडे व पाणी पुरवठा निधीकडून ग्रामनिधीकडे रक्कम रुपये 26,53,430/- वर्ग केलेली आहे. सदरबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामनिधीकडून पाणी पुरवठ्याकडे व पाणी पुरवठा निधीकडून ग्रामनिधीकडे रक्कम वर्ग करताना एखाद्या विशिष्ट बाबीसाठी / योजनेसाठी प्राप्त झालेला निधी हा त्याच बाबीसाठी किंवा योजनेसाठी खर्च करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही करणेत आलेली नाही.

2) ग्रामनिधीमधुन पाणी पुरवठा स्व समिती निधीकडे एकुण रक्कम रुपये 12,93,430/- वर्ग करण्यात आले असुन प्रत्यक्षात पाणी पुरवठा स्व समिती निधी रोकडवही लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाली नाही. त्यामुळे सदरची रक्कम वर्ग झालेबाबत खात्री करता आली नाही.

3) ग्रामनिधीमधुन वाचनालय निधीकडे रुपये 1,90,000/- वर्ग करण्यात आले असुन प्रत्यक्षात वाचनालय खातेकडे रुपये 1,50,000/- जमा केलेने रक्कम रुपये 40,000/- कमी जमा दर्शविण्यात आलेले आहेत. सदर कमी जमा रक्कम संबंधित लेखाशिर्षाखाली जमा करणे आवश्यक आहे.

5.52 विकास कामांवर केलेल्या खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत नारायणगाव, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे, सन 2012-2013 ते 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 14) - ग्रामपंचायत नारायणगावने सन 2012-2013 ते 2013-2014 मध्ये जिल्हा परिषद, पंचायत समिती यांचेकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून तसेच ग्रामपंचायत फंडातून विविध विकास कामावर रक्कम रुपये 2,43,77,337/- इतका खर्च केलेला आहे. याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1088/(2512)/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार पन्नास हजारावरील कामांची निविदा वृत्तपत्रामध्ये प्रसिध्द करणे आवश्यक असताना, त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही. पंचायतीने केलेल्या विकास कामापैकी बरीच कामे ही बी-1 प्रकारची असताना सदर कामांची निविदा प्रसिध्दी जादा खपाच्या दैनिकात प्रसिध्द न करता बी-1 निविदा फॉर्म पंचायतीमार्फत मक्तेदाराना विक्री न करता केवळ मक्तेदाराचे काम मागणीचे अर्ज प्राप्त झाले त्यांचे तुलनात्मक तक्त्यास मंजूरी घेऊन विकास कामे करण्यात आली आहे. त्यामुळे स्पर्धात्मक दराचा लाभ पंचायतीस मिळालेला नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-2010/275/ प्र.क्रं.172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 अन्वये वस्तुची खरेदी /विकास कामे हे दिलेल्या मर्यादेनुसार ईनिविदा मागवून करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

3) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विविध विकास काम क्रमांक 1 ते 66 बाबत महत्त्वाचे अभिलेखे लेखापरीक्षणाकरिता उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे अंदाजपत्रकाप्रमाणे झालेला खर्च योग्य असलेबाबत तसेच केलेले काम तांत्रिक अधिकाऱ्याने दिलेल्या मंजूरीप्रमाणे पूर्ण झालेबाबत लेखापरिक्षणात पडताळणी करता आली नाही

4) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 मधील नियम 28 नुसार मक्तेदारास/पुरवठादारास धनादेश क्रॉस व ACCOUNT PAYEE देणे आवश्यक आहे. मात्र विकास कामांच्या रकमा अदा करताना याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

5) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून आयकर अधिनियम 194 क अन्वये 2% आयकराची रक्कम मक्तेदाराच्या देयकातून कपात करून भरणा करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही. तरी रक्कम रुपये 4,41,059/- वसुल करणे आवश्यक आहे.

6) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून विक्रीकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची दिनांक 04/04/2012 च्या अधिसूचनेप्रमाणे नोंदणीकृत मक्तेदाराकडून 2% सेल्स टॅक्स व अनोंदणीकृत मक्तेदाराकडून 5% सेल्स टॅक्स वसुल करणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही. मक्तेदाराचे सेल्स टॅक्स नोंदणीचे अभिलेखे दप्तरी नाहीत. त्यामुळे 5% प्रमाणे रुपये 11,03,146/- वसुल करून शासन खाती भरणा करणे आवश्यक आहे.

7) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून विमा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक प्रविनि-2307/जिप/विमा/ संकीर्ण/अभि-2, दिनांक 16/11/2007 अन्वये 1% विमा रक्कम कपात करून भरणा करणे आवश्यक असताना

त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही. तरी रक्कम रुपये 2,20,629/- वसूल करून विमा संचालनालय यांच्याकडे भरणा करणे आवश्यक आहे.

8) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मुंबई यांचे शासन निर्णय क्रमांक बीसीए-2009/ सीआर-108/लेबर/7अ, दिनांक 17/06/2010 अन्वये 1% कामगार कल्याण उपकर यांची रक्कम कपात करण्यात आली नाही. तरी रक्कम रुपये 2,20,629/- वसूल करून भरणा करणे आवश्यक आहे.

9) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून महसूल व वन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/ 1009/ प्र.क्र.309/29, दिनांक 11/02/2010 नुसार ग्रामपंचायतने स्वामित्वधनाची (Royalty) रक्कम वसूल करून शासन खाती भरणा करणे आवश्यक असताना, याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही. तरी वरील गौण खनिजाच्या स्वामित्वधनाची रक्कम रुपये 4,94,030/- वसूल करून शासन खाती भरणा करणे आवश्यक आहे.

10) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 नियम क्रमांक 139 अ- अन्वये तांत्रिक अधिकाऱ्यांचे मुल्यांकन, मोजमाप पुस्तक दफ्तरी नसल्याने सदरची रक्कम रुपये 7,22,430/- वसूल करून ग्रामनिधीत भरणा करणे आवश्यक आहे.

11) अहवालासोबत देण्यात आलेल्या विकास काम क्रमांक 1 ते 66 मध्ये नमुद केलेल्या कामातून संबंधित मक्तेदार यांचेकडून तांत्रिक अधिकाऱ्याने दिलेल्या मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे मुल्यांकनापेक्षा जादा केलेला खर्च रक्कम रुपये 3,54,890/- वसुलात आणून भरणा करणे आवश्यक आहे.

12) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1088/(2512)/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 मधील परिच्छेद क्रमांक 10.7 अन्वये बयाणा रक्कम व सुरक्षा ठेव घेणे आवश्यक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही.

13) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विकास-2011/ प्र.क्र.217/पं.रा.8, दिनांक 15/11/2011 मधील परिच्छेद क्रमांक 5(क) अन्वये सदर कामासाठी वापरलेल्या साहित्याची गुणवत्ता तपासणी होऊन दर्जाबाबत प्रमाणित होणे आवश्यक असताना, त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही. साहित्य तपासणीबाबतचा प्रयोगशाळेचा दाखला दफ्तरी नाही.

14) सदर कामाची नोंद मालमत्ता नोंदवही नमुना नंबर 25 व रस्त्यांची नोंदवही नमुना नंबर 26, 27 मध्ये घेतलेली नाही.

15) ग्रामपंचायतीने सदर बांधकामाकरीता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 मध्ये घेतलेल्या नाहीत. कामाकरीता वापलेले साहित्य व मोजमाप पुस्तकानुसार आवश्यक साहित्य यांचा मेळ घेतलेला नाही.

16) बांधकामाखालील जागा ग्रामपंचायतीचे मालकीची असल्याबाबतचे आवश्यक ते कागदपत्रे दफ्तरी नाहीत. त्यामुळे ग्रामपंचायतीच्या मालकीची जागा आहे की नाही, याबाबतची पडताळणी करता आली नाही.

17) परिशिष्टातील विकास कामात वैयक्तिक शौचालय बांधकाम व चेंबर दुरुस्ती या कामाचा बराच समावेश आहे. शौचालय कामाचे बरीच मोजमाप पुस्तक व प्रशासकिय मान्यता दफ्तरी नाही व मुल्यांकन चिड्यावर सदर कामाचे ठिकाण नमूद नसल्याने त्यांची रक्कम दुबार झाले किंवा कसे, यांची पडताळणी करता आली नाही.

5.53 नोकर अडव्हान्स रकमेबाबत

ग्रामपंचायत नारायणगाव, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे सन 2012-13 ते 2013-14 (परिच्छेद क्रमांक 26) - ग्रामपंचायत नारायणगाव यांचेकडील सन 2012-2013 ते 2013-2014 या लेखापरीक्षण कालावधीमध्ये ग्रामपंचायत नोकरांना वेतनापोटी रक्कम रुपये 2,65,000/- अडव्हान्स/तसलमात रकमा अदा केलेल्या आहेत. याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सन 2012-2013 ते 2013-2014 या कालावधीत ग्रामपंचायत नोकरांना वेतनापोटी रक्कम रूपये 2,65,000/- अॅडव्हान्स रकमा अदा केलेल्या आहेत. तथापि, संबंधीत पंचायत नोकरांकडून पंचायतीने दिलेल्या अॅडव्हान्स रकमा वेतनातून वेळोवेळी समायोजित केलेल्या नाहीत. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 अन्वये पंचायत कर्मचारी यांना अॅडव्हान्स रकमा देण्याची तरतूद नसताना संबंधीत सचिव यांनी पंचायत नोकरांना वेतनापोटी अॅडव्हान्स रकमा अदा केलेल्या आहेत. तथापि, वेळीच समायोजित केलेल्या नाहीत. तसेच त्या संबंधीच्या नोंदी नमुना-20 मध्ये घेणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केलेली नाही.

2) सन 2012-2013 ते 2013-2014 या लेखापरीक्षण कालावधीमध्ये रक्कम रूपये 4,05,600/- इतकी थकीत अॅडव्हान्स असल्याने सदरबाबत मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 प्रमाणे अॅडव्हान्स रक्कम पंचायत नोकरांच्या वेतनातून कपात करून ग्रामनिधीत जमा करणे आवश्यक आहे.

5.54 विकास कामावर केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत सुकाळवेढे, तालुका जुन्नर, जिल्हा पुणे, सन 2012-13 ते 2013-14 (परिच्छेद क्रमांक 3) -

ग्रामपंचायत सुकाळवेढे, तालुका जुन्नर यांचेकडील सन 2012-2013 ते 2013-2014 या लेखापरीक्षण कालावधीमध्ये विकास कामांवर रक्कम रूपये 10,66,011/- इतका खर्च करणेत आलेला आहे. याबाबत खालील प्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) परिच्छेदामध्ये नमुद केले नुसार काम क्रमांक 1 ते 4 या विकास कामांची मंजूर प्राकलने लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेली नाहीत. त्यामुळे प्राकलनाचे अधीन राहून खर्च केलेबाबतची खात्री करता आली नाही

2) परिच्छेदामध्ये नमुद केले नुसार काम क्रमांक 1 ते 4 या विकास कामांची मोजमापे व मुल्यांकन दाखले लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेले नाहीत. त्यामुळे मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च झालेला असलेस जबाबदारी निश्चित करून सदरची रक्कम ग्रामनिधीमध्ये भरणा करणे आवश्यक आहे.

3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ उद्योग दिनांक 02/01/1992 नुसार रक्कम रूपये 1,000/- पेक्षा जास्त परंतू रूपये 50,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी दरपत्रके मागवून आणि रूपये 50,000/- वरील साहित्य खरेदीबाबत वृत्तपत्रामध्ये जाहीर निविदा मागवून करणे बंधनकारक असताना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

4) परिच्छेदामध्ये नमुद केले नुसार काम क्रमांक 1 ते 4 या विकास कामांतील वापरलेले साहित्य योग्य दर्जाचे असलेबाबत शासकीय प्रयोगशाळेचे दाखले घेण्यात आलेले नाहीत.

5) परिच्छेदामध्ये नमुद केले नुसार काम क्रमांक 1 ते 4 या विकास कामांची नोंद रस्ता नोंदवही व मालमत्ता नोंदवहीला घेतलेली नाही.

6) ग्रामपंचायतीने सदरचे बांधकामांकरिता खरेदी केलेल्या साहित्याच्या विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीला घेतलेल्या नाहीत. त्यामुळे सदरचे बांधकामांकरिता वापरलेले साहित्य व मोजमाप पुस्तकानुसार वापरलेले साहित्य यांचा मेळ घेता आला नाही.

7) परिच्छेदामध्ये नमुद केलेनुसार अनुक्रमांक 1 व 3 ही विकास कामे मक्तेदारांना देण्यात आलेली आहेत. परंतू, सदरची कामे मक्तेदारांना देण्यापूर्वी महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/1088/2510/ उद्योग, दिनांक 02/01/1992 नुसार रितसर निविदा मागविण्यात आलेल्या नाहीत. त्यामुळे ग्रामपंचायतीस बाजारभावाप्रमाणे स्पर्धात्मक दराचा फायदा मिळालेला नाही.

8) परिच्छेदामध्ये नमुद केलेनुसार अनुक्रमांक 1 व 3 या विकास कामांच्या देयकातून आयकर, विक्रीकर व रॉयल्टीची रक्कम संबंधितांकडून वसूल करून शासन निधीमध्ये भरणा करणे आवश्यक आहे.

5.55 14 वा वित्त आयोगातून वीज देयकाकरिता ग्रामीण पाणी पुरवठाकडे रक्कम वर्ग केलेबाबत

ग्रामपंचायत वडूज, तालुका खटाव, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 37) - महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक चौविआ/2015/प्र.क्र.26/वित्त-4, दिनांक 21/12/2015 नुसार

केवळ सन 2015-2016 या आर्थिक वर्षाच्या वितरीत अनुदानातून ग्रामपंचायतीने हाती घ्यावयाच्या कामातील (अ)(1)(7) नुसार पाणी पुरवठा योजनेचा खंडीत वीज पुरवठा पुर्ववत करण्यासाठी 14 वा वित्त आयोगाचा निधी तात्पुरत्या स्वरूपात खर्च करावा. परंतू, पाणी पुरवठा निधीत पुरेशी रक्कम जमा झाल्यावर 14 व्या वित्त आयोग निधी बँक खात्यात जमा करणे आवश्यक आहे. तशी कार्यवाही करण्यात यावी.

5.56 बाजार लिलाव प्रक्रियेबाबत.

ग्रामपंचायत कलेढोण, तालुका खटाव, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 34) - लेखापरीक्षण कालावधीत रक्कम रुपये 86,608/- इतकी बाजार कराची रक्कम जमा असून, पंचायतीकडे लिलाव कार्यवाही दरम्यान आवश्यक ती कार्यपध्दती अवलंबिलेची कागदपत्रे व आवश्यक त्या मान्यता उपलब्ध न झालेले झालेला लिलाव योग्य व अचुक तरतुदी/नियमान्वये झालेबाबत सत्यता होत नाही.

तसेच लिलावपट लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. याबाबत लिलावपट उपलब्ध करून जमा रकमा योग्य व अचुक असलेबाबत तसेच करारनाम्यातील शर्ती पाळल्याबाबत पुर्तता दर्शविणे आवश्यक आहे.

सदोष हजेरीपत्रकाबाबत - लेखापरीक्षण कालावधीत हजेरीपत्रकावर मजुरांची नेमणुक करून मजुरी अदा असून हजेरीपत्रकाचा भाग एक हा तांत्रिक अधिकाऱ्यांकडून भरून मजुर्यांचे मुल्यांकन केलेले नाही तसेच हजेरीपत्रकातील आंगठे बांधलेले नाहीत. मजुरी सरपंचासमक्ष अदा करून तसा शेरा नमुना नंबर 22 मध्ये नोंदविलेला नाही. त्यामुळे हजेरीपत्रकाची सत्यता पडताळता येत नाही. परिणामी खर्चाची रक्कम रुपये 28,800/- आक्षेपाधिन ठेवणेत येत आहे.

5.57 प्रोसिडींगवर स्वाक्षऱ्या नसलेबाबत.

ग्रामपंचायत मसुर, तालुका कराड, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 53) - सन 2015-2016 या आर्थिक वर्षात मासिक सभेचे प्रोसिडींगवर सभा झाल्यानंतर इतिवृत्त लिखाण करून सभेच्या वृत्तांताच्या शेवटी सरपंच/ग्रामसेवक यांनी स्वाक्षरी करणे आवश्यक आहे. परंतू, सभेच्या वृत्तांताच्या शेवटी स्वाक्षऱ्या केल्या नाहीत. सभेच्या वृत्तांताच्या शेवटी स्वाक्षऱ्या नसल्याने उपस्थिती मान्य करता येत नाही. मासिक सभा इतिवृत्ताची एक प्रत वरीष्ठ कार्यालयास सादर केल्याचा दिनांक व पोहोच दप्तरी उपलब्ध नाही.

सबब मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील तरतुदीनुसार उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी ग्रामपंचायत यांनी उचित कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. तथापि, त्याप्रमाणे कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही.

5.58 दलितवस्ती अनुदानातून केलेल्या विकास कामांबाबत

ग्रामपंचायत मेढा, तालुका जावली, जिल्हा सातारा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 12) - सदर निधीतून विकास कामांवर रुपये 1,90,000/- इतका खर्च केलेला असून त्यापैकी आर.सी.सी. रस्ता कामावरील खर्च रुपये 21,000/- संबंधी मुल्यांकन लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेले नाही. सदर कामाचा ठेका निविदा प्रक्रिया न राबविता दिल्याने स्पर्धात्मक दराचा लाभ मिळाला नाही.

तसेच कामाच्या देयकातून नियमानुसार आयकर, व्हॅट, कामगार विमा, इत्यादी एकुण रक्कम रुपये 13,600/- च्या कपाती न केल्याने तेवढी रक्कम नियमबाह्यपणे मक्तेदारास जादा अदा झालेली आहे. जादा रक्कम वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.59 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध करून न दिलेबाबत.

ग्रामपंचायत कवठेमहाकाळ, तालुका कवठेमहाकाळ, जिल्हा सांगली, सन 2013-2014 ते 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायतीचे सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करत असताना किर्दीकडे रुपये 2,46,375/- ची प्रमाणके लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध झाली नाहीत. सदर बाब गंभीर असून प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. सबब प्रमाणके उपलब्ध करून सत्यता दर्शवावी. अन्यथा रक्कम रुपये 2,46,375/- संबंधिताकडून वसूलपात्र राहिल.

5.60 वसुल रकमा बँकेमध्ये जमा न करता परस्पर रोखीने खर्च केलेबाबत.

ग्रामपंचायत तांदुळवाडी, तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 10) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

अ) मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे नियम 2 अन्वये पंचायतीला मिळालेला सर्व निधी व मिळणाऱ्या सर्व रकमा ताबडतोब ग्रामनिधीत जमा करणे आवश्यक आहे. तसेच नियम क्रमांक 4 मध्ये नमूद केले प्रमाणे सर्व निधी व रक्कम प्रथमतः ग्रामनिधीत जमा करण्यात आल्याशिवाय त्या निधीचा किंवा रकमांचा व्यवहार करता येत नाही. ग्रामनिधीत व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (पाणीपुरवठा निधी) नियम 1997 नियम क्रमांक 6 अन्वये पाणी निधीस मिळणाऱ्या सर्व रकमा ताबडतोब पाणी निधीत जमा करणे आवश्यक आहे. तसेच मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 नियम क्रमांक 5 (अ) अन्वये पाचशे रुपये पेक्षा अधिक असलेले कोणतेही प्रदान ग्रामपंचायतीने सरपंच व सचिव यांनी संयुक्तपणे स्वाक्षरीत केलेल्या रेखांकित आदेशाद्वारे करणे आवश्यक आहे. असे असताना रक्कम रुपये 39,748/- इतका हातशिलकेतून परस्पर खर्च करण्यात आला आहे. लेखापरीक्षण कालावधीमध्ये अशा प्रकारे नियमबाह्यपणे अदा केलेल्या रकमांबाबत खुलासा करून झालेल्या नियमबाह्यतेस सक्षम प्राधिकाऱ्याचे क्षमापन घेणे आवश्यक आहे.

ब) हातशिल्लक रुपये 86,814/- जास्त कालावधीसाठी ठेऊन रक्कम रुपये 10,170/- परस्पर मोघम व बोगस खर्च नोंदविला आहे.

5.61 13 वा वित्त आयोगातून रस्ता

ग्रामपंचायत तांदुळवाडी, तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 11) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) RCC गटर व रस्ता काँक्रीटकरणचे कामाचे अंदाजपत्रक करून फक्त रस्त्याचे काम करण्यात आलेले आहे. व RCC गटर चे काम केलेले नाही. त्यामुळे काम अपूर्ण आहे त्यामुळे विकास कामात बाधा आली आहे.

2) महाराष्ट्र शासन परिपत्रक क्रमांक पं.स/1001/प्र.क्र.26/38 दिनांक 13/03/2003 अन्वये प्रथम हप्ता खर्च झाल्याबाबत प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्याशिवाय दुसरा हप्ता अदा करू नये. तसेच रक्कम रुपये 50,000/- पेक्षा जास्त अग्रिम देऊ नये. असे असताना मक्तेदार श्री सचिन पाटील यांना काम होण्यापूर्वीच रक्कम रुपये 1,60,000/- अदा केले आहे. मक्तेदारास अग्रिम रक्कम काम करण्यापूर्वी देऊन संबंधित सचिव यांनी चुकीची कार्यवाही केलेली आहे. त्यामुळे पंचायतीची हानी झालेली आहे.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण 1086/3481/सीआर-2341/15 दिनांक 16/10/1989 अन्वये सक्षम अधिकाऱ्यांनी कामाची प्रत्यक्ष पाहणी केल्याबाबतची कागदपत्रे आढळली नाही, तरी कामाची प्रत्यक्ष पाहणी न करता व गुणवत्तेची खात्री न करताच नियमबाह्यपणे मुल्यांकन दाखला कसा दिला, याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

4) प्राप्त 3 निविदांपैकी श्री. वैभव बाळासो पाटील यांची अंदाजपत्रकीय दरापेक्षा 5% कमी दराची निविदा प्राप्त असताना पंचायतीने ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कलम 37 चा वापर करून त्यांच्या अधिकारात कामाच्या गुणवत्तेच्या दृष्टीने व कामाचा अनुभव हे निकष लावून अंदाजपत्रकीय दराने श्री सचिन पाटील यांना काम दिले आहे. परंतु, 5% कमी दराने काम दिले असते, तर कामाची गुणवत्ता व दर्जा कमी झाला असता याबाबत पंचायतीने घेतलेले तांत्रिक अहवाल किंवा त्याबाबतची कागदपत्रे उपलब्ध झाली नाहीत. त्यामुळे पंचायतीने अंदाजपत्रकीय रक्कम रुपये 2,22,730/- च्या 5% रक्कम रुपये 11,130/- चे नुकसान झालेले आहे.

5) पंचायतीकडील उपलब्ध कागदपत्रे पाहता मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, सांगली यांचे पत्र दिनांक 30/04/2014 अन्वये ग्रामसेवक सरपंच व 3 सदस्य यांना जबाबदार धरून त्यांच्याकडून नुकसान भरपाईची रक्कम वसूल करण्यात यावी, असे स्पष्ट नमूद असून त्यानुसार कार्यवाही करून पुर्तता दाखवावी.

6) कामाची मुदत 4 महिने असताना 7 महिने 5 दिवसात काम पूर्ण केले आहे. तरी परिपत्रक क्रमांक 1086/(2246) लेखापरीक्षण शाखा दिनांक 09/06/1980 प्रमाणे दंडाची रक्कम संबंधित मक्तेदाराकडून वसुलात आणावी.

7) शासन कपाती रुपये 8,077/- वसूल करून भरणा केल्याचे दाखवावे.

8) मक्तेदाराशी करारनामा करणे आवश्यक असता केलेला नाही.

9) मुंबई ग्रामपंचायत नियम 1959 चे नियम 5(1)नुसार बांधकामाची नोंद नमुना नंबर 25/26 ला घेणेत आलेली नाही.

10) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 कलम 139 अ नुसार गटविकास अधिकारी पंचायत समिती, वाळवा यांच्याकडून पूर्णत्वचा दाखला घेण्यात आलेला नाही.

5.62 महात्मा गांधी तंटामुक्त अभियान-सोलर खरेदी.

ग्रामपंचायत तांदूळवाडी, तालुका वाळवा, जिल्हा सांगली, सन 2012-2013 ते 2013-2014 (परिच्छेद क्रमांक 33) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने उर्जा विकास सोलर सिस्टीम साताराकडून सौर पथदिवे MEDA यांच्या दिनांक 28/07/2011 च्या दरसूचीप्रमाणे 5 नग रुपये 22,500/- दराने एकूण रक्कम रुपये 1,12,500/- खरेदी केले आहे. दरसूचीचा दर व खरेदीचा दर यामध्ये प्रती नग रुपये 2,000/- प्रमाणे जादा अदाई केली आहे. त्यामुळे सदर रक्कम रुपये 10,000/- वसूलपात्र आहे.

2) उर्जा विकास सोलर सिस्टिम, सातारा, प्लॉट नंबर 5, फॉरेस्ट कॉलनी, MIDC सातारा यांचा दरकारार सूचीमध्ये समाविष्ट नाही. तरी पुरवठादार मान्यताप्राप्त दरसूचीमध्ये नसताना त्याच्याकडून कस्य आधारे खरेदी केली?

3) सांगली जिल्हयातून खरेदी न करता सातारा जिल्हयातून खरेदी करण्याचे प्रयोजन स्पष्ट करावे.

5.63 15% मागासवर्गीय उन्नती खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत शिराळा, तालुका शिराळा, जिल्हा सांगली, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 1) - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखापरीक्षा नियम 1961 चे कलम 45(6) सह ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक ग्रावंप्र/1089/54/प्र.क्र.10/21अ, दिनांक 18/11/1989 मध्ये सुचविलेल्या अटी व शर्तीस अधिन राहून पंचायत कार्यक्षेत्रातील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, भटक्या जाती व भटक्या जमाती व इतर/मागासवर्गीय यांच्या विकासासाठी वार्षिक निव्वळ उत्पन्नाच्या 15% रक्कम खर्च करणे बंधनकारक असलेने या बाबीवर खर्च न केल्याने अगर खर्च कमी केल्याने शासनाकडून दंडात्मक कार्यवाही झाल्यास त्यास संबंधित सरपंच/सचिव हे जबाबदार आहेत. तरी ग्रामपंचायतीने सन 2014-2015 वर्षात रुपये 2,47,207/- इतका कमी खर्च केला आहे. ही बाब गंभीर आहे.

5.64 तंटामुक्त अभियान खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत आंबेवाडी, तालुका करवीर, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत आंबेवाडी, तालुका करवीरचे सन 2012-2013 व 2013-2014 या लेखापरीक्षण कालावधीत परीच्छेदात नमूद केलेप्रमाणे रुपये 3,05,464/- इतका खर्च तंटामुक्ती अभियान बक्षीस रकमेमधून केलेला आहे. याबाबत लेखापरीक्षणापूर्वी लेखे उपलब्ध ठेवणेबाबत लेखी सूचना देवूनही तसेच प्रत्यक्ष लेखापरीक्षण कालावधीमध्ये संबंधीत ग्रामसेवक यांना प्रत्यक्ष तोंडी सूचना देवूनही रक्कम रुपये 3,05,464/- इतक्या रकमेची प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध झालेली नाहीत. त्यामुळे खर्चाची सत्यता पडताळणी करता आली नाही. तसेच खर्चाची मूल्यांकने मोजमाप पुस्तिकेशिवाय केलेला खर्च रक्कम रुपये 3,05,464/- लेखापरीक्षणास मान्य करता आलेला नाही.

5.65 दुबार खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत कबनूर, तालुका हातकणंगले, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत कबनूर, तालुका हातकणंगलेचे सन 2012-2013 व 2013-2014 या आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षण कालावधीत ग्रामपंचायतीकडील कायम क्लार्क श्री. सुभाष नामदेव पोवळे यांचा माहे नोव्हेंबर 2013 ते फेब्रुवारी 2014 या कालावधीचा पगार नमुना नंबर 24 वर नमूद केलेप्रमाणे प्रमाणक क्रमांक 1043, दिनांक 20/03/2014 व प्रमाणक क्रमांक 1087, दिनांक 31/03/2014 अन्वये प्रत्येकी रुपये 19,005/- प्रमाणे एकूण रक्कम रुपये 38,010/- रोखीने दुबार अदा करणेत आलेला आहे. सदरचा किर्दीला नोंदविलेला खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. त्यामुळे रक्कम रुपये 19,005/- संबंधीतांकडून वसूल करून ग्रामनिधीत भरणा करून लेखापरीक्षणास पूर्तता सादर करण्यात यावी.

5.66 जादा अदा अनामत वसूल न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत राजापूरवाडी, तालुका शिरोळ, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत राजापूरवाडी तालुका शिरोळचे सन 2012-2013 ते 2013-2014 चे लेखापरीक्षण कालावधीत मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम व त्याखालील नियमात अनामत व्यवहारासंबंधी तरतूद नसताना सरपंच, सदस्य, सचिव व नोकराकडून अनामत जमा व परतीचा नियमबाह्य व्यवहार केलेला आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 63, 66(1) व (2) अन्वये दिलेल्या अग्रिम व अनामत रकमांची नोंदवही नमुना नंबर 17 उपलब्ध झालेली नाही. अनामत जमा नोंद घेण्यासाठी पंचायतीचे मासिक सभेत ठराव नोंदवून अनामतीची रक्कम बँक खाती जमा करून त्यानंतर धनादेशाने खर्च करणे बंधनकारक असताना व अनामत परत देताना मासिक सभेच्या मान्यतेने परत करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही झालेली नाही. अनामत घेतेवेळी सामान्य पावती (नमुना नंबर 7) देणे आवश्यक आहे. परत देतेवेळी पोहोच घेणेत आलेली नाही. त्यामुळे जादा अदा अनामत रक्कम रुपये 81,370/- संबंधीतांकडून व्याजासह वसूल करून ग्राम / नपापू निधीत भरणा करणेची कार्यवाही करावी.

5.67 किर्दीस कमी जमा.

ग्रामपंचायत आजरा, तालुका आजरा, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत आजरा, तालुका आजरा यांचेकडील सन 2012-2013 व 2013-2014 या आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षण कालावधीत करापासून वसूल केलेल्या रकमा किर्दीस जमा केलेल्या नाहीत. मुंबई ग्रामपंचायत (अभिरक्षा व गुंतविणे) नियम 1959 चे नियम 2 अन्वये कोणतीही वसूल केलेली रक्कम सात दिवसात संबंधीत निधीमध्ये जमा केली पाहिजे. तेव्हा किर्दीवर जमा न करणे अथवा कमी जमा करणे ही बाब अत्यंत गंभीर आहे. तरी आक्षेपामध्ये नमूद कमी जमेच्या रकमेची जबाबदारी संबंधीतांवर निश्चित करून रक्कम रुपये 1,65,472/- वसूल करून सदर निधीत भरणा करावी.

5.68 वर्ग केलेल्या रकमा जमा न करता केलेल्या अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळगांव तालुका भुदरगड, जिल्हा कोल्हापूर, सन 2012-2013 व 2013-2014

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत पिंपळगांव तालुका भुदरगडचे सन 2012-2013 व 2013-2014 या आर्थिक वर्षाचे लेखापरीक्षण कालावधीत एका निधीतून दुसऱ्या निधीमध्ये रकमा नियमबाह्यपणे वर्ग केल्याचे दर्शविले असून प्रत्यक्षात सदर रकमा त्या संबंधीत निधीमध्ये जमा केल्याचे दिसून येत नाही एका निधीतून रक्कम वर्ग करून दुसऱ्या निधीमध्ये जमा न करता संबंधीतांनी परस्पर अपहार केलेचे दिसून येते. ही बाब अत्यंत गंभीर असून संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित करून त्यांचेकडून रक्कम रुपये 60,000/- वसूल करून सदर निधीत भरणा करणे आवश्यक आहे.

5.69 लेखापरीक्षणास प्रमाणके उपलब्ध नसलेबाबत.

ग्रामपंचायत अकोले मंद्रुप, तालुका दक्षिण सोलापुर, जिल्हा सोलापुर, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीचे सन 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करत असताना एकूण रक्कम रुपये 8,66,765/- ची प्रमाणके लेखापरीक्षणासाठी उपलब्ध झाली नाहीत. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत नियम 1961 मधील कलम 10 अन्वये सदर प्रमाणकांची मागणी करूनही सदरची प्रमाणके उपलब्ध झालेली नाहीत. त्यामुळे प्रमाणकांशिवाय केलेला खर्च रक्कम रुपये 8,66,765/- लेखापरीक्षणास अंतिम अमान्य करण्यात येत आहे.

5.70 नळ कनेक्शन डिपॉझिटबाबत.

ग्रामपंचायत उंबरगे, तालुका बार्शी, जिल्हा सोलापुर, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 20) - ग्रामपंचायतीकडे जमा झालेल्या नळ डिपॉझिट रक्कम रुपये 62,000/- खर्च करावयाचे नसताना खर्च केलेले आहेत. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत पाणीपुरवठा नियम 1997 चे कलम 6 (1)(2) अन्वये सदर रकमांचे राज्य शासन अथवा केंद्र शासनाच्या ठेवीमध्ये गुंतवणुक करणे आवश्यक असताना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

5.71 पाणीपुरवठा इलेक्ट्रिक मोटर खरेदी व दुरुस्ती खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत महुद (बु.), तालुका सांगोला, जिल्हा सोलापुर, सन 2012 - 2013 ते 2014 - 2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - इलेक्ट्रिक मोटार खरेदी व दुरुस्तीसाठी एकूण खर्च रक्कम रुपये 5,25,854/- केलेला आहे. मोटर नादुरुस्तीबाबत नोकराची लेखी नोटीस व गावकऱ्यांचा पंचनामा नाही. खरेदी साहित्याच्या नोंदी जडसंग्रह नोंदवहीमध्ये नाहीत. एकाच पुरवठादाराकडून इलेक्ट्रिक मोटार दुरुस्ती तसेच नवीन पंप खरेदीसाठीचा खर्च केलेला आहे. परंतु, प्रमाणकासोबत दुरुस्तीचे व खरेदीचा कोणताही तपशील जोडलेला नाही. विद्युत अभियंता यांचे तांत्रिक अभिप्राय, तुलनात्मक दरपत्रके मागविलेली नाही व अंदाजपत्रकाची कागदपत्रे लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाली नाही.

5.72 नळ पाणीपुरवठा दुरुस्ती/ गळती काढणेबाबत.

ग्रामपंचायत माळशिरस, तालुका माळशिरस, जिल्हा सोलापुर, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायतीने गळती काढणेसाठी व दुरुस्तीसाठी बाजारातून साहित्य खरेदी करणे मजुर लावून कामे करणे व वेल्डिंगची कामे करणेकरिता अंदाजपत्रकाविना रक्कम रुपये 4,88,771/- इतका खर्च केलेला दिसून येत आहे.

ग्रामपंचायत कायदा कलम 139(अ) नुसार तांत्रिक अधिकाऱ्यांचे व गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती यांचे मुल्य निर्धारण प्रमाणपत्र घेतलेले नाही.

5.73 अखर्चित अनुदानाबाबत.

ग्रामपंचायत माळेवाडी(बो), तालुका माळशिरस, जिल्हा सोलापुर, सन 2012-2013 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीला केंद्र शासनाकडून 14 व्या वित्त आयोगाचे प्राप्त झालेले अनुदान रक्कम रुपये 3,11,646/- शासन निर्णयानुसार विहित कालावधीमध्ये व निकषानुसार खर्च करणे बंधनकारक असताना ग्रामपंचायतीने अखर्चित ठेवले आहे.

5.74 लेख्यात जमा रक्कम नोंदवितांना कमी रक्कम दर्शविल्याने निदर्शनास येत असलेला संशयीत अपहार.

ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी, तालुका अमरावती, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी येथील पाणी पुरवठा व सामान्य निधीच्या जमा बाजुची नमुना 10 व नमुना 7 च्या स्थळी प्रती सोबत ताळमेळ व तपासणी केली असता जमा वसुल लेख्यात कमी जमा दर्शविण्यात आली आहे. दर्शविलेली कमी वसुलपत्र असुन सदर रक्कम निधीत भरणा करण्यात यावी.

5.75 ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी येथील खर्चाचे प्रमाणकांबाबत

ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी, तालुका अमरावती, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 08) - ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी येथील सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधी यांचे खर्चाचे लेखापरीक्षा दरम्यान प्रमाणकांच्या खर्चाबाबत पळताळणी केली असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

अ.क्र	प्रमाणक क्रमांक	दिनांक	रक्कम	लेखापरीक्षा अभिप्राय
1	03	18/04/2013	7,488/-	पाणी पुरवठा निधीचे खर्च नोंदविण्यात आला असुन सदरचा खर्च मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 132 ब चे 3 नुसार आदेशित केलेल्या विषयाशी संबंधित नसल्याने रुपये 7,488/- वसुलपत्र करण्यात येत आहे.
2	40	06/12/2014	2,003/-	अनुक्रमांक 2 व 3 नुसार ब्लिचिंग पावडर खरेदी करतांना वेगवेगळ्या पुरवठादाराकडून खरेदी करण्यात आले. दोघांच्याही दरात फरक असुन पहिल्या पुरवठा दराचे दर प्रति बॅग 445/- असतांना दुसऱ्या पुरवठादारास 155/- रु जादा देवुन खरेदी करण्यात आल्याने व जादा दर देण्याचे कोणतेही कारण पंचायत देवु शकली नसल्याने व पंचायततीन निधीचा विनियोग करतांना जबाबदारी पुर्वक विनियोग न केल्याची लेखापरीक्षकाची धारणा असल्याने अदा करण्यात आलेली जादा रक्कम रुपये 1,085/- वसुलपत्र करण्यात येत आहे.
3	48	30/12/2014	4,500/-	सामान्य निधीमधुन सदर प्रमाणकावर प्रदान करण्यात आले आहे.
4	62	04/01/2014	6,000/-	बिजकाची तपासणी केली असता सदर बिजक 300 अधिक 300 एकुण रुपये 600/- चे असतांना रुपये 5,400/- चे जादा प्रदान निष्काळजीपणामुळे झालेले आहे.
5	76	14/02/2014	5,000/-	याचप्रमाणे अ.क्र. 5 चे मुळ बिजक रुपये 3,200/- असतांना रुपये 1,800/- चे जादा प्रदान वरीलप्रमाणे करण्यात आल्याने जादा प्रदान रुपये 1,800/- वसुलपत्र करण्यात येत आहे.
6	57	26/06/2013	10,200/-	सदर प्रमाणकान्वये दिनांक 10/06/2013 ते

				15/06/2013 या कालावधीत सफाई केलेल्या नाल्या गाळ किंवा मलबा उचलण्याकरीता रुपये 600/- प्रती ट्रिप प्रमाणे 17 ट्रिपचे प्रदान करण्यात आले. दरकरार करण्यात आलेला नाही. नमुना 22 नुसार दिनांक 01/06/2013 ते 15/06/2013 या कालावधीत केवळ दोन नाल्या साफ करण्यात आल्या होत्या. दर्शविण्यात आलेल्या ट्रिप व निघालेला मलबा याचा विचार केल्यास करण्यात आलेला खर्च वास्तव्यास धरून नाही. कोणत्या दिनांकास किती ट्रिप करण्यात आल्याची नोंद दफ्तरी नाही. केलेल्या खर्चाची वरील वृट्टीनुसार सत्यता पटत नसल्याने करण्यात आलेले प्रदान वसुलपात्र करण्यात येत आहे. एकुण वसुलपात्र रक्कम रुपये 10,200/- आहे.
7	50	28/08/2014	16,800/-	वरील प्रमाणे प्रदान कालावधी दिनांक 16/06/2014 ते एकुण सफा केलेल्या नाल्या 4 दर्शविण्यात आलेल्या ट्रिप 28 वसुलपात्र रक्कम रुपये 16,800/- निधीमधुन विनियोग करतांना घ्यावयाची दक्षता व जबाबदारीचा योग्य निर्वाह न झाल्याने निधीची हानी झालेली असल्याने एकुण रुपये 39,573/- वसुल करून निधी जमा दर्शवावे.

5.76 ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी येथील नाली दुरुस्ती व निकेज दुरुस्ती या शिर्षापोटी करण्यात आलेल्या खर्चामधील मंजूरीचे दुबार शोधन.

ग्रामपंचायत अंजनगाव बारी, तालुका अमरावती, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत अंजनगाव बारीचे सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीचे सन 2013 ते 2015 या कालावधीच्या जमा व खर्चाचे लेखे तपासले असता नमुना 22 वर देण्यात आलेली मंजूरी ही, काही मजुरांना दुबार शोधनाने त्याच दिवसाकरीता दुसऱ्या निधीतून देण्यात आली.

1) प्रमाणक क्रमांक 06, दिनांक 13/04/2013 रुपये 7,000/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील नरेश मेटांगे हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 1, दिनांक 13/04/2013 अन्वये दिनांक 07/04/2013 ते दिनांक 13/04/2013 या कालावधीत प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रुपये 1,400/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

2) प्रमाणक क्रमांक 10, दिनांक 18/04/2013 रुपये 4,500/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील सतिश सु.मेटांगे हयास दिनांक 12/04/2013 ते 13/04/2013 या दिवसाचे प्रदान पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 1, दिनांक 13/04/2013 नुसार करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रुपये 400/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

3) प्रमाणक क्रमांक 14, दिनांक 23/04/2013 रुपये 8,400/- नाली सफाई या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील वसंत तेट्टु व रमेश पोकळे हयास दिनांक 17/04/2013 ते 23/04/2013 या कालावधीचे प्रदान पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 08, दिनांक 25/04/2013 नुसार करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रुपये 2,400/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

4) प्रमाणक क्रमांक 28, दिनांक 15/05/2013, रुपये 2,000/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील वसंत तेट्टु व रमेश पोकळे हयास पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 14, दिनांक 16/05/2013 अन्वये

दिनांक 10/05/2013 ते 15/05/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 2,000/-चे दुबार शोधन झाले आहे.

5) प्रमाणक क्रमांक 41, दिनांक 07/04/2013, रूपये 6,000/- सांडपाणी नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान या प्रमाणकातील वसंत तेदु व रमेश पोकळे, सुभाष खडसे व गिरधर खडसे ह्यास दिनांक 10/05/2013 व दिनांक 15/05/2013 या कालावधीचे मजुरी पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 14 दिनांक 16/05/2013 नुसार करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 4,800/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

6) प्रमाणक क्रमांक 43 दिनांक 07/06/2013 रूपये 1,000/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणकातील वसंत तेदु व रमेश पोकळे ह्यास पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 14 दिनांक 16/05/2013 अन्वये दिनांक 16/05/2013 ते 18/05/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 1,000/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

7) प्रमाणक क्रमांक 52, दिनांक 13/06/2013 रूपये 7,000/- सांडपाणी उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणकातील यादव भा.राठोड, खिमचंद राठोड, लखन राठोड, सरवन राठोड, रमेश राठोड, नागो चव्हाण ह्यास पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 22, दिनांक 15/06/2013 अन्वये दिनांक 09/06/2013 ते 13/06/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 6,000/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

8) प्रमाणक क्रमांक 60, दिनांक 26/06/2013, रूपये 8,000/- सांडपाणी उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणकातील नरेश मेटंगे ह्यास पाणी पुरवठा प्रमाणक क्रमांक 26, दिनांक 28/06/2013 अन्वये दिनांक 23/06/2013 ते 28/06/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 1,200/- रुपयाचे दुबार शोधन झाले आहे.

9) प्रमाणक क्रमांक 108, दिनांक 31/08/2013, रूपये 6,400/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणकातील रमेश पोकळे, वसंतराव तेदु, ज्ञानेश्वर गभणे, रमेश नवखरे ह्यास सामान्य निधी प्रमाणक क्रमांक 103 दिनांक 29/06/2013 अन्वये दिनांक 25/08/2013 ते 29/08/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 4,000/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

10) प्रमाणक क्रमांक 116, दिनांक 05/09/2013, रूपये 5,200/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील रमेश पोकळे, वसंतराव तेदु, ज्ञानेश्वर गभणे, रमेश नवखरे ह्यास सामान्य निधी प्रमाणक क्रमांक 103 दिनांक 31/08/2013 व प्रमाणक क्रमांक 41 दिनांक 09/09/2013 अन्वये दिनांक 31/08/2013 ते 05/09/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 5,200/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

11) प्रमाणक क्रमांक 118, दिनांक 11/09/2013 रूपये 9,400/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील रमेश पोकळे, वसंतराव तेदु, ज्ञानेश्वर गभणे, रमेश नवखरे ह्यास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 41, दिनांक 09/09/2013 अन्वये दिनांक 06/09/2018 ते 07/09/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 1,600/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

12) प्रमाणक क्रमांक 122 दिनांक --- रूपये 8,000/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील रमेश पोकळे, ज्ञानेश्वर गभणे, रमेश नवखरे ह्यास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 41, दिनांक 09/09/2013 व प्रमाणक क्रमांक 118, दिनांक 11/09/2013 अन्वये दिनांक 06/09/2013 ते 11/09/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 4,800/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

13) प्रमाणक क्रमांक 132, दिनांक 05/10/2013 रूपये 6,600/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील अरुण भुरे, गजानन भुरे, गणेश भुरे ह्यास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 46, दिनांक 05/10/2013 अन्वये दिनांक 29/09/2013 ते 03/10/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 4,000/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

14) प्रमाणक क्रमांक 140, दिनांक 10/10/2013, रूपये 6,800/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील वसंतराव तेदु, ज्ञानेश्वर गभणे ह्यास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 50, दिनांक 17/10/2013

अन्वये दिनांक 07/10/2013 ते 09/10/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 1,200/- चे दुबार शोधन झाले आहे

15) प्रमाणक क्रमांक 159, दिनांक 31/10/2013, रूपये 9,200/- नाली उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील रमेश पोकळे, वसंतराव तेदु, ज्ञानेश्वर गभणे हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 148, दिनांक 29/10/2013 अन्वये दिनांक 21/10/2013 ते 29/10/2013 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 3,000/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

16) प्रमाणक क्रमांक 189, दिनांक 21/01/2014, रूपये 7,000/- झुडपी तोडणी या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील सुधाकर चव्हाण हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 186, दिनांक 20/01/2014 अन्वये दिनांक 16/01/2014 ते 17/01/2014 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 400/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

17) प्रमाणक क्रमांक 194 दिनांक 20/01/2014 रूपये 6,000/- झुडपी तोडणी या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील ज्ञानेश्वर गभणे हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 186 दिनांक 20/01/2014 अन्वये दिनांक 18/01/2014 ते 20/01/2014 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 600/-चे दुबार शोधन झाले आहे.

18) प्रमाणक क्रमांक 213, दिनांक 14/03/2014, रूपये 3,400/- काटया तोडणी या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील सुनिल व-हेकर हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 81, दिनांक 12/03/2014 अन्वये दिनांक 06/03/2014 ते 08/03/2014 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 600/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

19) प्रमाणक क्रमांक 02, दिनांक 29/04/2014, रूपये 7,400/- सांडपाणी उपसणे या कामाकरीता प्रदान याच प्रमाणिकातील सुनिल व-हेकर हयास पाणी पुरवठा निधीचे प्रमाणक क्रमांक 04, दिनांक 29/04/2014 अन्वये दिनांक 25/04/2014 ते 29/04/2014 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 800/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

20) प्रमाणक क्रमांक 45, दिनांक 21/08/2014, रूपये 9,000/- हंगामी मजुर म्हणुन 01/05/2014 ते 31/07/2014 या कालावधीचे प्रदान केलेले आहे. प्रत्यक्षात सदर व्यक्तीस प्रमाणक क्रमांक 16, दिनांक 15/05/2014 अन्वये दिनांक 13/05/2014 ते 24/05/2014 या कालावधीचे प्रदान करण्यात आले आहे. त्यामुळे एकुण रूपये 400/- चे दुबार शोधन झाले आहे.

वरील बाबी नुसार एकुण रूपये 45,800/- चे दुबार शोधन झाले आहे. कोणत्याही मजुरास मजुरी प्रदान करताना ती त्याच कामाची व त्याच दिवसाची करणे आवश्यक असताना एकाच दिवशी मजुरांना वेगवेगळ्या कामावर दर्शवुन मजुरीचे शोधन करणे म्हणजेच ग्रामपंचायत निधीचे निष्काळजीपणामुळे झालेले नुकसान होय

5.77 लेखापरीक्षण तपासणीत खर्चाची प्रमाणके उपलब्ध नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत वस्तापुर, तालुका चिखलदरा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 7) - पंचायतीने ग्रामनिधीचे सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणाचे वेळी खालील खर्चाचे प्रमाणके दप्तरी आढळुन आली नाहीत. मुंबई ग्रामपंचायत (अंदाजपत्रक व हिशोब) नियम 1959 चे कलम 5(1) अन्वये ग्रामपंचायतीची अभिलेखे नमुना 3 ते 27 मध्ये ठेवण्याची व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38 (2) (क) व 62 (4) (2) अन्वये पंचायतीची अभिलेखे लिहण्याची व ठेवण्यांची जबाबदारी संबंधीत सचिवाची आहे. एवढ्या मोठ्या प्रमाणात प्रमाणकाशिवाय खर्च नोंदविणे ही बाब गंभीर स्वरूपाची आहे.

प्रमाणका अभावी खालील खर्चाबाबत लेखापरीक्षणाची खात्री पटत नसल्यामुळे सदर खर्चास लेखापरीक्षणामध्ये मान्यता देता येत नसून त्याबाबत संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करुन संपुर्ण स्कमेची व्याजासहीत वसुली करुन संबंधित निधीला जमा करुन दर्शवावे.

5.78 ग्रामपंचायत कापुस तळणीला मिळालेल्या अनुदानातून केलेल्या विकास कामाबाबत
ग्रामपंचायत कापुसतळणी, तालुका अंजनगाव सुर्जी, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015
(परिच्छेद क्रमांक 5) - याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) अ) जनसुविधा निधी-

सदर निधीतुन कब्रस्थान रोड दुरुस्ती बांधकाम करण्यात आले. प्रशासकीय मंजूरी क्रमांक 3822 दिनांक 30/4/2013 रुपये 2,50,000/-, तांत्रिक मंजूरी टी.एस./137, दिनांक 10/12/2013. सदर साहित्य दिनांक 22/09/2014 ते 30/09/2014 या कालावधीत घेतलेले आहे. ग्रामपंचायत कापुसतळणीला ई - निविदेनुसार बांधकाम साहित्य खरेदीकरीता श्री.वैभव पटेल यांची प्राप्त झालेली निविदा ठराव क्रमांक 7, दिनांक 19/03/2014 अन्वये मंजूर करण्यात आली. त्यानुसार पुरवठादार श्रीपटेल यांच्यासोबत दिनांक 07/02/2014 रोजी करारनामा करण्यात येऊन मंजूर दराने त्यांना दिनांक 07/02/2014 ते दिनांक 03/02/2015 या कालावधीत साहित्य पुरवठा करण्याबाबत आदेशीत केले. प्रत्यक्षात वरील कामाकरीता श्री.डी.डब्ल्यू.शेवाने यांचेकडून साहित्य घेण्यात आले. सदर साहित्य दरकारार केलेल्या किंमतीपेक्षा अधिक किंमत देउन खरेदी करण्यात आल्यामुळे निधीचा दुरुपयोग पंचायतीकडून झालेला आहे. रुपये 4,920/- वसूल करून जमा दर्शवावी.

तसेच या कामाकरीता पुरवठादारास साहित्य खरेदीचे एकूण रुपये 1,89,200/- चे प्रदान करतांना पंचायतीने कोणत्याही प्रकारची शासकीय कपात केली नाही.

1) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बी.डी.जी./2005/प्रक.324/ विमा, दिनांक 03/03/2016 व मुल्यवर्धीत कर अधिनियमानुसार अधिसुचना क्रमांक VAT/1505 सी. आर. 13/ कराधन, दिनांक 01/04/2015 अन्वये नोंदणीकृत पुरवठादाराकडून 2टक्के मुल्यवर्धीत कर वसूल केलेला नसल्याने रुपये 3,784/- वसूलपात्र करण्यात यावे.

2) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 (क) अन्वये 2टक्के आयकर रुपये 3,784/- कपात करण्यात आला नाही.

3) बांधकामाकरीता वापरण्यात आलेल्या गौणखनिजाबाबत पुरवठादाराने सदर गौणखनिज शासकिय महसुल भरणा करून उपलब्ध करून दिला किंवा कसे, याबाबत कोणतेही रॉयल्टी उपलब्ध नसल्याने ग्रामपंचायत महाराष्ट्र शासन, महसुल व वन विभाग, अधिसुचना क्रमांक गौखणी /10/1009/ प्र.309/ ख (1), दिनांक 11/02/2010 नुसार स्वामित्वधनाच्या रकमेत वाढ केली असुन गिट्टी, रेती, मुरुम याकरीता वापरण्यात आलेल्या साहित्यावर रुपये 200/- प्रती ब्रास याप्रमाणे स्वामित्वधनाची रक्कम शासन खाती भरणा करणे आवश्यक आहे.

ब) मागास क्षेत्र विकास निधी अंतर्गत बाधकामे-

1) सिमेंट कॉक्रीट रोड बांधकामावर सन 2013-2014 मध्ये एकूण रुपये 5,53,050/- खर्च करण्यात आलेला आहे. पुरवठादार हा विक्रीकर विभागाचा नोंदणीकृत असल्याबाबत कोणताही पुरावा दप्तरी उपलब्ध नाही. अनोंदणीकृत पुरवठादाराकडून अधिसुचना क्रमांक JO(hq)VAT/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार मुल्यवर्धीत कर 5टक्के वसूल करणे बंधनकारक आहे. असे असतांना पंचायतीने मुल्यवर्धीत कर व आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 (क) अन्वये 2टक्के आयकर कपात न केल्याने खरेदी केलेल्या एकूण रुपये 4,88,050/- च्या साहित्यावर मुल्यवर्धीत कर व आयकर असे एकूण रुपये 34,163/- कपात करणे आवश्यक असतांना अशी कपात न केल्याने शासकीय महसुलाचे नुकसान झाले आहे.

2) उर्दु शाळा वॉल कंपाउंड बांधकामावर रुपये 2,81,831/- एवढा खर्च करण्यात आला. पुरवठादार हे विक्रीकर विभागाचे नोंदणीकृत नसल्याने अधिसुचना क्रमांक JO(hq)/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार मुल्यवर्धीत कर 5टक्के वसूल रुपये 1,409 /- वसूल करून शासन खाती जमा दर्शवावे.

3) सिमेंट कॉक्रीट रोड बांधकाम TS/EE/WDZP/561/2013-14 रुपये 15,30,300/- कंत्राटदाराकडून 1टक्के विमा व 1टक्के उपकराची रक्कम रुपये 30,432/- वसूल करून शासन खाती जमा करावी.

क) दलित वस्ती सुधार योजना अंतर्गत बाधकामे-

पुरवठादाराला रकमेचे शोधन करतांना नियमित शासकीय कपातीची वसुली करण्यात आली नाही.

1) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बी.डी जी./ 2005/ प्र. क्र.324 / विमा, दिनांक 03/03/2006 व मुल्यवर्धित कर अधिनियमनुसार अधिसुचना क्रमांक VAT/1505 सी आर 13/कराधन, दिनांक 01/04/2015 अन्वये नोंदणीकृत पुरवठादाराकडून 2टक्के मुल्यवर्धित कर रुपये 38,016/- वसुलपात्र करण्यात आला नाही. आयकर अधिनियम 1961 चे कलम 194 (क) अन्वये 2टक्के आयकर रुपये 38,016/- कपात करण्यात आला नाही.

ड) 13 वा वित्त आयोग निधी अंतर्गत बांधकामे

1) कॉंक्रीट रोड बांधकामावर रुपये 1,85,955/- एवढा खर्च करण्यात आला आहे. प्रमाणक क्रमांक 17 नुसार TS- 135 वर TS -140 मजुरीवर खर्च करण्यात आला. प्रत्यक्षात कार्यपुर्णत्व प्रमाणपत्रानुसार काम दिनांक 31/03/2012 रोजी पुर्ण झाले. शिवाय हे मजुरीचे प्रदान दिनांक 20/07/2013 ते 31/07/2013 या कालावधीकरीता करण्यात आलेले होते. प्रत्यक्षात या कालावधीचे याच मजुरांना मागास क्षेत्र विकास निधीचा प्रमाणक क्रमांक 6 दिनांक 19/08/2013 अन्वये प्रदान करण्यात आलेला आहे. म्हणजे एकाच कालावधीत मजुरांना दोन वेगवेगळ्या कामावर दर्शवून अपहार करण्यात आलेला असल्याने दुबार प्रदान लेखापरीक्षणात अमान्य करण्यात येत असुन रुपये 30,000/- संबंधिताकडून वसुल करण्यात यावे.

2) अ) सिमेंट नाली व रपटा बांधकाम तांत्रिक मंजुरी SDE/MI/ZP/ANJ/41/2013-14 रुपये 1,44,475/- साहित्य चाचणीचे तसेच कॉंक्रीट क्युबचे चाचणी अहवाल उपलब्ध नाही.

ब) कॉंक्रीट नाली :- तांत्रिक मंजुरी SDE/MI/ZP/ANJ/40/2013-14 रुपये 3,26,830/- काम पुर्ण झाल्याबाबत पुर्णत्व प्रमाणपत्र किंवा उर्वरीत मोजमापांची नोंदी असलेले मोजमाप पुस्तिका उपलब्ध नाही.

प्रमाणक व रोखपुस्तकाच्या पडताळणीनुसार या दोन्ही कामात एकुण रुपये 3,67,960/- खर्च नोंदविला आहे. यापैकी रुपये 3,31,960/- साहित्य खरेदीवर खर्च करण्यात आलेला आहे. पंचायतीने पुढीलप्रमाणे पुरवठादाराकडून महसुली कपाती केलेल्या नाहीत:-

1) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 क अन्वये 2 टक्के आयकर रुपये 6,639/- कपात करण्यात आली नाही. त्यामुळे वसुलपात्र करण्यात येत आहे

2) पुरवठादार हे विक्रीकर विभागाचे नोंदनिवृत्त असल्याबाबत कोणताही पुरावा सादर केला नाही. पंचायत सुध्दा लेखापरीक्षणास तसा पुरावा देऊ शकत नसल्याने सदर पुरवठादार नोंदणीकृत नसल्याने अधिसुचना क्रमांक JO/ HQ /VAT/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार मुल्यवर्धित कर 5 टक्के रुपये 16,598/- हे वसुल करण्यात यावे.

3) बांधकामावर वापरण्यात आलेल्या 35 ब्रास रेंती, गिटीबाबत रुपये 200/- प्रमाणे स्वामित्वधनाची रक्कम रुपये 7,000/- वसुल करून शासन खाती जमा दर्शवावे.

4) सिमेंट कॉंक्रीट नाली बांधकाम तांत्रिक मंजुरी 210 दिनांक 12/01/2014 रुपये 3,45,350/- या बांधकामावर सन 2014-2015 मध्ये एकुण रुपये 3,44,490/- रुपयाचे प्रदान करण्यात आले आहे.

प्रमाणक क्रमांक 02] दिनांक 07/08/2014 अन्वये मजुरांना दिनांक 06/07/2014 ते 08/07/2014 व प्रमाणक क्रमांक 3 दिनांक 07/08/2014 अन्वये मुजरांना दिनांक 22/07/2014 ते 03/03/2014 या कालावधीचे एकुण रुपये 67,200/- मजुरी प्रदान करण्यात आलेली आहे. तांत्रिक अधिकाऱ्याने बांधकामाचे पुर्ण मोजमापे नोंदवून नमूना 65 मध्ये नियंत्रण अधिकाऱ्याने सदरचे काम दिनांक 07/06/2014 रोजी पुर्ण झाल्याचे प्रमाणित केलेले आहे. मंजुरी कालावधी व कार्य पुर्णत्वाचा दिनांक यामध्ये तफावत असुन प्रमाणपत्रानुसार कार्य पुर्ण झाल्यावर सदर कामावर मजुरांचा खर्च नोंदविण्यात आला आहे. झालेले प्रदान त्यामुळे संशयास्पद आहे. करीता रुपये 67,200/- वसुलपात्र करण्यात येत आहे

3) 1) नोंदणीकृत पुरवठादाराकडून 2टक्के मुल्यवर्धितकर रुपये 4,633/- वसुल करण्यात आला नाही.

2) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 (क) अन्वये 2टक्के आयकर रुपये 4,633/- कपात करण्यात आला नाही.

3) कोणत्याही रॉयल्टी पासस ग्रामपंचायतने स्विकारलेल्या दिसुन येत नाही. ग्रामपंचायतने सदर भरणा न केल्याने शासकीय महसुलाचे नुकसान झालेले आहे त्यामुळे बांधकाम साहित्य, 16 ब्रासचे स्वामित्वधनाचे रुपये 3,200/- वसुल करण्यात यावे.

4) **कॉक्रीट रोड व नाली बांधकाम:-** तांत्रिक मंजूरी EE/WD/ZP/150/2014-2015, रुपये 13,82,000/- सदर काम दिनांक 31/03/2015 पर्यंत अपुर्ण असुन या कामावर वापरलेल्या एकुण रुपये 5,00,000/- चे साहित्याबाबत प्रदान करण्यात आले आहे. सदर बांधकाम ग्रामपंचायतने स्वतः केलेले असुन साहित्य पुरवठा करण्याबाबत रीतसर ई-निविदा पध्दतीचा वापर केलेला आहे. त्यानुसार श्री. दयाराम श्रेवाने यांचे साहित्य पुरवठाचे निविदा दर मंजुर करुन साहित्य खरेदी केले आहे. करारनाम्यामध्ये श्री.पटेल यांना दिनांक 03/02/2015 पर्यंत ग्रामपंचायतच्या मागणीनुसार पुरवठा करायचा होता. तसा करारनामा केलेला नसतांना ग्रामपंचायतीने वरील बांधकामासाठी तो करारनामा रद्द होण्याच्या अगोदर सुधारीत करारनामा श्री. श्रेवाने यांच्यासोबत दिनांक 28/08/2014 रोजी करण्यात आला. श्री. पटेल यांच्या साहित्य दरापेक्षा श्री. श्रेवाळे यांचे साहित्य पुरवठा दर हे जास्त असल्याने निश्चितच शासकीय निधीचा निष्काळजीपणे विनियोग केलेला आहे. त्यामुळे श्री. पटेल व श्री. श्रेवाने यांच्या साहित्य दरातील तफावतीची रक्कम रुपये 25,106/- वसुल प्राप्त ठरते.

1) कामावर बांधकामापूर्वी वापरण्यात येणाऱ्या साहित्य चाचणीचे अहवाल नस्तीत उपलब्ध नाही. बांधकामात वापरण्यात आलेले साहित्य हे बांधकाम मानकाप्रमाणे योग्य दर्जाचे असल्याची खात्री करता आली नाही.

2) रोख पुस्तकाची पडताळणी केली असता, चालु कामावरील एकत्रित साहित्य खरेदी केलेली असून नमुना 18 वर काम निहाय कोणते साहित्य किती वापरण्यात आले आहे, याची पारदर्शक नोंद घेण्यात आलेली नसल्याने कोणत्याही कामावर कसे व किती साहित्य वापरात आले, याची पडताळणी करता येत नाही.

3) मोजमाप पुस्तिकातील नोंदीबाबत:- मोजमाप पुस्तिकेच अवलोकन केले असता तांत्रिक अधिकाऱ्याने मोजमाप पुस्तकेतील नोंदी शासन परिपत्रक क्रमांक दिनांक 22/12/2000 मधील मोजमाप घेण्यासंबंधित जिल्हा परिषदेच्या तांत्रिक अधिकाऱ्याला दिलेल्या तपशिलवार सुचना क्रमांक 1 ते 17 नुसार मोजमापे नोंदवहीत नोंदविली नाही.

13 वित्त आयोगाचा मोजमाप पुस्तिकेतील क्रमांक नमुद नाही. तांत्रिक अधिकाऱ्याने मोजमापे घेतल्याबाबत रीतसर सरपंच व सचिव समक्ष मोजमापे घेवुन मोजमापे मंजुर असल्याबाबत प्रमाणपत्र नोंद करणे आवश्यक असताना असे प्रमाणपत्र किंवा स्वाक्षरी कोणत्याही पानावर नमुद नाही.

सर्व कामे ग्रामपंचायतीने स्वतः मजुर लावुन केले असल्याने वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमास/1098/प्र.क्र.98, दिनांक 20/06/1998 व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जि.प./2000/प्र.क्र.837/पं.रा.स.8, दिनांक 15/09/2003 नुसार कामाचा व कामगाराचा विमा शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडून काढणे बंधनकारक असताना तसा विमा काढल्याचे पुरावे दप्तरी उपलब्ध नाही

5.79 दलित वस्ती सुधारणा योजना बांधकाम खर्चातील अनियमितता

ग्रामपंचायत भंडारा, तालुका अंजनगाव सुर्जी, जिल्हा- अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - सन 2013-14 ते 2014-15 मध्ये रुपये 11,91,670/- एवढे अनुदान प्राप्त झाले असुन रस्ता बांधकामावर रुपये 4,42,850/- व रस्ता बांधकाम (रोहीदास नगर) (फुले नगर) वर रुपये 6,50,750/- एवढा खर्च करण्यात आला आहे. त्याबाबत अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत.

1) सिमेंट रस्ता बांधकामावर मुल्यांकन पेक्षा जादा केलेला खर्च रुपये 50,974 /- वसुल करुन निधीत जमा दर्शवावे.

2) शासन निर्णय दिनांक 02/01/1992 व 16/07/1993 नुसार प्रत्येक साहित्य खरेदीकरीता दरपत्रके मागविण्यास आलेले नाही. त्यामुळे साहित्य योग्य व वाजवी बाजार भावाप्रमाणे खरेदी केली किंवा कसे, याबाबत खात्री करता आली नाही.

3) मोजमाप पुस्तिकेत दिनांकीत मोजमापे नोंदविली नाही.

4) पुर्ण झालेल्या बांधकामाची नोंद मालमत्ता नोंदवही नमुना नंबर 25 मध्ये घेतली नाही. त्यामुळे सदर कामावर इतरही फंडातुन खर्च करण्यात आला किंवा कसे, याबाबत तपासणी करता आली नाही.

5) तांत्रिक अभियंत्याने जिल्हा परिषद / पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 166 प्रमाणे बांधकामाचे मोजमापे नोंदवुन शेवटी साहित्य वापरल्याबाबत गोषवारे दिले नाही. पर्यायाने खरेदी केलेले साहित्य व वापरलेले साहित्य याचा ताळमेळ घेता आला नाही.

6) ग्रामपंचायतीने दलीत वस्ती संबंधी संकेतांक क्रमांकासह अधिकृत नोंदवही ठेवली नाही त्यामुळे सन 2013-2015 मध्ये प्राप्त अनुदानातील रकमा ह्या दलीत वस्तीतच खर्च होऊन निधीचा योग्य विनियोग झाला असल्याचे प्रमाणित करता येत नाही.

7) शासन निर्णयाप्रमाणे योजनेच्या अटी व शर्ती अनुक्रमांक 01 ते 23 ला अनुसरून प्रत्यक्ष झालेल्या खर्चाचे रकमेसंबंधी कोणतेही अधिकृत दस्तावेज लेखापरीक्षेत उपलब्ध झाले नाहीत किंवा कामाचे फोटो उपलब्ध झाले नाहीत. त्यामुळे प्राप्त अनुदानातील रकमेचा योग्य उपयोग झाला असल्याची सत्यता पटविणे आवश्यक आहे.

8) तांत्रिक अभियंत्याने जिल्हा परिषद /पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 166 प्रमाणे बांधकामाचे मोजमापे नोंदवुन शेवटी साहित्य वापरल्याबाबत गोषवारे दिले नाही. पर्यायाने खरेदी केलेले साहित्य व वापरलेले साहित्य याचा ताळमेळ घेता आला नाही.

9) काम झाल्यानंतर तिथे कोनशिला लावणे बंधनकारक असतांना त्यानुसार कार्यवाही केल्याचे अधिकृत दस्तऐवज लेखापरीक्षेत उपलब्ध झाले नाही.

10) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद /पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 180 नुसार मोजमापाचे देयक प्रदान केल्यानंतर मुल्यांकनावर लाल शाइने कर्णरेषा ओढणे आवश्यक आहे. तशी कार्यवाही केली नाही.

5.80 ग्रामनिधीतुन केलेल्या बांधकाम खर्चातील अनियमितता.

ग्रामपंचायत आसेगाव, तालुका चांदुर बाजार, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत आसेगाव, तालुका चांदुर बाजारकडून नमुद केलेल्या तपशिलानुसार ग्रामनिधीतुन बांधकामे पार पाडण्यात आली. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) नमुना 20 क मध्ये सर्व बांधकामाचे मोजमापे नोंदवुन त्यांचे मुल्यांकन करून घेणे बंधनकारक असतांना स्मशानभूमी सपाटीकरणाचे अंदाजपत्रक तयार न करता बांधकामावर रुपये 10,200/- एवढा खर्च करण्यात आला. नमुना 23 ला मुल्यांकन करण्यात आले नाही. तसेच नाली बांधकामावर रुपये 89,650/- एवढा खर्च करण्यात आला असुन कामाचे मुल्यांकन करण्यात आले नाही. त्यामुळे सदरचा खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येणार नाही.

2) रेती, खडी, मुरुम, गिटी इत्यादीवर खर्च करण्यापुर्वी गौण खनिजाच्या रकमा शासन खाती भरणे करणे आवश्यक आहे. मात्र रॉयल्टी भरणे केल्याच्या पावत्या जोडलेल्या नाहीत. इतर कामावर वरीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही. तरीही कामाकरीता वापरलेल्या साहित्याच्या रॉयल्टीची रक्कम परीगणीत करून ती संबंधीताकडून वसूल करून शासन खाती भरणे करावे.

3) बांधकाम योग्य गुणवत्तेचे व शासकीय तांत्रिक निकषाप्रमाणे होणेकरीता कालबद्ध कार्यक्रमातील वेळापत्रकानुसार होणे अनिवार्य आहे. जेणेकरून बांधकामाचा दर्जा उत्कृष्ट व मजबुत राहिल.

4) नियमानुसार दरपत्रक मागवून वाजवी बाजार भावानुसार साहित्य खरेदी करणे आवश्यक असतांना नियमाप्रमाणे साहित्य खरेदी प्रक्रिया पार पाडण्यात आली नाही. त्यामुळे खर्चामध्ये पारदर्शकता राहिली नाही. साहित्य खरेदी प्रमाणकांची तपासणी केली असता एकच साहित्य खरेदी वेगवेगळ्या दराने खरेदी केलेले असल्यामुळे शासन निधीचे नुकसान झालेले आहे.

5) खरेदी केलेल्या साहित्याची व विनियोगाची नोंद साठा पुस्तक नमुना क्रमांक 18 मध्ये घेतलेली नाही.

6) बांधकाम पुर्ण झाल्यानंतर निर्माण झालेल्या मालमत्तेच्या नोंदी नमुना क्रमांक 25 मध्ये घेतल्या नाही.

7) गिटी, रेती, मुरुम सिमेंट इत्यादीचा वापर करण्यापुर्वी शासकीय प्रयोगशाळेतील चाचणी अहवाल करून घेणे बंधनकारक आहे. तशा प्रकारची कार्यवाही करण्यात आली नाही.

8) प्रस्ताविक केलेल्या व पार पाडलेल्या बांधकामापैकी यापुर्वीही सदरचे रस्ते नाल्या व इतर कामे इतरत्र फंडातून केल्यात काय, यांची पडताळणी करण्यासाठी नमुना 25 ला वर्षवार अदयावत नोंदी घेतल्या नाही.

9) ग्रामपंचायतीने वर्षवार खर्च करतांना बांधकामनिहाय खर्चाचे लेखे ठेवणे अनिवार्य असतांना कोणत्याच प्रकारचे अधिकृत दस्तऐवज लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाही. नमुना 06 वर्गीकरण नोंदवही ठेवण्यात आली नाही व रोखपुस्तकावर बांधकामनिहाय लेखाशिर्ष नमुद करण्यात आले नाही त्यामुळे कोणत्या कामावर किती खर्च केला, याबाबत पडताळणी करता आली नाही.

10) साहित्य पुरवठादाराकडून प्राप्तीकर कायदा 1964 चे कलम 194 (सी) नुसार 2 टक्के प्राप्तीकर वसूल केलेला नाही. प्राप्तीकर वसुली करून शासन खाती जमा करून अनुपालन सादर करावे.

11) अवधुत महाराज भवन बांधकामावर मुल्यांकन पेक्षा जादा केलेला खर्च वसूल करून अनुपालन दर्शवावे.

5.81 तांडावस्ती सुधार योजना निधीची रक्कम बँकेतून उचल करून कोणतेही वैध अभिलेखे न ठेवणे.

ग्रामपंचायत बेसखेडा, तालुका चांदुर बाजार, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत बेसखेडा येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 या कालावधीचे लेखापरीक्षण वेळी असे निदर्शनास आले की, संबंधीत सचिवाने तांडावस्ती सुधार योजना दिनांक अमरावती जिल्हा सहकारी बँक लि., अमरावती शाखा, चांदुर बाजार येथील खाते क्रमांक 62/28557 प्राप्त झालेल्या निधीमधुन रक्कम उचल करण्यात आलेली आहे. दिनांक 01/04/2013 ते 31/03/2015 पर्यंतची उचल केलेली रक्कम रुपये 2,98,930/- आहे. (चेक कमिशन रुपये 25 टक्के)

संबंधीत सरपंच व सचिवाचे 13 वित्त आयोग निधीमधुन सन 2013-14 ते 2014-15 या कालावधीत रक्कम रुपये 2,98,930/- बँकेतून उचल केलेली आहे. परंतु कोणतेही वैध अभिलेखे उदा. रोख पुस्तकातून प्रमाणके, अंदाजपत्रक, स्टॉकबुक, कामे कोणते करण्यात आले याबाबत मोजमाप पुस्तिका ठेवण्यात आलेली नाही तथा लेखापरीक्षणास सादर केलेली नाही. त्यामुळे उचल केलेल्या रकमेचा अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. खर्च करण्यात आलेल्या रकमेचे अभिलेखे सादर न केल्यामुळे लेख्याचे लेखापरीक्षण करता आले नाही. सबब उचल केलेली रक्कम लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. चौकशी करून संबंधीत सचिव/ सरपंच यांच्यावर जबाबदारी निश्चित करून वसुलीची कार्यवाही करावी व वसूल केलेली रक्कम शासन खाती जमा करून अनुपालन दर्शवावे.

5.82 ग्रामपंचायत बेसखेडा येथील सचिवाने राजीव गांधी पंचायत राज सक्षमीकरण अभियान योजना निधीची रक्कम बँकेतून उचल करून कोणतेही वैध अभिलेखे न ठेवणे.

ग्रामपंचायत बेसखेडा, तालुका चांदुर बाजार, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत बेसखेडा येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 या कालावधीचे लेखापरीक्षणावेळी असे निदर्शनास आले की, संबंधीत सचिवाने राजीव गांधी पंचायत राज समिकरण अभियान योजना निधी बँक ऑफ महाराष्ट्र, शाखा चांदुर बाजार येथील खाते क्रमांक 60/1797892 प्राप्त झालेल्या निधीमधुन रक्कम उचल करण्यात आलेली आहे. ग्रामपंचायत अधिनियम 1959 चे कलम 62 (4) नुसार तथा मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशेब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5 (1) मध्ये लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवांची आहे.

संबंधीत सरपंच व सचिवाने राजीव गांधी पंचायत राज सक्षमीकरण अभियान योजनामधुन सन 2013-2014 ते 2014-2015 या कालावधीत रक्कम रुपये 11,57,800/- बँकेतून उचल केलेली आहे. परंतु, कोणतेही वैध अभिलेखे उदा. रोख पुस्तिका, प्रमाणके, अंदाजपत्रक, स्टॉकबुक, कामे कोणते करण्यात आले याबाबत मोजमाप पुस्तिका ठेवण्यात आलेली नाही तथा लेखापरीक्षणास सादर केलेली नाही. त्यामुळे उचल केलेल्या रकमेचा अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. खर्च करण्यात आलेल्या रकमेचे अभिलेखे सादर न केल्यामुळे लेख्याचे लेखापरीक्षण करता आले नाही. सबब उचल केलेली रक्कम लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नाही. चौकशी करून संबंधी सचिव/सरपंच यांच्यावर जबाबदारी निश्चित करून वसुलीची कार्यवाही करावी व वसूल केलेली रक्कम शासन खाती जमा करून अनुपालन दर्शवावे.

5.83 सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीचे रुपये 2,39,891/- चे प्रमाणके नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत तिवसा, तालुका तिवसा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत तिवसाने रुपये 2,39,891/- ची प्रमाणके नसतांना खर्च नोंदविला आहे.

याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) संबंधित सचिवाने उपरोक्त रक्कम खर्ची टाकल्याचे नमुद केले आहे. परंतु रोखपुस्तकात कोणताही तपशील नमुद न करता व प्रमाणके न आणता फक्त रक्कम रोख पुस्तकातून कमी करून रकमेचा अपहार केलेला आहे.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 (3) अन्वये ग्रामनिधीकरीता सर्वस्वी सरपंच व सचिव जबाबदार आहे.

3) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1959 चे कलम 62 (4) नुसार तथा मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5 (1) मध्ये लेखे ठेवण्याची जबाबदारी सचिवाची आहे.

5.84 दलित वस्ती सुधारणा योजना निधीचे मोघमस्वरूपात मंजूरीचे प्रदान केल्याचे दर्शवून संशयास्पद अपहार करणे.

ग्रामपंचायत तिवसा, तालुका तिवसा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - प्रमाणक क्रमांक 12 दिनांक 02/11/2013 अन्वये रुपये 90,000/- रस्ता बांधकामासाठी मंजूरी प्रदान केल्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) संबंधित सचिवाने वर दिलेल्या प्रमाणकानुसार रक्कम खर्ची टाकल्याचे नमुद केले आहे परंतु, प्रमाणकाची पळताळणी केली असता प्रमाणकावर कामाचे नाव तथा मंजूरीचा कालावधी, कोणते काम करण्यात आले, कधी केले, याबाबत कोणताही तपशील नमुद न करता मोघम स्वरूपात प्रमाणके तयार करून फक्त रक्कम रोख पुस्तकातून कमी करून रकमेचा संशयीत अपहार केलेला आहे. चौकशीअंती सदर रक्कम संबंधित सरपंच / सचिव यांचेकडून वसूल करून अनुपालन दर्शवावे

5.85 ग्रामपंचायत तिवसा येथील 13 वा वित्त आयोग बांधकामावर रुपये 73,812 /- मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च संबंधित सचिव / सरपंच यांच्याकडून वसूल करणेबाबत.

ग्रामपंचायत तिवसा, तालुका तिवसा, जिल्हा अमरावती, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - 13 वा वित्त आयोगातून रुपये 44,09,689/- प्राप्त अनुदानातील रकमांमधून रुपये 40,33,383/- ऐवढा खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) संबंधित सचिवाने एकूण 9 बांधकामावर रुपये 31,91,490/- खर्च केला असून 9 बांधकामाचे मुल्यांकन रुपये 31,17,678/- करण्यात आला आहे. मुल्यांकनापेक्षा रुपये 73,812/- जादा खर्च करण्यात आलेला आहे. मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च लेखापरीक्षणास मान्य करता येत नसून सदर रक्कम रुपये 73,812 /- संबंधित सचिव यांच्याकडून वसूल करून शासन खाती जमा करावे.

2) खरेदीसाठी अधिकृत पुरवठदाराकडून दरपत्रक/ निविदा मागवून बांधकाम साहित्य खरेदी करणे बंधनकारक आहे. तशा प्रकारची कार्यवाही ग्रामपंचायतने केलेली किंवा कसे, याबाबत अभिलेखे लेखापरीक्षणास सादर केले नाही.

3) गिट्टी/ रेती/सिमेंट इत्यादीचा वापर करण्यापुर्वी शासकीय प्रयोगशाळेतील चाचणी अहवाल करून घेणे बंधनकारक आहे. अशा प्रकारची कार्यवाही न केल्याने साहित्य सिमेंट व इत्यादी योग्य गुणवत्तेचे वापरल्याची सत्यता पडताळता आली नाही.

4) रेती, खडी, गिट्टी, मुरुम इत्यादीवर खर्च करण्यापुर्वी गौण खनिजाच्या रकमा शासन खाती भरणा करणे आवश्यक असतांना तशा प्रकारची कार्यवाही केल्याबाबत अभिलेखे सादर केले नाही.

5.86 कर वसुलीच्या रकमा ग्रामनिधीत कमी वा जमा न घेणेबाबत.

ग्रापंचायत उगवा, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वर्षाचे लेखापरिक्षण केले असता सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीचे रोख पुस्तकासोबत जमा पावत्याची तपासणी केली असता रोख पुस्तकात रुपये 32,171/- कमी भरणा नोंदविल्यामुळे निधीची हानी झाली आहे. चौकशीअंती रक्कम वसुल करून ग्रामनिधीत जमा करावी.

5.87 सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीत प्राप्त अनुदानातून केलेल्या विविध कामाचे खर्चातील अनियमिततेबाबत.

ग्रापंचायत उमरी, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 2) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीमध्ये प्राप्त झालेल्या अनुदानातून खालीलप्रमाणे अनियमितता केल्या आहेत.

- 1) वर्तमानपत्रात जाहीर निविदा प्रसिध्दी न करता, दरपत्रके न बोलविता खरेदी केली आहे.
- 2) कामावर वापरलेल्या साहित्याचे चाचणी अहवाल प्राप्त झाले नाही.
- 3) खरेदी केलेल्या साहित्याची नोंद साठा पुस्तकात घेऊन साहित्याची विल्हेवाट लावली नाही.
- 4) कामावर माहिती फलक लावण्यात आला नाही.
- 5) कामावर वापरण्यात आलेल्या गौण खनिज रॉयल्टी शासन खाती न भरण्यामुळे शासन निधीचे नुकसान झाले आहे.
- 6) साहित्य पुरवठा धारकाकडून 2 टक्के आयकराची कपात केली नाही.
- 7) मुल्यांकन दिनांकीत नोंदविले नाही. तसेच साहित्य वापराचे गोषवारे काढले नाही.
- 8) कामाच्या नोंदी मालमत्ता नोंदवही व रस्ता नोंदवहीत घेतल्या नाहीत.
- 9) सन 2014-2015 मध्ये 1 ते 6 अंतर्गत रस्त्यावर वापरण्यात आलेल्या मुरुम रुपये 2,59,400/- चे प्राकलन व मुल्यांकन नसल्यामुळे रुपये 2,59,400/- वसुल करण्यात यावी.
- 10) रस्ता खडीकरण व सिमेंट रस्त्यावर आलेल्या मुल्यांकनापेक्षा जास्त खर्च रुपये 26,008/- वसुल करावा. तसेच एकाच प्रकारचे खर्च रोख पुस्तकात नोंदवितांना तांत्रिक मंजूरी क्रमांक नमुद न करणे वर्गीकरण नोंदवही लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाली नाही.
- 11) सोबत जोडलेल विवरणपत्र मधील अनुक्रमांक 1,2,3,9,10,11,12,13 व 22 ते 25 या कामाचे काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र लेखापरिक्षणास सादर केले नाही.
आक्षेपाधीन रक्कम रुपये 68,07,624/-

5.88 ग्रामनिधीतून केलेल्या बांधकामाबाबत.

ग्रापंचायत मलकापुर, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - सन 2010-2011 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात ग्रामपंचायतीने वेगवेगळ्या निधी अंतर्गत एकूण 45 कामे केले असून त्यावर रुपये 80,91,977/- इतका खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) अधिकृत पुरवठादाराकडून दरपत्रके / निविदा मागवून साहित्याची खरेदी केली नाही.
- 2) बांधकाम सुरु होण्यापुर्वी साहित्याची चाचणी केली नाही.
- 3) अदा केलेल्या खर्च पावतीवर रक्कम कोणी, किती व केव्हा अदा केली, हे नमुद नाही. तसेच प्रमाणकावर सरपंचाच्या स्वाक्षण्या नाहीत.
- 4) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 62 च्या 1 ते 5 नुसार विहित पध्दतीने मंजूरी घेण्यात आली नाही.

- 5) सामान्य निधीतुन केलेल्या बांधकामाची उप अभियंता / कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणी केली नाही.
- 6) मोजमाप पुस्तकेतील मापे दिनांकासह नोंदविली नाही.
- 7) बांधकाम पुर्ण व दुरुस्तीच्या नोंदी मालमत्ता नोंदवहीत घेतल्या नाही.

5.89 व्यवसाय अथवा उद्योग धंदे साठी वापरात असलेल्या इमारतीवर निवासी इमारतीच्या दुप्पट दराने कर आकारणी न करणेबाबत.

ग्रापंचायत शिवर, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - सन 2010-2011 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षण केले असता व्यवसाय अथवा उद्योगधंदेसाठी वापरात असलेल्या इमारतीवर निवासी इमारतीच्या दुप्पट दराने कर आकारणी न केल्यामुळे ग्रामपंचायतीच्या उत्पन्नात नुकसान झाले आहे याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) कराचे दर चार वर्षांनी फेर आकारणी केली नाही. गाव नमुना नंबर 8 सुधारीत केला नाही. M.I.D.C नमुना 8 नुसार सन 2013-2014 ते 2014-2015 मधील बांधकामाच्या प्रकाराप्रमाणे कर आकारणी न करता रुपये 2/- चौरस फुटाने कर आकारणी, नमुना 8 मध्ये कारखान्याची खुली जागा व बऱ्याच कारखान्याचे क्षेत्राळ नमुद न करता कर आकारणी केली आहे. उदा रॅलीज इंडीया लिमिटेड, रेलपाल प्लास्टीक प्रॉडक्ट्स यांना नियमाप्रमाणे कर आकारणी न करणे, विस्तार अधिकारी (पंचायत), गटविकास अधिकारी यांनी तपासणी न केल्यामुळे ग्रामपंचायतीचे उत्पन्नापासून मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे.

5.90 13 वा वित्त आयोग निधी अंतर्गत केलेल्या बांधकाम खर्चातील अनियमितेबाबत.

ग्रापंचायत बोरगाव मंजु, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 3) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात प्राप्त अनुदानातुन विविध बांधकामावर रुपये 53,58,097/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) वेगवेगळ्या प्राप्त झालेल्या अनुदानाचे स्वतंत्र हिशेब ठेवले नाही.
- 2) केंद्र शासनाने दिलेल्या आदेशप्रमाणे सहा महीन्यांत अनुदान खर्च न झाल्यामुळे सन 2014-2015 अखेर अखर्चित अनुदान रुपये 3,354/- शासन खाती भरणा केला नाही.
- 3) रुपये 200/- प्रती ब्रास प्रमाणे रॉयल्टीची रक्कम वसूल केली नाही.
- 4) साहित्य पुरवठा धारकाकडून 2 टक्के आयकराची रक्कम कपात केली नाही व साहित्याच्या गोषवाऱ्यावर दिनांकीत स्वाक्षरी नाही.
- 5) मुल्यांकनावर दिनांकीत स्वाक्षरी केली नाही व साहित्याचे गोषवारे काढले नाही.
- 6) 13 वा वित्त आयोगातुन सन 2013-2014 ते 2014-2015 मधील प्रमाणक क्रमांक 23,24,29,30 व 32 या प्रमाणकाशिवाय रुपये 3,07,000/- खर्च झाला असल्याचे चौकशीअंती रुपये 3,07,000/- वसूल करावी.
- 7) नमुना पावती 7 मधील पावती क्रमांक 9, दिनांक 27/11/2014 धनादेश क्रमांक 494563, रुपये 1,02,404/- पावती क्रमांक 10, दिनांक 27/11/2014 सभागृह दुरुस्ती धनादेश क्रमांक 494495, रुपये 48,521/- रोखवहीत व बँक खात्यात जमा नाही. चौकशी करण्यात यावी.
- 8) साहित्य वापरण्यापुर्वी प्रयोगशाळेतुन साहित्याची चाचणी करून साहित्याचा वापर केला नाही.
- 9) साहित्याची खरेदी 3 दरपत्रके मागवून व रुपये 50,000/- वरील खरेदीसाठी वर्तमान पत्रात जाहीर निविदा न देता खरेदी केली आहे.
- 10) साहित्य खरेदीच्या नोंदी साठा पुस्तकात घेण्यात आल्या नाहीत.
- 11) कामाच्या नोंदी स्थावर मालमत्ता व रस्ता नोंदवहीत घेतल्या नाहीत.
- 12) कामावर माहिती फलक लावण्यात आलेला नाही.
- 13) विवरणपत्रातील काम पुर्ण झालेल्या काम पुर्णत्वाच्या बऱ्याच प्रमाणपत्रावर उपअभियंता यांची स्वाक्षरी नाही.

14) मोजमाप पुस्तिका क्रमांक नमुना नंबर 20(क) पान क्रमांक 7 ते 9, 13 ते 14, 24 ते 26 व मोजमाप पुस्तिका क्रमांक 9526 पान क्रमांक 15 ते 17, 9517 पान क्रमांक 25 ते 29 व 2513 पान क्रमांक 81 ते 86 या कामावरील खर्च मुल्यांकनापेक्षा रूपये 60,802/- जास्त आहे. मुल्यांकनापेक्षा जास्त नोंदविलेला खर्च रक्कम रूपये 60,802/- वसूल करण्यात यावा.

15) रूपये 20,57,857/- चे मुल्यांकन सादर केले नाही.

5.91 मुळ प्रमाणके लेखापरिक्षणास उपलब्ध न करणेबाबत.

ग्रापंचायत शिवणी, तालुका अकोला, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षण केले असता सामान्य निधी व पाणी पुरवठा निधीतील मुळ प्रमाणके लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाली नाही याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सामान्य निधीतील एकुण 50 प्रमाणके गुंतलेली रक्कम रूपये 5,84,310/- व पाणी पुरवठा निधीतील एकुण 15 प्रमाणके गुंतलेली रक्कम रूपये 81,540/- असे एकुण रूपये 6,65,850/- चे मुळ प्रमाणके लेखापरिक्षणास उपलब्ध न झाल्यामुळे महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 4 नुसार लेखे लिहीण्याची जबाबदारी सचिवाची असल्यामुळे त्यांनी कर्तव्यात कसुर केल्यामुळे चौकशीअंती सक्कम वसूल करावी.

5.92 प्राथमिक आरोग्य केंद्र निवासस्थान दुरुस्ती कामातील अनियमितता.

ग्रापंचायत मुंडगाव, तालुका अकोट, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 11) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षण केले असता प्राथमिक आरोग्य केंद्र निवासस्थान दुरुस्तीवर एकुण रूपये 10,00,000/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) कंत्राटदाराने विलंबाने काम पूर्ण केल्यामुळे दंड वसूल करण्यात आला नाही
- 2) कंत्राटदाराच्या देयकातुन 2 टक्के आयकर, 2 टक्के किंवा 5 टक्के बांधकाम कर कपात केला नाही. तसेच कंत्राटदाराच्या देयकातुन शासकीय विमा रूपये 14,168/- व उपकर रूपये 14,168/- असे एकुण रूपये 28,336/- वसूल करण्यात आले नाही.
- 3) रूपये 200/- प्रती ब्रासप्रमाणे रॉयल्टीची वसुली केली नाही.
- 4) मालमत्ता नोंदवही नमुना नंबर 25 व 26 ठेवलेली नाही.
- 5) मोजमाप पुस्तिकेत मापे दिनांकीत नोंदविली नाही.
- 6) कामावर लोखंडी फलक लावला नाही.
- 7) कार्यकारी अभियंता यांनी 5 टक्के रूपये 50,000/- च्या टप्प्यावर व उपअभियंता यांनी 100 टक्के तपासणी बांधकाम पूर्ण होण्याचे वेळेस केली नाही
- 8) साहित्य वापरण्यापुर्वी साहित्याचे चाचणी केली नाही.
- 9) रूपये 500/- च्या मुद्रांक पेपरवर करारनामा न करता रूपये 100/- च्या मुद्रांक पेपरवर करारनामा केल्यामुळे रूपये 400/- ची शासन महसुलाची हानी झाली आहे.

5.93 शिल्लक रक्कम कमी ओढून रकमेचा अपहार करणेबाबत.

ग्रापंचायत चान्नी, तालुका पातुर, जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 4) -

सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षण केले असता रोखपुस्तकात अनियमितता आढळून आली. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) रोखपुस्तकातील माहे मार्च 2014 अखेरची शिल्लक रूपये 1,62,766.97/- असून दिनांक 01/04/2014 रोजीची शिल्लक पुढे ओढतांना रूपये 1,50,000/- ने कमी दर्शवून ती रूपये 12,766.97/- दर्शविली आहे. रोख

पुस्तक पृष्ठ क्रमांक 26 नुसार दिनांक 31/03/2014 ला हर्षासीची रक्कम रुपये 1,50,000/- वसुल झालेली असुन प्रत्यक्षात बँकेत जमा नसुन तशी जमा केल्याचे भासवुन रुपये 1,50,000/- ग्रामनिधीचा अपहार झाला आहे. सदर रक्कम वसुल करुन अनुपालन दर्शवावे

5.94 मंजुर प्राकलन, मोजमाप मुल्यांकनाशिवाय रोख पुस्तकात नियमबाहय खर्च नोंदविण्याबाबत.

ग्रामपंचायत माना, तालुका मुर्तिजापुर जिल्हा अकोला, सन 2013-2014 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 23) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 यावित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता मंजुर प्राकलन, मोजमाप मुल्यांकनाशिवाय रोख पुस्तकात खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पंचायत समिती लेखासंहीता 1968 चे नियम 156 नुसार रुपये 5,000/- वरील कामाचे अंदाजपत्रक, पुर्व मंजुरी, तांत्रिक मंजुरी. मुल्यांकन मोजमाप पुस्तिकाशिवाय विविध बांधकामावर रुपये 1,75,900/- खर्च केल्याचे आढळुन येते. सदर खर्चाची रक्कम वसुल करण्यात यावी.

2) नमुना नंबर 25 व 26 ठेवण्यात आलेला नाही.

5.95 महात्मा गांधी तंटामुक्त पुरस्काराची रक्कम ग्रामसभेच्या मान्यतेशिवाय व शासन मार्गदर्शक सुचनेनुसार खर्च न करता नियमबाहयपणे इतर बाबींवर खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत डोंगरकिन्ही, तालुका मालेगाव, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत डोंगरकिन्ही यांना महात्मा गांधी तंटामुक्त गाव मोहिम अंतर्गत रुपये 3,00,000/- पुरस्कार प्राप्त झाला आहे. सदर रकमेतुन रुपये 3,10,275/- सौर पथदिवे या बाबींवर खर्च करण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तंमुगां 1008/सीआर-43/2008/पोल-15, दिनांक 14/08/2008 चे परिशिष्ट 7 नुसार पुरस्काराची रक्कम मार्गदर्शक सुचनेनुसार विहित बाबींवर टक्केवारी नुसार खर्च करणे बांधनकारक असतांना त्याप्रमाणे खर्च करण्यात आलेला नाही. सर्व रक्कम सौर पथदिवे या बाबींवर करण्यात आलेली आहे. पारितोषकाची रक्कम ग्रामसभेच्या मान्यतेने विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करणे बांधनकारक आहे. तसेच लेखापरीक्षण पथकाच्या अर्धसमासपत्र क्रमांक 1, दिनांक 22/02/2016 नुसार प्राप्त पुरस्काराची रक्कम मार्गदर्शक सुचनेनुसार केले नसल्याबाबतचे कळवूनसुध्दा त्याबाबत कोणताही खुलासा करण्यात आलेला नाही

2) उपरोक्त शासन निर्णयातील परिशिष्ट 7 मधील मुददा क्रमांक 1, नुसार 37 टक्के रक्कम विविध उपक्रमासाठी खर्च करणे आवश्यक असतांना खर्च करण्यात आलेली नाही. सदर 37 टक्के रक्कम रुपये 1,11,000/- इतर बाबींवर म्हणजे सौर दिव्यावर करण्यात आलेली आहे. सदर रक्कम रुपये 1,11,000/- अमान्य ठरते. तसेच प्राप्त पुरस्काराच्या रकमेपेक्षा रुपये 10,275/- अतिरिक्त खर्च करण्यात आलेला आहे.

5.96 13 वा वित्त आयोग बांधकाम खर्चातील अनियमितता.

ग्रामपंचायत शेलगाव राजगिरे, तालुका रिसोड, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत शेलगाव राजगिरे सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वर्षाचे लेखापरीक्षणात 13 वा वित्त आयोगांतर्गत एकुण 6 कामे करण्यात आले असुन त्यावर खर्च रुपये 4,13,050/- करण्यात आलेला आहे. त्यामध्ये महाराष्ट्र शासन, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक तेविआ/2010/प्र.क्र.22 /वित्त-4, दिनांक 30/08/2010 अन्वये खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) रस्ता खडीकरण सन 2013-2014 या कामावर रुपये 69,000/- खर्च करण्यात आला. परंतु, सदर कामाचे अंदाजपत्रक मोजमाप पुस्तिका, मुल्यांकन काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र तपासणीस उपलब्ध करुन देण्यात आले नाही.

2) उपरोक्त शासन निर्णयात नमुद केल्यानुसार PRIASoft या संगणकीय प्रणालीत पंचायतीने लेखे ठेवलेले नाहीत.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1009/प्र.क्र.54/08, दिनांक 20/05/1999 नुसार बांधकामाच्या ठिकाणी माहितीदर्शक फलक लावण्यात आलेला नाही.

4) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 190 नुसार नमुना 65 मध्ये बांधकाम पुर्ण झाल्याचे पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध केले नाही

5) साहित्याची गुणवत्ता तपासणी करण्यात आलेली नाही. तसेच महाराष्ट्र शासन, महसुल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक गौखनि10/1009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार गौण खनिजाची रक्कम कपात करण्यात आलेली नाही. तसेच रकमा भरणा केल्याच्या पावत्यासुद्धा सादर केलेले नाही. 2 टक्के आयकर देयकातुन कपात केलेले नाही.

5.97 13 वा वित्त आयोग बांधकाम खर्चातील अनियमितता.

ग्रामपंचायत सार्सी, तालुका मंगरुळपीर, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत सार्सीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात 13 वा वित्त आयोगातुन एकुण 05 कामांवर रुपये 3,53,200/- खर्च केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) 13 वा वित्त आयोग अंतर्गत केलेली कामे मंजुर कृती आराखड्यात समाविष्ट असल्याबाबत मंजुर कृती आराखडा तपासणीस उपलब्ध करून देण्यात आलेला नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, उद्योग व ऊर्जा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस/1088/2512/उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 व शासन निर्णय क्रमांक 1093/2615/उद्योग-6, दिनांक 16/07/1993 अन्वये साहित्य खरेदीची विहित पध्दत अवलंबून खरेदी करण्यात आलेले नाही.

3) साहित्याची गुणवत्ता तपासणी करण्यात आलेली नाही.

4) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 नुसार नमुना 22 व 23 मध्ये पुर्ण झालेल्या बांधकामाच्या नोंदी घेण्यात आलेल्या नाहीत.

5) महाराष्ट्र शासन, राजपत्र महसुल व वन विभागाची अधिसूचना क्रमांक गौखनि/10/1009/प्र.क्र.309/ख(3), दिनांक 11/02/2010 नुसार गौण खनिजाच्या रकमेचा भरणा करण्यात आलेला नाही. तसेच 2 टक्के आयकर वसूल करण्यात आलेला नाही.

6) 13 वा वित्त आयोगातुन रुपये 3,53,200/- एवढा वेगवेगळ्या कामांवर खर्च करण्यात आलेला आहे. सदर कामाचे मंजुर प्राकलन, मोजमाप पुस्तिका, मुल्यांकन इत्यादी लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाही.

5.98 तांडा वस्ती सुधार योजने अंतर्गत बांधकामातील अनियमितताबाबत

ग्रामपंचायत गिर्डा, तालुका मानोरा, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत गिर्डा, सिमेंट काँक्रेट रस्ता बांधकामासाठी रुपय 12,00,000/- अनुदान प्राप्त झाले असुन काँक्रीट रस्ता बांधकाम (1) रुपये 8,00,000/- व (2) रुपये 3,93,820/- असे एकुण रुपये 11,93,820/- खर्च करण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) बांधकामाकरीता गौण खनिज साहित्याची स्वामित्वधानाच्या रकमा शासन खाती भरणा केलेबाबतचे चलन लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाहीत. तसेच देयकातुन सुद्धा स्वामित्वधानाची रक्कम कपात करण्यात आली नाही. महाराष्ट्र शासन, वन विभाग शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/1009/प्र.क्र.309/ख, दिनांक 11/02/2010 अन्वये खडी, मुरुम व रेती यावर रुपये 200/- प्रती ब्रास प्रमाणे आकारणी करून रक्कम वसूल करणे आवश्यक आहे. मोजमाप पुस्तकावर वापरलेल्या गौण खनिजाचा तपशिल तसेच परिगणना करण्यात आलेली नाही.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 87 व शासन निर्णय संकीर्ण प्र.क्र.152/यंत्र कक्ष/बांसा, दिनांक 18/11/2009 नुसार बांधकाम करण्यापुर्वी वापरण्यात येणाऱ्या साहित्याची प्रयोग शाळेतुन गुणवत्ता चाचणी करणे आवश्यक आहे. परंतु, ग्रामपंचायतीने सदर चाचणी केलेबाबतचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून दिले नाही.

3) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 166 व महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए 2000/प्र.क्र.44/33, दिनांक 22/12/2000 नुसार मोजमापाच्या नोंदीवर दिनांकीत स्वाक्षरी करण्यात आलेल्या नाहीत.

4) पंचायतीने साहित्याची खरेदी स्थानिक पुरवठादाराकडून करण्यात आलेली आहे सदर देयकाची रक्कम प्रदान करतांना आयकर कपात करण्यात आलेला नाही. तसेच खरेदी केलेल्या साहित्याची साठा नोंदवही तपासणीस उपलब्ध करून देण्यात आलेली नाही.

5) सदर काम हे तांडावस्ती असून त्याचा वापर तांडावस्तीतील लोकांना होत असल्याबाबतचे प्रमाणीत करण्यात आलेले नाही. तसेच निर्माण झालेल्या मालमत्तेची नोंद मालमत्ता नोंदवहीत घेण्यात आलेली नाही.

6) काँक्रीट रस्ता बांधकाम, गिर्डा या कामावर एकुण खर्च रुपये 3,93,820/- करण्यात आला असून मुल्यांकन रुपये 1,72,803/- करण्यात आलेले आहे. रुपये 2,21,017/- मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च मान्य करता येत नाही.

7) लेखापरीक्षण पथकाचे पत्र दिनांक 03/03/2016, अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 08/03/2016, अर्धसमासपत्र क्रमांक 02, दिनांक 09/03/2016, अर्धसमासपत्र क्रमांक 03, दिनांक 09/03/2016 नुसार रुपये 9,70,500/- चे मुळ प्रमाणके लेखापरीक्षणास मागणी करून उपलब्ध करून देण्यात आलेले नाहीत.

5.99 तिर्थक्षेत्र विकासनिधी अंतर्गत मंगलगिरी संस्थान लोहारा येथे सामाजिक सभागृह बांधकामखर्चातील अनियमितताबाबत.

ग्रामपंचायत लोहारा, तालुका कारंजा, जिल्हा वाशिम, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 14) - सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात तिर्थक्षेत्र विकास निधी अंतर्गत मंगलगिरी संस्थान, लोहारा येथे सामाजिक सभागृह बांधकामावर रुपये 9,89,698/- खर्च करण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर बांधकाम सन 2012-2013 मध्ये मंजूर झाले असून मंजुरीबाबतचे मुळ अभिलेखे तपासणीस उपलब्ध झाले नाही.

2) सदर कामाकरीता तिर्थक्षेत्राची वर्गवारी निश्चित करण्यात आलेली नाही.

3) सदर बांधकामास कार्यकारी अभियंता, जिल्हा परिषद, वाशिम यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान केली असून काम ग्रामपंचायत करण्यास तयार असल्याबाबतचा ठराव नस्तीत उपलब्ध नाही. साहित्य खरेदीच्या संदर्भात ई-निविदा प्रक्रीया केल्याचे आढळत नाही. महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 87 व शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण प्र.क्र.152/यंत्र कक्ष/बांसा, दिनांक 18/11/2009 नुसार बांधकाम करण्यापुर्वी बांधकाम साहित्याची शासकीय प्रयोगशाळेतुन गुणवत्ता चाचणी करणे आवश्यक असतांना चाचणी केल्याचे अभिलेखे तपासणीस उपलब्ध करण्यात आले नाही.

4) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 166 व महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए 2000/प्र.क्र.44/33, दिनांक 22/12/2000 नुसार मोजमापाच्या नोंदीवर दिनांकीत स्वाक्षरी करण्यात आलेल्या नाहीत.

5) पंचायतीने साहित्याची खरेदी स्थानिक पुरवठादाराकडून करण्यात आलेली आहे. सदर देयकाची रक्कम प्रदान करतांना आयकर कपात करण्यात आलेला नाही. तसेच बाब क्रमांक 8, रुपये 5,165.09/- बाब क्रमांक 10, रुपये 13,330/- बाब क्रमांक 11, रुपये 5,445.62/- बाब क्रमांक 12, रुपये 18,992.39/- RCC DESIGN रुपये 10,000/- असे एकुण रुपये 52,932/- चे प्राकलनातील तरतुदीपेक्षा जादा काम करण्यात आले आहे.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ/2010/प्र.क्र.22/वित्त-4, दिनांक 30/08/2010 अन्वये कामाच्या ठिकाणी कामाचा माहितीदर्शक फलक लावण्यात आलेला नाही.

7) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 190 (3) नुसार नमुना 65 मध्ये बांधकाम पुर्ण झाल्याचे पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध केले नाही तसेच बांधकाम पुर्ण झाल्यावर मालमत्तेची नोंद मालमत्ता नोंदवहीत घेण्यात आलेली नाही.

5.100 निनावी व निरुद्देश खर्चाची अनियमितता.

ग्रामपंचायत मराठवाकडी, तालुका पांढरकवडा, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत मराठवाकडी, पंचायत समिती पांढरकवडा येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता ग्रामनिधी/ पाणी पुरवठा निधी तसेच 13 वित्त आयोग अंतर्गत रोखपुस्तकात एकुण रुपये 5,12,940/- इतका खर्च निनावी व निरुद्देश नोंदविलेला असून याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामनिधी /पाणी पुरवठा निधी/13 वा वित्त आयोग योजनेअंतर्गत रोख पुस्तकात कोणताही तपशिल नमुद न करता केवळ रकमा नमुद केल्या असून याबाबत प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध करण्यात आले नाही

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) अन्वये अचुक लेखे ठेवणे तसेच कलम 45 ग्रामसुची 01 बाब क्रमांक 53 लेख्यांची जबाबदारी सचिवाची असून कर्तव्यात कसूर केल्याचे आढळते

5.101 मुरुमची अवास्तव व नियमबाह्य खरेदी करणेबाबत.

ग्रामपंचायत खडका, तालुका महागाव, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 15) - ग्रामपंचायत खडका, तालुका महागाव येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 आर्थिक वर्षात मुरुम खरेदीवर खालीलप्रमाणे खर्च नोंदविलेला आहे. पंचायतीचे सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणात सामान्य निधी तथा पाणीपुरवठा निधीतील पर्यावरण संतुलीत समृद्धी रोख पुस्तकांवरून केलेले खर्चाची प्रमाणके रुपये 11,650/- तपासणी करीता उपलब्ध झालेले नाही.

पाणीपुरवठा निधी - 2013-14 ते 2014-15 संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान अंतर्गत मिळालेला बक्षीस रक्कम रुपये 3 लक्ष मधुन मुरुमावर रुपये 1,57,200/- खर्च केला आहे. इतर केलेला खर्च नोकर पगार/नाली उपसणे/ विद्युत खर्च /हातपंप मोटर पंप दुरुस्तीबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर लेखापरीक्षणावेळी देण्यात आलेले अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 22/03/2016 व अर्धसमास पत्र क्रमांक 02, दिनांक 26/03/2016 अन्वये सदर अभिलेखे/प्रमाणके उपलब्ध करून देण्याबाबत कार्यरत सचिवाकडे कळविण्यात आले होते. परंतु लेखापरीक्षणाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत अभिलेखे/ प्रमाणके उपलब्ध करून दिले नाहीत.

2) ग्रामपंचायत खडका, तालुका महागाव येथील संत गाडगेबाबा ग्राम स्वच्छता अभियान अंतर्गत मिळालेले बक्षीस 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता एकुण रुपये 3,00,000/- अनुदान प्राप्त झालेले आहे. सदर वित्तीय वर्षामध्ये ग्रामपंचायतीने मुरुम वर रुपये 1,57,200/- खर्च केलेला असून उर्वरित रुपये 1,42,800/- खर्च सचिवाने वरील खर्च मुरुम/नोकर पगार/नाल्या उपसणे/विद्युत खर्च/हातपंप दुरुस्तीवर खर्च करण्यात आलेला असून नियमाचे पालन न करता शोधन रोखीने करण्यात आले असून सदर बाब गंभीर स्वरूपाची आहे.

3) मुरुम टाकण्याकरीता ग्रामपंचायत मासिक सभेमध्ये मंजूरत व ठराव घेवून कामाचे प्राकलन तयार करून तांत्रिक मंजूरत व मोजमाप पुस्तिकामध्ये नोंद घेवून व साठा नोंदवहीला नोंद घेणे अनिवार्य असतांना अशी कार्यवाही सचिवांकडून करण्यात आलेली नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस-1088/2512/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रुपये 1,000/ पेक्षा जास्त परंतु रुपये 50,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी दरपत्रके

मागवून आणि रुपये 50,000/- वरील प्रत्येक साहित्य खरेदी वृत्तपत्रात जाहिर निविदा मागवून करणे बंधनकारक आहे. तशा प्रकारची रितसर कार्यवाही झाली नाही.

5) महसूल व वन विभाग, अधिसूचना क्रमांक गौखनी 10/206/प्र.क्र.57(ख)(1), दिनांक 15/12/2006 तथा महाराष्ट्र शासन, महसूल व वन विभाग, सुधारित शासन निर्णय क्रमांक गौखनी 10/1009/ प्र.क्र. उपरोक्त बांधकाम प्र.क्र. 309/ख, दिनांक 11/02/2010 अन्वये बांधकामावर वापर गौण खनिजावर प्रती ब्रास रुपये 100/200 अथवा प्रती घन मीटर रुपये 35.34/70.67 प्रमाणे स्वामित्व धनाची रक्कम वसूल करणे आवश्यक आहे. परंतु, वसूल केलेले नाहीत.

6) रस्ते दुरुस्ती कोणत्या वार्डातील, कोणाच्या घरापासून कोठपर्यंत करण्यात आली, याबाबत स्थळ दर्शक ठिकाण प्रमाणकात नमुद केलेले नाही.

7) साहित्य खरेदी करण्यात पुर्वी ग्रामपंचायतीने पुरवठा धारकास अधिकृतित्या जावक क्रमांकासह वैधरित्या दरपत्रके मागविण्याकरीता पत्रव्यवहार केल्याचे आढळत नाही.

8) प्राप्त दरपत्रक ग्रामपंचायतीच्या मासिक सभेत मंजूर करून तुलनात्मक तक्त्याच्या आधारे पुरवठाधारकास साहित्य पुखठा आदेश देणे आवश्यक आहे. परंतु, दरपत्रक न मागविता साहित्य परस्पर खरेदी केले आहे.

9) तसेच प्रमाणकाशिवाय रोख पुस्तिकेत रक्कम नोंद केल्याचे निर्देशनास आले. प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च लेखापरीक्षास मान्य करता येत नाही. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम (3)57 अन्वये ग्रामनिधीच्या अभिरक्षेची व विनियोगाची जबाबदारी सचिवाची असून प्रमाणकाशिवाय केलेला खर्च वसूलपात्र ठरते. सदर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम वसूल करावी.

आक्षेपाधिन रक्कम रुपये 3,02,500/-

प्रमाणकाशिवाय वसूलपात्र रुपये 11,650/-

गौण खनिज रक्कम वसूलपात्र रुपये 58,800/-

5.102 13 वा वित्त आयोग अंतर्गत ग्रामपंचायतीने केलेल्या बांधकामाबाबत

ग्रामपंचायत खडका, तालुका महागाव, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत खडका, तालुका महागाव येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 आर्थिक वर्षात पंचायतीचे 13 वा वित्त आयोग योजनेतून बांधकामावर एकूण रुपये 4,89,000/- इतका खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पंचायतीने अनुक्रमांक 3 नुसार सभा मंडप दुरुस्ती, अनुक्रमांक 4 नुसार ग्रामपंचायत दुरुस्ती अनुक्रमांक 5 नुसार सिमेंट कॉक्रीट नाली बांधकामावर रुपये 2,97,000/- इतका खर्च केला असून त्यासंबंधी मोजमाप पुस्तिका, प्रमाणके, प्राकलन, काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र लेखापरीक्षास उपलब्ध केले नाहीत.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र. 56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एस.टी.आर/1097/ प्र.क्र. 106/सांबा, दिनांक 09/02/1997 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम यांचा वापर करण्यापूर्वी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केली नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस-1088/2512/ उद्योग -6, दिनांक 02/01/1992 नुसार साहित्य खरेदीबाबत कार्यवाही केली नाही.

4) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 15 साठा नोंदवही उपलब्ध झाली नाही.

5) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता तसेच नियम 164 प्रमाणे उपअभियंता यांनी 100 टक्के मोजमापे प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.

6) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 190 नुसार नमुना क्रमांक 65 काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाही.

वरीलप्रमाणे नमुद आक्षेपान्वये खर्च रकमेबाबत जबाबदारी निश्चित करुन एकुण रुपये 2,97,000/- वसुल होणे आवश्यक आहे.

5.103 13 वा वित्त आयोग निधीचे रोखपुस्तक लेखापरीक्षास सादर न करणे, बँक खात्यातून रकमा काढून केलेल्या अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत बोटोणी (चि), तालुका मारेगाव, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत बोटोणी (चि), पंचायत समिती, मारेगाव येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षावेळी अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 18/03/2016 अन्वये मागणी करुन ही 13 वित्त आयोग निधीचे रोखपुस्तक लेखापरीक्षास उपलब्ध केले नाही. सदर योजनेचे बँक खाते क्रमांक 31521332581 मधुन आर्थिक व्यवहार झाल्याचे दिसून येते.

1) सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षात एकुण रुपये 3,42,075/- इतकी रक्कम बँक खात्यातून काढण्यात आलेली असतांना सदर रकमेतून कोणत्या कामावर किती खर्च केला, याबाबतचे रोख पुस्तक तथा अनुषंगीक अभिलेखे (साठापुस्तक, प्राकलने, मोजमाप पुस्तिका, खर्च प्रमाणके इत्यादी) लेखापरीक्षास सादर न केल्याने सरपंच / सचिव यांनी संगनमताने रकमेचा अपहार केल्याचे स्पष्ट होते. याबाबत संबंधीतावर जबाबदारी निश्चित करुन रकमेची वसुली होणे आवश्यक आहे.

5.104 लेखापरीक्षास अभिलेखे व इतर दस्तावेज उपलब्ध न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत मारेगाव, तालुका मारेगाव, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत मारेगाव, तालुका मारेगाव येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षावेळी विविध निधीचे रोख पुस्तक लेखापरीक्षास उपलब्ध केले नाही. सदर योजनेचे बँक तपशिलानुसार आर्थिक व्यवहार झाल्याचे दिसून येते बँक खात्यांमधुन एकुण रुपये 46,50,500/- इतकी रक्कम काढण्यात आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई स्थानिक निधी लेखापरीक्षा अधिनियम सुधारित 2011 चे कलम 4 व 5 अन्वये लेखापरीक्षास अभिलेखे व इतर दस्तावेज उपलब्ध न करणेबाबत अधिनियमाच्या कलम 7 अन्वये आर्थिक दंडाची कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

2) बँक तपशिलानुसार पर्यावरण संतुलित ग्रामसमृद्धी योजनेतून रुपये 43,500/-, नागरी जनसुविधा निधी योजनेतून रुपये 40,00,000/-, 13 वा वित्त आयोग निधीतून रुपये 5,27,000/- तसेच दलित वस्ती सुधार योजनेतून रुपये 80,000/- इतकी रक्कम काढण्यात आली आहे.

वरीलप्रमाणे रोखपुस्तक व मुल्यांकन प्रमाणकाशिवाय बँकेतून उचल रकमेबाबत जबाबदारी निश्चित करुन एकुण रुपये 46,50,500/- वसुल होणे आवश्यक आहे.

5.105 स्थानिक विकास निधी अंतर्गत ग्रामपंचायतीने केलेल्या बांधकामाबाबत

ग्रामपंचायत लोणबेहळ, तालुका आर्णि, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 16) - ग्रामपंचायत लोणबेहळ, तालुका आर्णि येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता विविध बांधकामावर एकुण रुपये 13,03,314/- खर्च नोंदविलेला आहे. उपलब्ध कागदपत्रांची तपासणी केली असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) उपरोक्त बांधकामाकरीता साहित्य खरेदीचे प्रमाणके लेखापरीक्षास सादर केले नाही. तसेच रोख पुस्तिकेमध्ये सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकाम 01 वर रक्कम रुपये 1,62,360/-, सिमेंट कॉक्रीट रस्ता बांधकाम 02 वर रक्कम रुपये 4,90,254/-, नळयोजना दुरुस्ती वर रक्कम रुपये 2,90,700/-, अंगणवाडी शौचालय बांधकाम-01

वर रक्कम रूपये 1,80,000/- व अंगणवाडी शौचालय बांधकाम-02 वर रक्कम रूपये 1,80,000/- असा एकूण रक्कम रूपये 13,03,314/- निनावी खर्च नोंदविल्याचे लेखापरीक्षण तपासणीत आढळून आले आहे.

2) रोख नोंदवहीची तपासणी केली असता उपरोक्त तपशिलाप्रमाणे प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झाल्याने तसेच रक्कम कोणास व कशासाठी अदा केली, याचा तपशिल नमुद करता मोघम स्वरूपात निनावी खर्च नोंदविल्यामुळे संबंधीत खर्चाच्या रकमेचा संशयित अपहार झाल्याचे शक्यता नाकारता येत नाही. तरी याबाबत महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (लेखापरीक्षा) नियम 1961 चे नियम 17(ख) नुसार कार्यवाही होणे अभिप्रेत आहे.

3) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 अन्वये रूपये 3,000/- वरील बांधकाम करण्यापूर्वी खर्चाचे प्राकलन तयार करून त्यास तांत्रिक मंजूरी प्राप्त करणे बांधकाम झाल्यानंतर मुल्यांकन प्राप्त करणे बंधनकारक आहे. तसेच नियम 190 अनुसार कामाचे पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र सादर न केल्यामुळे मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च लेखापरीक्षणात मान्य करता येत नाही. सबब, संबंधीत सचिवांवर जबाबदारी निश्चित करून रक्कम रूपये 11,40,954/- वसूल करण्यात यावे.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक सिं.मे.ट/1099/प्र.क्र. 56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एस.टी.आर/1097/ प्र.क्र.106/सांबा, दिनांक 09/02/1997 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम यांची वापर करण्यापूर्वी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे. परंतु, तशा प्रकारची कार्यवाही न केल्याने साहित्य योग्य गुणवत्तेची असल्याची पडताळणी करता आली नाही.

5) मुंबई गौण खनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18, 22 व 22 अनुसुची 1 मधील दर व शासन निर्णय क्रमांक गौखनि 10/0206/प्र.क्र. 57 ख, दिनांक 11/02/2010 नुसार दर प्रती घनमीटर रूपये 70.67/- प्रमाणे गौण खनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केले नाही. तसेच महसूल विभागाला भरलेल्या स्वामित्वधन चलानाच्या पावत्या लेखापरीक्षणास सादर केल्या नाही.

6) कामाच्या नोंदी नमुना क्रमांक 25 व 26 मध्ये घेणे आवश्यक असतांना घेतल्या नाही. (महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 22 व 23).

7) विकास कामे ही शासनाच्या/ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केली असल्यास सदर जागेचे 7/12 उतारे, नमुना क्रमांक 08 लेखापरीक्षणास सादर न केल्यामुळे सदर कामे ग्रामपंचायतीच्या च जागेवर झाल्याचे प्रमाणित करता येत नाही.

8) खरेदी केलेल्या साहित्याचे साठा नोंदवही नमुना क्रमांक 18 उपलब्ध झालेली नाही. त्यामुळे साहित्याचा वापर करतांना दिनांक निहाय तसेच कामनिहाय नोंदी नसल्याने साहित्याचा वापर योग्य झाल्याची लेखापरीक्षणास खात्री पटत नाही. (महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 15).

9) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणे बंधनकारक आहे तसेच नियम 164 प्रमाणे उपअभियंता यांनी 100 टक्के मोजमापे प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.

10) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखस-1088/2512/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रूपये 1,000/ पेक्षा जास्त परंतु, रूपये 50,000/- पर्यंतच्या साहित्याची खरेदी दरपत्रके मागवून आणि रूपये 50,000/- वरील प्रत्येक साहित्य खरेदी वृत्तपत्रात जाहिर निविदा मागवून करणे बंधनकारक आहे. तशा प्रकारची रितसर कार्यवाही झाली नाही.

11) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब नियम 5 (अ) नुसार रूपये 500/- वरील प्रत्येक रकमेचे शोधन धनादेशाद्वारे करावयास पाहिजे. परंतु, नियमाचे पालन न करता शोधन रोखीने करण्यात आले असून सदर बाब गंभीर स्वरूपाची आहे.

12) उपरोक्त बांधकामाचे काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र (नमुना 65) लेखापरीक्षणास सादर केले नाही. त्यामुळे कामे पुर्ण झाल्याचे प्रमाणिक करता येत नाही.

उपरोक्त अभिप्रायावरून रक्कम रुपये 11,40,954/- वसुलपात्र व रुपये 1,62,360/- आक्षेपाधिन ठेवण्यात येत आहे.

5.106 आदिवासी उपयोजना (किमान गरजा कार्यक्रम) अंतर्गत काठोडा ते भंडारी किमी 0/000 ते 2/000 मध्ये रस्ता सुधारणा करणे मध्ये झालेली अनियमितता.

ग्रामपंचायत काठोडा, तालुका आर्णि, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 22) - ग्रामपंचायत काठोडा, तालुका आर्णि येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता बांधकामावर एकुण रुपये 11,09,000/- खर्च नोंदविलेला असून याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर बांधकामासंबंधी प्रमाणकांची तपासणी केली असता दिनांक 13/01/2014 नुसार रुपये 3,06,000/- इतका खर्च रोखपुस्तकात निनावी नोंदविली. याबाबत महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (लेखापरीक्षा)नियम 1961 चे नियम 17 (ख) नुसार कार्यवाही होणे अभिप्रेत आहे.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद / पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 190 नुसार नमुना क्रमांक 65 काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए/2004/प्र.क्र.18/वित्त 9(33), दिनांक 30/06/2014 व क्रमांक झेडपीए-2008/प्र.क्र.472/वित्त 9(33), दिनांक 09/02/2009 अन्वये ग्रामपंचायतीचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 50,001/- च्या आत असताना कशाच्या आधारे काम घेण्यात आले, याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

4) मोजमाप पुस्तिकेतील बाब क्रमांक 09 व 10 नुसार सिमेंट कॉक्रीट पाईप व लॉखडी बोर्डचा वापर झाल्याचे दर्शविले. परंतु, साहित्य प्रत्यक्षात खरेदीच केले नाही. त्यामुळे मोघम स्वरूपात मुल्यांकन नोंदविले असून त्याची रक्कम रुपये 3,80,968/- वसुल होणे आवश्यक आहे.

5) मोजमाप पुस्तिकेतील बाब क्रमांक 01 व 02 नुसार केलेल्या कामाच्या मजूरीचे हजेरीपट नमुना क्रमांक 19 लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक सिंमेट/1099/प्र.क्र. 56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एस.टी.आर/1097/ प्र.क्र. 106/सांबा, दिनांक 09/02/1997 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम यांची वापर करण्यापूर्वी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक असताना तशी कार्यवाही केली नाही.

7) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 15 साठा नोंदवही उपलब्ध झाली नाही.

8) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता तसेच नियम 164 प्रमाणे उपअभियंता यांनी 100 टक्के मोजमापे प्रमाणिक करणे आवश्यक आहे.

5.107 आदिवासी उपयोजना (किमान गरजा कार्यक्रम) अंतर्गत काठोडा ते आर्णि रस्त्याचे बांधकाम करणे ग्रामीण मार्ग 36 लांबी 3.00 किमी मधील भाग 1/800 ते 2/450 मध्ये सुधारणा करणे मध्ये झालेली अनियमितता.

ग्रामपंचायत काठोडा, तालुका आर्णि, जिल्हा यवतमाळ, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 23) - ग्रामपंचायत काठोडा, तालुका आर्णि येथील पंचायतीने सन 2013-2014 ते 2014-2015 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षण केले असता बांधकामावर एकुण रुपये 11,66,852/- खर्च नोंदविलेला असून याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर बांधकामासंबंधी प्रमाणकांची तपासणी केली असता दिनांक 13/01/2014 नुसार रुपये 10,68,000/- इतका खर्च रोख पुस्तकात निनावी नोंदविली. याबाबत महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (लेखापरीक्षा) नियम 1961 चे नियम 17 (ख) नुसार कार्यवाही होणे अभिप्रेत आहे.

2) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 190 नुसार नमुना क्रमांक 65 काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध झाले नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविका व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए/2004/प्र.क्र.18/वित्त 9(33), दिनांक 30/06/2014 व क्रमांक झेडपीए-2008/प्र.क्र.472/वित्त9(33), दिनांक 09/02/2009 अन्वये ग्रामपंचायतीचे वार्षिक उत्पन्न रुपये 50,001/- च्या आत असतांना कशाच्या आधारे काम घेण्यात आले, याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक सिंमेट/1099/प्र.क्र. 56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एस.टी.आर/1097/ प्र.क्र. 106/सांबा, दिनांक 09/02/1997 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम यांची वापर करण्यापूर्वी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केली नाही.

5) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना क्रमांक 15 साठा नोंदवही उपलब्ध झाली नाही.

6) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता तसेच नियम 164 प्रमाणे उपअभियंता यांनी 100 टक्के मोजमापे प्रमाणिक करणे आवश्यक आहे.

5.108 सामान्य निधीचे वेगळे बँक खाते काढून शासकीय अनुदानाचा गैरव्यवहार करणे बाबत

ग्रामपंचायत बावणबीर, तालुका संग्रामपूर, जिल्हा बुलडाणा, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत बावणबीरचे सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात सामान्य निधीचे लेखापरीक्षण करीत असतांना ग्रामपंचायतचे नियमित बँक खात बँक ऑफ महाराष्ट्र क्रमांक 60107385903 आहे. परंतु, दिनांक 18/11/2015 रोजी अनुक्रमे रुपये 925/-, रुपये 1,350/- व रुपये 28,200/- वरील खात्यात स्टेट बँक ऑफ इंडीया, शाखा बावणबीर या शाखेतून रक्कम जमा करण्यात आली आहे. सदर बाबीची तपासणी केली असता ग्रामपंचायतचे सामान्य निधीचे स्टेट बँक ऑफ इंडीया, शाखा बावणबीर खाते क्रमांक 33594316456 या खात्यातून वर्ग करण्यात आली आहे. परंतु, सदर खात्याची बँक विवरणपत्राची तपासणी केली असता दिनांक 01/01/2014 पासून खाते सुरुवात केली आहे. त्यामध्ये वेळोवेळी व्यवहार करण्यात आले. मात्र रकमा निधीत जमा न करता परस्पर गैरव्यवहार करण्यात आला आहे. सर्वसाधारणपणे रक्कम रुपये 3,17,089/- सदर खात्यातून काढण्यात आली आहे. सदर रक्कम कोणी काढली ? कोठे वापरली ? याबाबत कोणतीच अधिकृत माहिती उपलब्ध झाली नाही. याबाबत प्रशासकीय चौकशी करून संबंधितावर कार्यवाही होणे आवश्यक आहे. तसेच वरील रक्कम व्याजासह वसूल करणे आवश्यक आहे.

5.109 बिलाची बेरीज वाढवून ग्रामपंचायतीच्या रकमांचा परस्पर गैरव्यवहार करणेबाबत

ग्रामपंचायत डोणगाव, तालुका मेहकर, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परीच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत डोणगाव येथील सन 2013-2014 ते 2014-2015 चे लेखापरीक्षणाच्या वळीस खर्च प्रमाणकांची पडताळणी केली असता प्रत्यक्षात बिलाची बेरीज कमी येत असून सदर बिलाची बेरीज वाढवून ग्रामपंचायतीचे आक्षेपात नमुद 1 ते 13 चे मुद्द्यानुसार रुपये 1,75,573/- चे नुकसान केल्याने मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5 (1) अन्वये ग्रामनिधीत जमा नसलेल्या रकमांची जबाबदारी निश्चित करून वसुली करणे आवश्यक आहे.

5.110 प्रमाणकावर बनावट स्वाक्षऱ्या करून ग्रामनिधीच्या रकमेचा गैरव्यवहार करणेबाबत.

ग्रामपंचायत अंजनी बु., तालुका मेहकर, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत अंजनी बु., तालुका मेहकर, जिल्हा बुलडाणा सन 2013-2014 ते 2014-2015 कालावधीत रोख पुस्तक व खर्च प्रमाणकांची पडताळणी केली असता ग्रामपंचायत विकास कामासाठी लागणारे साहित्याचे प्रमाणकावर बनावट स्वाक्षऱ्या करून ग्रामनिधीच्या रकमेचा गैरव्यवहार केल्याचे लेखापरीक्षणामध्ये निदर्शनास आले. जसे जो पुरवठादार निरक्षर आहे, त्याची दुसऱ्या प्रमाणकावर स्वाक्षरी आहे. तसेच स्वाक्षरीमध्ये बरीच तफावत आहे. यावरून सदर प्रमाणके केवळ खर्च दर्शविण्यासाठी रक्कम रुपये 2,25,940/- या रकमेचा गैरव्यवहार केल्याचे लेखापरीक्षणामध्ये आढळून आले आहे.

5.111 गृहकराच्या रक्कम रोख पुस्तक अथवा बँकेत जमा न करता परस्पर गैरव्यवहार करणेबाबत.

ग्रामपंचायत जानेफळ, तालुका मेहकर, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतीचे सचिव यांनी करदात्याकडून वसूल केलेल्या रुपये 5,19,717/- इतकी रक्कम रोख पुस्तक अथवा बँक पासबुकामध्ये जमा न करता परस्पर गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास आल्याने मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62 (2), 38 (5) व 57 (3) अन्वये संबंधीत ग्राम सचिवावर जबाबदारी निश्चित करून वसुली दर्शवावी.

5.112 ग्रामपंचायत सचिव / सरपंच नावाने रोखपुस्तकात खर्च दर्शवून विकास निधीचा गैरव्यवहार करणेबाबत

ग्रामपंचायत उकळी, तालुका मेहकर, जिल्हा बुलडाणा, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 15) - ग्रामपंचायतीचे लेखापरीक्षणाचे वेळी रुपये 1,07,140/- इतका रकमेचे आहरण संबंधीत ग्रामपंचायत सरपंच व सचिव यांच्या नावाने आहारीत केल्याचे बँक स्ट्रोलवरून निदर्शनास आले. सदर प्रदान कशासाठी करण्यात आले, याबाबतचे रोख पुस्तक अथवा खर्च प्रमाणके यावर कुठलाही उल्लेख नाही. त्यामुळे मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 38 (5), 57 (3) (फ) अन्वये प्रचलित नियमानुसार वसुलीची कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

5.113 विद्युत साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत पांगी, तालुका देऊळगाव राजा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2015-2016 (परीच्छेद क्रमांक 8) -

ग्रामपंचायत पांगी येथील विद्युत साहित्य रुपये 25,000/- खर्च केला. परंतु, सदर साहित्य खरेदी करतांना वर्तमानपत्रात जाहीर निवेदन मागवून किंवा दरपत्रके न मागविता सरळ खरेदी करण्यात आली आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 45 नुसार कार्यवाही केली नाही. सदर खरेदी ग्रामपंचायतीचेच कामाकरीता वापरल्या गेल्याबाबत साशंकता वाटते.

5.114 पाईप लाईन टाकणेचे बांधकामावर मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च होणेबाबत.

ग्रामपंचायत चिंचोली बुरुकुल तालुका देऊळगाव राजा, जिल्हा बुलडाणा, सन 2010-2011 ते 2012-2013

(परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायतीने सदर बांधकामावर रुपये 2,18,300/- इतका खर्च रोखपुस्तक व खर्च प्रमाणकानुसार करण्यात आल्याचे दिसून आले. परंतु, कामाचे मोजमाप पुस्तिका क्रमांक 009 वरील मोजमापानुसार या कामाचे मुल्यांकन 97,314/- इतकेच झाल्याने मुल्यांकनापेक्षा रुपये 1,20,986/- इतका जादा खर्च केल्याने याची संबंधीतांवर जबाबदारी निश्चित होवून वसुली होणे आवश्यक आहे. तसेच बांधकाम सुरु करण्यापुर्वी वापरण्यात आलेल्या साहित्याची शासकीय प्रयोगशाळेतून चाचणी करणे आवश्यक आहे. तशा प्रकारची कार्यवाही न केल्याने काम योग्य गुणवत्तेचे झाल्याचे प्रमाणीत करता येत नाही.

5.115 दुबार प्रमाणक जारी करून जादाचा खर्च नोंदविणे बाबत.

ग्रामपंचायत सिंदी उमरी तालुका नरखेड, जिल्हा नागपूर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायत सिंदी उमरी सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणात आढळून आले की, दलित वस्ती सुधार योजनेत सिमेंट रोड बांधकामामध्ये दुबार प्रमाणक जारी करून जादाचा खर्च नोंदविण्यात आल्याने रक्कम रूपये 33,000/- वसुलपात्र ठरते. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) दलित वस्ती सुधार योजनेतील सिमेंट रोड बांधकामामध्ये प्रमाणक क्रमांक 04, दिनांक 01/09/2015 अन्वये रोख पुस्तकातील पान क्रमांक 73 वर प्रमोद बिल्डींग मटेरियल सिमेंट रोड दबाई मशीनरी भाडे संदर्भात रक्कम रूपये 21,000/- ची नोंद असून दुबार नोंद रोखपुस्तक पान क्रमांक 74 वर घेण्यात आलेली आहे.

2) प्रमाणक क्रमांक 05 दिनांक 01/09/2015 अन्वये रोख पुस्तकातील पान क्रमांक 73 वर तुकाराम लांजेवार व इतर मजुर रोडच्या साईडने मुरुम टाकणे संबंधित मजुरी संदर्भात रक्कम रूपये 12,000/- ची नोंद घेण्यात आलेली असून दुबार नोंद रोखपुस्तक पान क्रमांक 74 वर घेण्यात आलेली आहे.

अशाप्रकारे दुबार नोंद घेवून रक्कम रूपये 33,000/- जादा खर्च नोंदविलेले आहे, जे वसुल पात्र ठरते.

5.116 प्रमाणकापेक्षा जादा रक्कम रोखपुस्तकात नोंदवून अतिप्रदान करणेबाबत

ग्रामपंचायत पिपळगाव वखाजी, तालुका नरखेड, जिल्हा नागपूर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत पिपळगाव वखाजी सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान 13 वा वित्त आयोग व सामान्य निधी अंतर्गत बांधकामाचे एकूण 4 प्रमाणकातील रक्कम रूपये 2,62,831/- च्या ऐवजी रक्कम रूपये 3,28,350/- रोखपुस्तकात नोंदवून संबंधीतास रक्कम रूपये 65,519/- ज्यादा प्रदान केल्याचे आढळून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) लेखापरीक्षणा दरम्यान 13 वा वित्त आयोग निधी अंतर्गत प्रमाणक क्रमांक 01 व 03 दिनांक 07/04/2015 व प्रमाणक क्रमांक 08 दिनांक 02/06/2015 अन्वये पटेल बिल्डींग मटेरियल सप्लायर, मोवाड बिल क्रमांक 201, 205 व 204 बांधकाम साहीत्यावर रक्कम रूपये 1,21,081/- ऐवढा खर्च झालेला असून रोखपुस्तकात रक्कम रूपये 1,30,350/- ची नोंद दर्शविण्यात आलेली आहे.

2) सामान्य निधी अंतर्गत प्रमाणक क्रमांक 75, दिनांक 02/12/2015 अन्वये स्मशान भुमी शेड बांधकाम व सिमेंट रस्ता बांधकाम मजुरीकरीता रक्कम रूपये 1,41,750/- ऐवढा खर्च झालेला असून रोखपुस्तकात रक्कम रूपये 1,98,000/- ची नोंद दर्शविण्यात आलेली आहे.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57 (3) (क) अन्वये रकमेचा हिशोब रोखपुस्तकात तंतोतंत लिहणे ही जबाबदारी सचिवाची असतांना वरील प्रमाणकापेक्षा रक्कम जादाने रोखपुस्तकात नोंदवून अतिप्रदान केल्याने संबंधीताकडून रूपये 65,519/- वसुल करून शासन शिर्षात जमा करावे.

5.117 बांधकाम साहित्य दरापेक्षा जादा दराने साहित्य खरेदी करणे बाबत. (सर्व निधी)

ग्रामपंचायत पिपळगाव वखाजी, तालुका नरखेड, जिल्हा नागपूर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत पिपळगाव वखाजी सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान सामान्य निधी अंतर्गत बांधकामात पुरवठादाराच्या "ई" टेंडरिंग दरापेक्षा प्रमाणकात जादा दराने साहित्य खरेदी केल्याचे आढळून आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सामान्य निधी संदर्भात बांधकाम साहित्य खरेदी करतांना प्रमाणक क्रमांक 10, दिनांक 20/05/2015 अन्वये गिट्टी खरेदी करतांना "ई" निविदेतील गिट्टी खरेदी दर रूपये 18/- प्रती फुट मंजुर असतांना रूपये 31.60/- या ज्यादा दराने गिट्टी खरेदी करण्यात आलेली आहे व "ई" निविदेतील रेती खरेदी दर रूपये 20/- प्रती फुट मंजुर असतांना रूपये 25/- या ज्यादा दराने रेती खरेदी करण्यात आलेली आहे.

तसेच प्रमाणक क्रमांक 73, दिनांक 02/12/2015 अन्वये रेती खरेदी करतांना "ई" निविदेतील रेती खरेदी दर रूपये 18/- प्रती फुट मंजुर असतांना रूपये 20/- या ज्यादा दराने रेती खरेदी करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे "ई"

टेंडरिंग दरापेक्षा प्रमाणकात जादा दराने बांधकाम साहित्य खरेदी करून रुपये 9,480/- पुरवठादारास जादा प्रदान करण्यात आल्याने रक्कम रुपये 9,480/- वसुलपात्र ठरते.

5.118 मजुरीचे दुबार प्रदानाबाबत

ग्रामपंचायत राजणी, तालुका काटोल, जिल्हा नागपूर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत राजणी सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणात आढळून आले की, पाणी पुरवठा व सामान्य निधी तसेच 13 वा वित्त आयोग निधी अंतर्गत मजुरीचे कामाकरीता प्रदान केल्यासंबंधी रोखपुस्तकात खर्च नोंदविले आहे सदर मजुरीचे कालावधीची तपासणी केली असता सारखेच मजुर दोन वेगवेगळ्या कामाकरीता सारख्याच कालावधीमध्ये कामावर दाखविले असून त्यांना दुबार शोधन केलेले आहे याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) पाणी पुरवठा निधी अंतर्गत नाली सफाईचे कामाकरीता प्रमाणक क्रमांक 03 व 08 दिनांक 27, 28 व 29/06/2015 या कालावधी दरम्यान प्रती दिवस रुपये 200/- प्रमाणे 2 मजुरांचे 3 दिवसांचे एकूण रक्कम रुपये 1,200/- दुबार प्रदान करण्यात आलेले आहे.

2) पाणी पुरवठा निधी अंतर्गत नळ योजना दुरुस्ती कामाकरीता प्रमाणक क्रमांक 05 व 18 दिनांक 28/08/2015 चे प्रती दिवस रुपये 200/- प्रमाणे 2 मजुरांचे 1 दिवसाचे एकूण रक्कम रुपये 400/- दुबार प्रदान करण्यात आलेले आहे.

3) पाणी पुरवठा निधी अंतर्गत बोअरवेल वरील कामाकरीता प्रमाणक क्रमांक 07 व 08 दिनांक 18/08/2015 ते 28/08/2015 या कालावधी दरम्यान प्रती दिवस रुपये 200/- प्रमाणे 9 मजुरांचे 11 दिवसांचे एकूण रक्कम रुपये 19,800/- दुबार प्रदान करण्यात आलेले आहे.

4) पाणी पुरवठा निधी अंतर्गत बोअरवेल वरील कामाकरीता प्रमाणक क्रमांक 08 व 09 दिनांक 26/08/2015 ते 30/08/2015 या कालावधी दरम्यान एका मजुराला एकूण रक्कम रुपये 1,000/- दुबार प्रदान करण्यात आलेले आहे.

5) 13 वा वित्त आयोग निधी अंतर्गत नाली बांधकामाकरीता प्रमाणक क्रमांक 20 व 21 दिनांक 11/06/2015 ते 29/06/2015 या कालावधी दरम्यान दिनांक 20/06/2015 रोजी रुपये 200/- प्रमाणे 10 मजुरांचे 1 दिवसाचे एकूण रक्कम रुपये 2,000/- दुबार प्रदान करण्यात आलेले आहे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अधिनियमातील नमुना 26 नोंदवहीत मजुरीची नोंद घेणे, आवश्यक असतांना मजुरांची नोंदवही ठेवण्यात आलेली नाही. उपरोक्त प्रदान केल्याने रुपये 24,400/- अधिकचा खर्च योग्य असल्याचे प्रमाणीत करण्यात आले नाही. त्यामुळे ग्रामपंचायतीचे नुकसान झालेले आहे.

5.119 दिनांक 01/04/2015 ते 07/07/2015 या कालावधीतील जमा व खर्चाचे अभिलेख लेखापरीक्षणास सादर न करणे व नियमबाह्य खर्च करणेबाबत.

ग्रामपंचायत खंडाळा घटाटे, तालुका पारशिवनी, जिल्हा नागपूर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 1) - ग्रामपंचायत खंडाळा घटाटे, तालुका पारशिवनी, सन 2015-2016 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान दिनांक 01/04/2015 ते 07/07/2015 या कालावधीचे सामान्य निधी, 13 वा वित्त आयोग व पर्यावरण संतुलित ग्राम समृद्धि योजनेचे जमा व खर्चाचे अभिलेख लेखापरीक्षणास प्राप्त झाले नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) बँक पासबुकनुसार दिनांक 01/04/2015 ते 07/07/2015 या कालावधीमध्ये सामान्य निधीमध्ये रुपये 2,88,153/- अनुदान जमा व रुपये 2,91,444/- खर्च झालेला आहे. 13 वा वित्त आयोगामध्ये सदर कालावधीत रुपये 1,86,979/- अनुदान जमा व रुपये 2,69,410/- रुपये खर्च झालेला आहे. तसेच पर्यावरण संतुलित ग्राम समृद्धि योजनेमध्ये रुपये 1,78,599/- अनुदान जमा व रुपये 32,550/- खर्च झालेला आहे. याबाबत अर्धसमास पत्र क्रमांक क्यु-2, दिनांक 25/10/2015 अन्वये अभिलेख्याची मागणी करूनही लेखापरीक्षणास अभिलेखे सादर करण्यात आले नाही.

2) ग्रामपंचायतीचे सदर कालावधीतील उपरोक्त नमुद निधीचे दस्तावेज मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम कलम 62 (4) अन्वये लेखे लिहीणे व त्याची निगा राखण्याची जबाबदारी सचिवाची असून संबंधित सचिवाने अधिनियमातील तरतुदीचे उल्लंघन करून ग्रामपंचायतीस प्राप्त जमा रकमा व केलेल्या खर्चाचे लेखे न लिहीता केलेला एकूण खर्च रुपये 5,93,404/- नियमबाह्य असून वसुलीस पात्र आहे.

5.120 रोख पुस्तकात प्रारंभिक शिल्लक कमी दर्शवून रकमेचा अपहार करणे व इतर गंभीर अनियमितता

ग्रामपंचायत बोरगाव मेघे, तालुका वर्धा, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत बोरगाव मेघे येथील सामान्य निधीच्या रोखपुस्तकाची तपासणी केली असता त्यामध्ये अखेरची शिल्लक रक्कम रुपये 11,36,290/- एवढी दिसून आली. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) दिनांक 14/02/2016 ते 16/03/2016 या कालावधीत रोखपुस्तक लिहीण्यात आलेले नाही. तसेच दिनांक 17/03/2016 ला प्रारंभिक शिल्लक फक्त अॅक्सीस बँकेत असलेली रक्कम रुपये 5,78,892.76/- एवढीच घेतलेली असून इतर बँकेत असलेली शिल्लक तसेच दोन सचिवांकडे असलेली रक्कम असे एकूण रक्कम रुपये 5,58,097.51/- घेतलेली नाही. दिनांक 15/03/2016 ला रोखपुस्तकात पंचनामा करून कार्यभार श्री.व्ही.जी.जोगे. ग्रामविकास अधिकारी यांना दिलेला असल्याबाबत तसेच को-ऑप बँक, बँक ऑफ महाराष्ट्र, आयडीबीआय बँक या बँकेची पासबुके उपलब्ध नसल्याने सदर बँकेतील रकमेची पडताळणी करता आली नाही असा शेरा विस्तार अधिकारी (पंचायत) श्री. वरघणे यांनी नोंद करून स्वाक्षरी केलेली नाही.

2) वरील नमुद बँकेची पासबुके लेखापरीक्षणात वारंवार मागणी करून व अर्धसमास पत्र क्रमांक 3 नुसार त्यापैकी को-ऑप बँक चे पासबुक वगळता इतर बँकेची खाते पुस्तके सादर केली आहेत व कोऑप बँकचे रुपये 4,40,858/- शिल्लक असलेले पासबुक ग्रामपंचायतीने लेखापरीक्षणास सादर केले नाही. बँक ऑफ महाराष्ट्र, को- ऑप बँक व आयडीबीआय बँकची पासबुके ग्रामपंचायतला असतांना विस्तार अधिकाऱ्यांनी पासबुके अप्राप्त असल्याचा शेरा रोखपुस्तकात कसा काय लिहीलेला आहे ? विस्तार अधिकाऱ्यांनी याबाबतचा काय अहवाल गटविकास अधिकाऱ्यांना सादर केला, याबाबत मागणी केली असता अहवालाची / पंचनाम्याची प्रत लेखापरीक्षणास सादर करण्यात आलेली नाही. तरी संबंधितांकडून एकूण रक्कम रुपये 5,58,097.51/- वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.121 मुल्यांकनापेक्षा जादा रक्कम अदा करणेबाबत.

ग्रामपंचायत नागापूर, तालुका वर्धा, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 5) - सन 2014-2015 मध्ये सिमेंट रोड बांधकामाची 4 कामे वर्तमान पत्रात जाहीरात देऊन कंत्राटदार आर एस. कंस्ट्रक्शन, वर्धा यांचेकडून करून घेण्यात आले. परंतु, काम सुरु झाल्याबरोबरच संबंधितास रुपये 8,00,000/- अदा करण्यात आले. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

मोजमाप पुस्तीकेनुसार सिमेंट रोड बांधकामाची चारही कामाची एकूण रक्कम रुपये 9,47,607/- इतकी होते. त्यानुसार कंत्राटदारास ग्रामपंचायतीने रुपये 9,23,000/- अदा केले. परंतु, सदर रक्कम अदा करतांना शासकीय कपाती करण्यात आलेल्या नसल्याने त्या कपाती सन 2015-2016 मध्ये करण्यात आल्या. रॉयल्टी 47,389/-, आयकर रुपये 24,178/-, मुल्यवर्धीत कर 5 टक्के रुपये 52,560/- असे एकूण रुपये 1,24,127/- कपात करण्यात आली आहे. कंत्राटदारास अदा केलेली रक्कम रुपये 9,23,000/- आणि शासकीय कपाती रुपये 1,24,127/- असे एकूण रुपये 10,47,127/- होते. परंतु मुल्यांकन रुपये 9,47,607/- चे होत असल्याने सिमेंट रोडच्या एकूण 4 बांधकामावर रुपये 99,520/- इतका खर्च जास्त झाल्याचे दिसून येते. त्यामुळे मुल्यांकनापेक्षा जादा झालेला खर्च संबंधितांकडून वसूल करण्यात यावे.

5.122 निनावी नोंदविलेला खर्च.

ग्रामपंचायत सुकळी उबार, तालुका आर्वी, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - महात्मा गांधी तंटामुक्त गांव समितीची रोख नोंदवहीची तपासणी केली असता त्यामध्ये एकूण रुपये 9,387/- रक्कम इतका

खर्च लेखाशिर्षाशिवाय व रक्कम कोणास अदा केली, यांचा तपशील नमुद न करता मोघम स्वरूपात खर्च नोंदविलेला आहे.

प्रमाणक क्रमांक 1 दिनांक 01/03/2016 रुपये 9,387/- एवढा खर्च अग्नीशमन यंत्रावर खर्च नोंदविलेला आहे. परंतु, सदरचे यंत्र कोठे ठेवले, सदर खर्चाला ग्रामपंचायतची मंजूरी आहे किंवा कसे याबाबतची माहिती संबंधीत ग्रामपंचायतीकडून प्राप्त झालेली नाही. तसेच सदर रक्कम रोखीने काढलेली बँक पासबुकावरून दिसून येते

मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशेब तपासणी नियम 1959 मधील नियम 5(अ) नुसार रुपये 500/- पेक्षा जास्त रक्कम धनादेशाद्वारे प्रदान करणे आवश्यक आहे. तसेच सदर धनादेशावर सरपंच व चिटणीस यांनी संयुक्तपणे स्वाक्षरी करणे आवश्यक आहे. तरी निनावी केलेला खर्च मान्य करता येत नसुन वसुलपात्र आहे.

5.123 पोहणा पाणीपुरवठा योजनेच्या कामातील गंभीर अनियमितता.

ग्रामपंचायत पोहणा, तालुका हिंगणघाट, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायत पोहणाच्या ग्रामीण पाणीपुरवठा कॅशबुक मधुन राष्ट्रीय पेयजल योजने अंतर्गत सन 2011- 2012 ते 2015-2016 या कालावधीत ग्रामपंचायत पोहणा नळ पाणीपुरवठाच्या खर्च करण्यात आला.

पाणीपुरवठा कामाचे प्राकलीत मुल्य रुपये 44,99,206/- रुपये असुन मोजमाप पुस्तिका व पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र ग्रामपंचायत दफ्तरी उपलब्ध नाही. काम सुरु करण्याचा आदेश दिनांक 31/12/2011 असुन काम पूर्ण करण्याचा कालावधी 18 महिने आहे. ग्रामपंचायत पोहणाने पाणीपुरवठा कामाबाबत कंत्राटदार मे. सैफ अली इंडस्ट्रीज, नागपूर यांना सन 2011-2012 ते सन 2015-2016 या कालावधीत एकूण रक्कम रुपये 26,07,962/- एवढी प्रदान केलेली आहे. याबाबत लेखापरीक्षण अभिप्राय खालीलप्रमाणे आहेत:-

1) आयकर अधिनियम 1961 कलम 194 सी नुसार दिनांक 01/07/2010 पासून ठेकेदार व उपठेकेदारास एकावेळी प्रदान रुपये 30,000/- व वार्षिक प्रदान रुपये 75,000/- असेल तेव्हा अनुक्रमे 2 टक्के व 1 टक्के या दराने आयकर कपात करणे आवश्यक आहे. दिनांक 01/07/2010 पुर्वी ठेकेदार व उपठेकेदारास प्रदान रुपये 20,000/- व वार्षिक प्रदान रुपये 50,000/- असेल तेव्हा 2 टक्के आयकर कपात करणे बंधनकारक आहे. परंतु, ग्रामपंचायत पोहणाने तशी कारवाई केलेली नाही. त्यामुळे सदर बांधकामाबाबत कंत्राटदार मे. सैफ अली इंडस्ट्रीज, नागपूर यांचे देयकातून रुपये 52,159/- आयकर व त्यावरील सरचार्ज न कापताच त्यांना देयक प्रदान करण्यात आले.

2) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, शासन निर्णय बीडीजी/2005/प्र.क्र.324/इमा.2, दिनांक 03/03/2006 मधील मुददा क्रमांक 4 नुसार मुल्यवर्धीत कर अधिनियमानुसार नोंदणीकृत ठेकेदाराच्या देयकातून अधिसूचना क्रमांक व्हीएटी-1505/सीआर 13/कराधन-1, दिनांक 01/04/2005 पासुन 2 टक्के व अनोंदणीकृत ठेकेदाराच्या देयकातून 4 टक्के मुल्यवर्धीत कर वसुल करावयाचा आहे. तसेच अधिसूचना क्र.जेओ/व्हीएटी/2005/97, दिनांक 04/04/2012 नुसार दिनांक 01/04/2012 पासुन मुल्यवर्धीत कर 5 टक्के वसुल करणे बंधनकारक आहे. परंतु, ग्रामपंचायत पोहणाने तशी कारवाई केलेली नाही. त्यामुळे सदर बांधकामाबाबतचा कंत्राटदार मे. सैफ अली इंडस्ट्रीज, नागपूर यांचे देयकातून रुपये 1,30,398/- रुपये 5 टक्के मुल्यवर्धीत कर न कापताच त्यांना देयक प्रदान करण्यात आले.

3) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बीसीए/2009/प्र.क्र.108/कामगार-7अ, 17/06/2010 मधील मुददा क्रमांक 5 नुसार देयकातुन 1 टक्के कामगार कल्याण उपकराची रक्कम कपात करणे अनिवार्य आहे. परंतु, तशी कारवाई केलेली नाही. त्यामुळे सदर बांधकामाबाबत कंत्राटदार मे. सैफ अली इंडस्ट्रीज, नागपूर आय. बी. ठाकरे यांचे देयकातून रुपये 26,079/- 1 टक्के कामगार कल्याण उपकराची रक्कम न कापताच त्यांना देयक प्रदान करण्यात आले.

वरीलप्रमाणे मे. सैफ अली इंडस्ट्रीज, नागपूर या कंत्राटदाराच्या देयकातून एकूण रुपये 2,08,636/- च्या शासकीय कपाती न करताच त्यांना कामाचे देयके प्रदान करण्यात आले.

4) सदर काम 18 महिन्याच्या कालावधीत पूर्ण होणे आवश्यक होते. परंतु, आजतागायत काम अपूर्ण असुन सुध्दा कंत्राटदारास सन 2015-2016 या वर्षात पैसे प्रदान केले आहे. तरी सदर कामास 8 वर्ष विलंब झाला असुन ग्रामपंचायत ठरावाप्रमाणे रुपये 500/- विलंब प्रती दिवस याप्रमाणे कंत्राटदाराकडून वसुल होणे आवश्यक आहे.

5.124 13 वा वित्त आयोग निधीतून करण्यात आलेल्या नियमबाह्य खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत पिंपळगाव तालुका सेलु, जिल्हा वर्धा, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायतीने 13 वा वित्त आयोग निधीतून सौर पथदिवे खरेदी/दुरुस्ती/सी.एफ.एल. खरेदी करिता रक्कम रुपये 79,468/- वृक्ष संरक्षण करिता रुपये 40,000/- व पाणी पुरवठा योजना साहित्य खरेदी/दुरुस्ती करिता रुपये 46,370/- व कार्यालयीन स्टेशनरी रुपये 20,000/- लाउडस्पीकर खरेदी करण्याकरिता खर्च रुपये 25,000/- केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ 2010/ प्र.क्र. 22/वित्त 4, दिनांक 30/08/2010 मधील परिशिष्ट (क)(1) अन्वये 13 वा वित्त आयोगाचा निधी कार्यालयीन स्टेशनरी अथवा लाउडस्पीकर खरेदी करण्याकरिता वापरता येत नाही. त्यामुळे करण्यात आलेला खर्च रक्कम रुपये 45,000/- वसुलपात्र ठरविण्यात येत आहे.

2) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ 2010/प्र.क्र. 22/वित्त4, दिनांक 30/08/2010 मधील परिशिष्ट (क)(1) अन्वये 13 वा वित्त आयोगाचा निधी पाणीपुरवठा योजना अथवा पाणी पुरवठा संबंधित बाबींवर खर्च करता येत नाही त्यामुळे पाणी पुरवठा बाबींवर करण्यात आलेला एकूण रुपये 46,370/- एवढा खर्च वसुलपात्र ठरविण्यात येत आहे.

3) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक तेविआ 2010/प्र.क्र. 22/वित्त4, दिनांक 30/08/2010 मधील परिशिष्ट (क)(1) अन्वये 13 वा वित्त आयोगाचा निधी हा पर्यावरण संतुलित समृद्ध योजनेला पूरक निधी म्हणून वापरता येतो. परंतु, ग्रामपंचायतीला पर्यावरण संतुलित समृद्ध योजना निधी मंजूर झाले नसल्यामुळे 13 वा वित्त आयोगाचा निधी वापरता येत नाही. त्यामुळे सौर पथदिवे खरेदी / सी.एफ.एल. खरेदी व टी गार्ड खरेदी खर्च रक्कम रुपये 1,19,468/- वसुलपात्र ठरविण्यात येत आहे.

5.125 दलीत वस्ती सुधार योजने अंतर्गत केलेल्या बांधकामातील अनियमितताबाबत.

ग्रामपंचायत गोपीवाडा, तालुका भंडारा, जिल्हा भंडारा, सन 2013-14 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 10) - ग्रामपंचायतीचे सन 2013-14 व 2014-15 या वित्तीय वर्षात दलीत वस्ती सुधार योजने अंतर्गत नाली बांधकाम व सिमेंट काँक्रीट रस्ता बांधकामावर एकूण रक्कम रुपये 13,00,000/- खर्च करून रोखपुस्तकात नोंदविलेला आहे. त्याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत:-

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दिनांक 02/01/1992 व दिनांक 25/06/2002 अन्वये निविदा/ दरपत्रके तसेच मंजूर ठराव इत्यादी सादर न केल्याने सदर शासन निर्णयानुसार खरेदी केल्याबाबत खात्री करता आली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 1099/ प्र.क्र. 56/ 25, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकाम साहित्य वापरण्यापुर्वी सदर साहित्याची तपासणी करावयाची असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही केल्याचे आढळून आले नाही. त्यामुळे बांधकाम साहित्याचा दर्जा व गुणवत्ताबाबत खात्री करता आली नाही.

3) सदर बांधकामाची नोंद ग्रामपंचायत नमुना-16 जंगम मालमत्ता नोंदवही व नमुना नंबर -23 मध्ये घेण्यात आल्याचे आढळून आले नाही.

4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकिर्ण 2010/ 275/ प्र.क्र 172/पंरा-7, दिनांक 19/10/2011 नुसार बांधकाम साहित्य खरेदी ई-टेंडरिंग प्रक्रिया पध्दतीने करणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही.

5) ग्रामपंचायतने कामगारांचा विमा कंत्राटी मुल्याच्या 1 टक्के प्रमाणे उतरविणे आवश्यक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली नाही.

6) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखा संहिता 1968 चे नियम प्रमाणे अंतिम मोजमापाच्या 5 टक्के नोंदी कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणे बंधनकारक असतांना त्याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही

7) भारत आयकर अधिनियमाच्या कलम 194 नुसार ग्रामपंचायतने कामाच्या देयकातून 2 टक्के आयकराची रक्कम कपात करावयाची असतांना तशी कार्यवाही केल्याचे आढळून आले नाही.

8) शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/ 206/ प्र.क्र. 57, दिनांक 15/12/2006 नुसार कामावर वापरलेल्या गौण खनिजाची स्वामित्वधनाची रक्कम वजाती करून ग्रामपंचायतीस अनुदान देणे आवश्यक असतांना तशी कार्यवाही केल्याचे आढळून आले नाही.

9) शासन महसूल व वनविभाग शासन निर्णय क्रमांक गौखनि-10/ 1009/ प्र.क्र 309/ ख मुंबई, दिनांक 11/02/2010 अन्वये सदर बांधकामावर रॉयल्टी कपात केल्याचे किंवा रॉयल्टी क्लीअरन्स प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी यांचेकडून प्राप्त केल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून आले नाही.

10) सदर सिमेंट काँक्रीट रस्त्याचे मोजमाप मुल्यांकन रुपये 10,00,000/- असून सदर बांधकामावर रक्कम रुपये 10,60,000/- चा खर्च करण्यात आल्याने रक्कम रुपये 60,000/- चा जादा खर्च झाल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून आले.

11) मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब नियम 1959 चे नियम 5 अ प्रमाणे रुपये 1,000/- वरील प्रदाने रेखांकित धनादेशाद्वारे करणे आवश्यक असतांना बहुतांश रकमा रोखीने प्रदान केल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून येते

12) कामाचे प्रशासकीय मंजूरी व कामाचे आदेश लेखापरीक्षणाचे वेळी आढळून आलेले नाही.

5.126 पशुवैद्यकीय दवाखाना सुरक्षाभित बांधकामावरील जादा खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत कोंढा, तालुका पवनी, जिल्हा भंडारा, सन 2013-14 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सन 2013-14 व 2014-15 या वित्तीय वर्षात ग्रामपंचायत कोंढा, पंचायत समिती, पवनी अंतर्गत पशुवैद्यकीय दवाखाना सुरक्षाभित बांधकामावर रक्कम रुपये 9,42,395/- चा खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर ग्रामपंचायतीने बांधकामावर प्रत्यक्षात 21,000 नग विटा खरेदी केल्या असून मोजमाप पुस्तिकेत 20,000 नग विटांची नोंद केलेली आहे. त्यामुळे 1,000 नग ज्यादा विटांची खरेदी दर्शवून प्रत नग 3.80 प्रमाणे रुपये 3,800/- चा जादा खर्च रोखपुस्तकात नोंदविला आहे.

2) तसेच सुरक्षा भिंतीवर लोखंडी ग्रील खरेदीबाबत रुपये 66,300/- खर्च केलेला असतांना मुल्यांकन रुपये 17,576/- करण्यात आल्याने रक्कम रुपये 48,727/- चा जादा खर्च करण्यात आल्याने वसुलपात्र ठरते.

5.127 सी.सी. नाली 12-13 बांधकामावरील जादा खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत कोसरा, तालुका पवनी, जिल्हा भंडारा, सन 2013-14 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 3) - सन 2013-14 व 2014-15 या वित्तीय वर्षात सी.सी. नाली बांधकामावर रक्कम रुपये 4,83,790/- चा खर्च करण्यात आला असून रोखपुस्तकात सदर खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतने सदर बांधकामावर प्रत्यक्ष खरेदी केलेले साहित्य हे मोजमाप पुस्तिकेत नोंदविलेल्या साहित्यापेक्षा जादा असल्याने साहित्य खरेदीवर रक्कम रुपये 49,800/- चा जादा खर्च केल्याचे लेखापरीक्षणात आढळून आले.

2) खोदकामातील मलमा वाहतुकीचा खर्च हा खोदकामात समाविष्ट असल्याने ग्रामपंचायतीने मलमा वाहतुकीवर वेगळा खर्च नोंदवून रक्कम रुपये 3,500/- जादा खर्च नोंदविल्याने तो वसुलपात्र ठरतो.

5.128 जिल्हा परिषद शाळा आवारभित बांधकामावरील जादा खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत साकोली, तालुका साकोली, जिल्हा भंडारा, सन 2013-14 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 2) - सन 2013-14 व 2014-15 या वित्तीय वर्षाचे ग्रामपंचायत साकोली अंतर्गत जिल्हा परिषद शाळा आवार भित बांधकामावर रक्कम रुपये 10,11,419/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतने बांधकामावर प्रत्यक्ष खरेदी केलेले साहित्य हे मोजमाप पुस्तिकेत नोंदविलेले साहित्यापेक्षा जादा असल्याचे आढळून आले. (अर्धसमास पत्र क्रमांक 2, दिनांक 10/03/2016) त्यामुळे साहित्य खरेदीवर रक्कम रुपये 1,09,803/- जादा खर्च केल्याचे आढळून येते.

2) सदर कामाचे मुल्यांकन रुपये 10,11,390/- असता बांधकामावर रक्कम रुपये 10,11,419/- खर्च नोंदवून रक्कम रुपये 29/- मुल्यांकनापेक्षा जादा केलेला आहे.

5.129 मागासक्षेत्र विकास निधी अंतर्गत आवारभित बांधकामावरील खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत कुंभली, तालुका साकोली, जिल्हा भंडारा, सन 2013-14 ते 2014-15 (परिच्छेद क्रमांक 7) - सन 2013-14 व 2014-15 या वित्तीय वर्षात मागास क्षेत्र विकास निधी अंतर्गत आवार भित बांधकामावर रक्कम रुपये 3,10,580/- चा खर्च रोखपुस्तकात नोंदविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सदर बांधकामाचे प्राकलन, मोजमाप पुस्तिका, काम पूर्णत्वाचा दाखला, ई-निविदा इत्यादी लेखापरीक्षणास सादर करण्यात आले नाही. त्यामुळे झालेल्या कामाची खात्री करता आली नाही.

2) बँक पासबुकाची तपासणी केली असता सर्व व्यवहार रोखीने करण्यात आल्याचे आढळून आल्याने महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 24 चे पालन केल्याचे आढळून आलेले नाही.

3) खाली सिमेंट गोणीची विक्री करून रक्कम निधीत जमा केल्याचे आढळून आले नाही.

4) पुरवठाधारकाचे बिलातून रॉयल्टीची रकमेची कपात न करता पंचायत समितीने अनुदानातून परस्पर रॉयल्टी कपात केल्याने रॉयल्टी चोरीचे साहित्य पुरवठाधारकाने ग्रामपंचायतला पुरवठा केल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5) प्रमाणक क्रमांक 3, मजुरीचा खर्च रुपये 44,500/- व प्रमाणक क्रमांक 4, खर्च रुपये 1,14,100/- खोडतोडीसह दर्शविला आहे.

6) साहित्याची नोंद साठा पुस्तकात घेण्यात आलेली नाही.

5.130 शुभेच्छा जाहिरातीलवरील खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत - गंगाझरी, तालुका गोंदिया, जिल्हा गोंदिया, सन 2016-2017(परिच्छेद क्रमांक 12) - मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 45 व अनुसुची 1 मधील नमुद केलेल्या बाबींमध्ये शुभेच्छा जाहिरातीलवरील खर्चाचा समावेश नसल्याने सदर खर्च लेखापरीक्षणांस मान्य करता येत नाही. तरी सदर खर्चाची संबंधितांकडून वसूल दाखवावी.

अ.क्र.	प्रमाणक क्रमांक	दिनांक	रक्कम	तपशिल
1	98	28/03/2016	7500	शुभेच्छा जाहिरात
2	40	17/01/2016	7500	शुभेच्छा जाहिरात
एकूण			15000	

5.131 संगणक परिचालकाचे मानधन सामान्य निधीतून प्रदान करणेबाबत.

ग्रामपंचायत-देवरी, तालुका आमगाव, जिल्हा गोंदिया, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - सामान्य निधीचे खर्च प्रमाणकांची तपासणी केली असता प्रमाणक क्रमांक 97 दिनांक 31/01/2016 अन्वये रुपये 9,000/- संगणक परिचालक राजेश संपत दुरुगकर यांना माहे जानेवारी ते मार्च 2016 पर्यंत प्रती माह रुपये 3,000/- प्रमाणे प्रदान करण्यात आले. याबाबत संगणक परिचालक या पदाची अधिकृत नियुक्ती केल्याचे दिसून आले नाही तसेच त्यांना मानधन देण्याबाबत कोणतेही शासन पत्र/ आदेश लेखापरीक्षणात उपलब्ध केलेले नाही. त्यामुळे केलेला खर्च नियमबाह्य असून तो संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून वसूल करावा व पुर्तता अनुपालन सादर करावे

5.132 ग्रामपंचायत सदस्यांना बैठक भात्याचे जादा प्रदानाबाबत.

ग्रामपंचायत-घाटबोरी (तेली), तालुका सडक अर्जुनी, जिल्हा गोंदिया, सन 2016-2016

(परिच्छेद क्रमांक 8) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात पंचायतीने सदस्य बैठक भत्यावर प्रमाणक क्रमांक 28, दिनांक 10/08/2015 रुपये 10,625/- खर्च केलेला आहे. एकूण सहा सदस्यांना माहे मे -2014 ते जुलै -2015 या कालावधीत रुपये 25/- प्रमाणे 9 सभेसाठी रुपये 225/- प्रदान केले व 52 सभांसाठी रुपये 200/- प्रमाणे रुपये 10,400/- प्रदान केले.

शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम 2009/प्र.क्र.125/पंरा-3, दिनांक 27/07/2009 अन्वये ग्रामपंचायत सदस्यांना एका महिन्यात एका बैठकीपेक्षा जास्त बैठक झाल्यातरी शासनाकडून ग्रामपंचायतीला 100 टक्के अनुदान दरमहा जास्तीत जास्त रुपये 25/- एवढा बैठक भत्ता प्रती सदस्य देय आहे. सदस्य बैठक भत्ता रुपये 25/- प्रती माहे प्रती सदस्य देय असताना रुपये 200/- प्रमाणे प्रदान केल्याने 52 बैठकींसाठी केलेल्या प्रदानात रुपये 9,100/- चे जादा प्रदान झालेले आहे. याबाबत परिगणना करून संबंधीतांकडून जादा प्रदान रक्कम रुपये 9,100/- वसूल करून शासन निधीत जमा दर्शवावी व अनुपालन दाखवावे.

5.133 संगणक नेटचार्जिंग वरील नियमबाह्य खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत घाटबोरी (तेली), तालुका सडक अर्जुनी, जिल्हा गोंदिया, सन 2016-2017

(परिच्छेद क्रमांक 9) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात खालील प्रमाणकांद्वारे ग्रामपंचायतीला 13 वा वित्त आयोग निधी जिल्हा परिषदस्तर यामधून प्राप्त झालेल्या संगणकावर नेटचार्जिंगवर सामान्य निधीतून रुपये 9,898/- व पाणीपुरवठा निधीतून रुपये 1,140/- असे एकूण रुपये 11,038/- खर्च करण्यात आला. सदर संगणक ग्रामपंचायतीकडे हस्तांतरित झाल्याबाबत कोणतेही दस्तावेज लेखापरीक्षणात सादर केले नाही. असे असून संगणक खर्च व नेटचार्जिंग बाबत अंदाजपत्रकात तरतुद दिसून आली नाही व जिल्हा परिषदेची सुध्दा मंजूरी प्राप्त केल्याचे दिसून आले नाही. सदर संगणकाबाबत नोंदवही ठेवण्यात आलेली नाही. त्यामुळे सदर खर्च संपूर्णपणे नियमबाह्य असून वसूलपात्र ठरतो.

अ.क्र.	प्रमाणक क्रमांक व दिनांक	रक्कम	तपशिल	निधीचे नाव
1	02/25.04.2015	400	स्व्याप सायबर कॅफे	सामान्य निधी
2	07/10.06.2015	600	स्व्याप सायबर कॅफे	---
3	08/20.06.2015	720	स्व्याप सायबर कॅफे	---
4	10/26.06.2015	469	सोनु मोबाईल शॉपी	---
5	16/07.07.2015	499	सोनु मोबाईल शॉपी	---
6	22/16.07.2015	680	स्व्याप सायबर कॅफे	---
7	26/09.08.2015	500	सायबर एक्सेस	---
8	33/15.08.2015	56	सोनु मोबाईल शॉपी	---
9	42/12.10.2015	560	विन मोबाईल शॉपी	---
10	45/21.10.2015	720	कुलदीप कम्प्युटर	---
11	46/25.11.2015	600	कुलदीप कम्प्युटर	---
12	54/29.01.2016	650	कुलदीप कम्प्युटर	---
13	55/31.01.2016	290	सोनु मोबाईल शॉपी	---
14	61/17.03.2016	2650	कुलदीप कम्प्युटर नेटप्रोटेक्टर	---

15	06/10.09.2015	620	स्व्याप सायबर कॅफे	पा.पु.निधी
16	07/14.09.2015	520	सोनु मोबाईल शॉपी	पा.पु.निधी

एकूण 11038

5.134 सरपंच मानधन व ग्रामपंचायत सदस्यांना बैठक भत्त्याचे प्रदानाबाबत

ग्रामपंचायत - चिखली, तालुका सडक अर्जुनी, जिल्हा गोंदिया, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात पंचायतीने सरपंच मानधनावर रुपये 16,500/- व सदस्य बैठक भत्त्यावर रुपये 19,200/- खर्च दर्शविला असून पंचायतीला सरपंच मानधनासाठी रुपये 5,400/- सदस्य बैठक भत्त्यासाठी रुपये 10,450/- इतके अनुदान प्राप्त झाले. सरपंच मानधन व सदस्य बैठक भत्त्यासाठीची नोंदवही ठेवलेली नाही. त्यामुळे अनुदान मागणी किती व ग्रामपंचायत हिस्सा किती याबाबतचा हिशोब नाही

शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम 2009/प्र.क्र.125/पंरा-3, दिनांक 27/07/2009 अन्वये लोकसंख्यानिहाय वर्गवारी विचारात घेऊन दरमहा येणाऱ्या खर्चापैकी 75 टक्के रक्कम प्रतिपूर्ती शासन अनुदान व 25 टक्के ग्रामनिधीतून दरमहा सरपंच मानधन देय ठरते. तसेच ग्रामपंचायत सदस्यांना एका महिन्यात एका बैठकीपेक्षा जास्त बैठकी झाल्यातरी शासनाकडून ग्रामपंचायतीला 100 टक्के अनुदान दरमहा जास्तीत जास्त रुपये 25/- एवढा बैठक भत्त प्रती सदस्य देय आहे. मात्र पंचायतीने याबाबत हिशोब ठेवलेला नसल्याने शासन अनुदान येणे बाकी किती तसेच पंचायतीने सदस्य बैठक भत्ता पोटी रुपये 8,750/- जादा प्रदान केलेले असून याबाबत वसुलीची कार्यवाही होणे आवश्यक आहे.

5.135 मुल्यांकनापेक्षा जादा केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत राळेगाव, तालुका वरोरा, जिल्हा चंद्रपुर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत राळेगावाने 13 वा वित्त आयोगाअंतर्गत पुल बांधकामावर मुल्यांकनापेक्षा रुपये 14,142/- जादा खर्च केला आहे. केलेला जादा खर्च नियमबाह्य असून जादा खर्चाची एकूण रक्कम रुपये 14,142/- संबंधीताकडून वसूल करणे आवश्यक आहे.

5.136 मुरुम खरेदी खर्चावरील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत शेंबळ, तालुका वरोरा, जिल्हा चंद्रपुर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत शेंबळने रस्ते दुरुस्तीसाठी मुरुम खरेदीवर व रस्त्यावर मुरुम पसरविण्याकरीता मजुरीवर रक्कम रुपये 20,500/- खर्च केलेला आहे. उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दिनांक 02/01/1992 अन्वये पुरवठादाराकडून दरपत्रके काढून साहित्य खरेदी केलेली नाही. मुंबई ग्रामपंचायत व हिशोब तपासणी नियम 1951 चे नियम 5 नुसार रुपये 500/- वरील शोधन रोखीने केलेले आहे. सदर रस्ते दुरुस्ती कामाचे प्राकलन मोजमाप मुल्यांकन उपलब्ध नाही. त्यामुळे मोजमाप मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च रुपये 20,500/- संबंधीताकडून वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.137 नागरी सुविधा अंतर्गत सिमेंट काँक्रीट रोड नियमबाह्य खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत-वाढोणा, पंचायत समिती-नागभिड, जिल्हा-चंद्रपुर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत वाढोणा ते नागरी सुविधाअंतर्गत सिमेंट काँक्रीट रोड बांधकामावर रुपये 22,72,215/- खर्च केले आहेत. अंदाजपत्रक वास्तववादी केलेले नाही. बांधकामाचे ई-टेंडर केले नाही. ग्रामविकास विभाग, परिपत्रक दिनांक 31/12/2009 नुसार जाहिरात दिली नाही. कामबाह्य झालेल्या नोंदणी प्रमाणपत्रावर नियमबाह्यरीत्या कंत्राट मंजूर केले आहे. बांधकामाचे दिनांकीत मुल्यांकन उपअभियंता व कार्यकारी अभियंता यांनी केलेले नाही व कामपुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र प्राप्त केलेले नाही. टेस्टरिपोर्ट व माहिती फलक लावले नाही. मुल्यवर्धीत कर 84,770/-, रॉयल्टी

48,730/-, आयकर 289/-, विमा 25,102/-, कामगार कल्याण उपकर 25,102/- एकूण रक्कम रुपये 1,83,993/- संबंधीताकडून वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.138 BRGF अंतर्गत मुल्यांकनाशिवाय केलेल्या नियमबाह्य बांधकाम खर्चाबाबत

ग्रामपंचायत वाढोणा, तालुका नागभिड, जिल्हा चंद्रपुर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत वाढोणा ते BRGF योजनेअंतर्गत किचन शेड बांधकाम रुपये 1,33,752/- व शौचालय मुत्राघर बांधकाम रुपये 1,17,491/- खर्च रोखपुस्तकात नोंदविला आहे. साहित्य व सेवा खरेदी ई-टेंडरिंगने केली नाही. ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 56 नुसार निविदा मागविल्या नाहीत. कामाची जाहीरात दिली नाही. प्रोसीडींग उपलब्ध न झाल्याने बांधकाम कंत्राट व खर्चास पंचायतीची कार्यपुर्ण व कार्योत्तर मंजूरी घेतल्याची खात्री झाली नाही सदर कामाचे अंदाजपत्रक, तांत्रिक मंजूरी, मोजमाप मुल्यांकन, कामपुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र उपलब्ध नाही. त्यामुळे अंदाजपत्रक, तांत्रिक मंजूरी, मोजमाप मुल्यांकन, कामपुर्णत्वाचे प्रमाणपत्राशिवाय केलेला खर्च रुपये 2,51,243/- संबंधीताकडून वसूल होणे आवश्यक आहे.

5.139 सामान्य फंड अंतर्गत प्रदान केलेल्या नियमबाह्य बांधकाम खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत वाढोणा, तालुका नागभिड, जिल्हा चंद्रपुर, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत वाढोणा स्वतः कंत्राटदार असताना कामाचे न साहित्य खरेदीची निविदा न काढता व दरपत्रक मंजूर न करता व्ही.एम.संधानी, ब्रम्हपुरी यांना नियमबाह्यरीत्या रुपये 19,96,240/- चे प्रदान केले आहे. खर्चास पंचायतीची कार्यपुर्ण व कार्योत्तर मंजूरी घेतली नाही टेस्ट रिपोर्ट, काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र प्राप्त नाही. कामाचे ठिकाणी माहिती फलक लावलेले नाही. मुल्यवर्धीत कर रुपये 99,802/-, रॉयल्टी रुपये 61,600/-, आयकर रुपये 39,921/- असे एकूण रुपये 2,01,323/- संबंधीताकडून वसूलपात्र ठरतात

5.140 लेखापरिक्षणास अभिलेखे सादर न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत धुंडेशिवनी, तालुका गडचिरोली, जिल्हा गडचिरोली, सन 2015-2016 ते 2016-2017

(परिच्छेद क्रमांक 22) - ग्रामपंचायत धुंडेशिवनी, तहसिल गडचिरोलीने सन 2015-2016 व 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षणात अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 28/03/2018 व अर्धसमास पत्र क्रमांक 02, दिनांक 05/04/2018 तसेच वारंवार मौखिक मागणी करून सुध्दा खालील अभिलेखे लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

1) खालील योजनेचे रोखपुस्तक व बँक पासबुक लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नसून सदर कालावधीचे रोखपुस्तक, बँक पासबुक, जमेचे नमुना 7, खर्चाचे प्रमाणके, साठा नोंदवही, नमुना 22 इत्यादी व संबंधीत संपूर्ण अभिलेखे इत्यादी.

अ.क्र.	योजनेचे/निधीचे नाव	लेखापरिक्षणास अभिलेखे उपलब्ध न झालेला कालावधी
1	तेरावा वित्त आयोग निधी	दि.01/04/2015 ते दि. 31/03/2017
2	दलित वस्ती सुधार योजना	दि.01/04/2015 ते दि. 17/10/2016 दि.16/01/2017 ते दि. 19/03/2017
3	मागास क्षेत्रअनुदान निधी	दि.01/04/2015 ते दि. 31/03/2017

2) तेरा वित्त आयोगाचे जनरल परफारमन्स गॅट, जनरल बेसिक व इतर योजनेचे, मागास क्षेत्र अनुदान निधीचे, दलित वस्ती निधीचे जमेचे नमुना 7, खर्चाचे प्रमाणके, साठा नोंदवही, बांधकामाचे प्राकलने, मोजमाप पुस्तिका, काम पूर्णत्व प्रमाणपत्र आणि सदर कालावधीतील संबंधीत संपूर्ण अभिलेखे इत्यादी.

- 3) पावती पुस्तकाची साठानोंदवही तसेच विविध योजनेतुन साहित्य खरेदीबाबतची साठा नोंदवही
 - 4) सन 2015-2016 व 2016-2017 चे अंदाजपत्रक.
 - 5) सामान्य निधीचे को-आपरेटिव्ह बँक मधील खात्याचे बँक पासबुक.
 - 6) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता मधील तरतूदीनुसार 1 ते नमुना 33 मधील परिपूर्ण अदयावत अभिलेखे/ नोंदवहया.
 - 7) कर आकारणी नमुना 08 व कर मागणी-नमुना 09.
- करीता उपरोक्त अभिलेख्यावर लेखापरिक्षणास अभिप्राय नमूद करता आले नाही.

5.141 माजी सचिवांकडील असलेल्या हस्तरोख रक्कमेबाबत.

ग्रामपंचायत कळमगांव, तालुका चामोर्शी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) -

पंचायतीचे सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षण करतांना दिनांक 31/03/2017 ला पाणी पुरवठा निधीच्या अखेरच्या शिलकेत माजी सचिव श्री. मडावी यांचेकडे अजूनही रूपये 625/- व ग्रामनिधीचे रोखपुस्तकात रूपये 55,539/- हस्तरोख असल्याचे दिसून आले तसेच श्री. हरिशचंद्र गेडाम ग्रामपंचायत कर्मचारी यांचेकडे ग्रामनिधीचे रूपये 25,630/- व पाणी पुरवठा निधीचे रूपये 4,994/- हस्तरोख असल्याचे दिसून आले. तरी माजी सचिव श्री. मडावी कडून रूपये 56,164/- व ग्रामपंचायत कर्मचारी श्री.गेडाम यांचेकडून रूपये 30,624/- व्याजासह रक्कम वसूल करून पाणी पुरवठा निधी व ग्रामनिधीत जमा करणे आवश्यक आहे.

मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 मधील नियम 2 व मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 57(2) नुसार व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नियम 11(8) नुसार वसूल रकमा ताबडतोब लेख्यांमध्ये दाखविणे आवश्यक असतांना उपरोक्त कर्मचाऱ्यांकडे रूपये 86,788/- अजूनही हस्तरोख शिल्लक असल्याचे दिसून आले.

5.142 बि.आर.जी.एफ.अंतर्गत बांधकामाची रक्कम बँकेतुन काढून खर्च करणेबाबत

ग्रामपंचायत हळदवाही, तालुका चामोर्शी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) -

ग्रामपंचायतीचे सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षातील मागासक्षेत्र अनुदान निधी अंतर्गत बांधकामाचे अभिलेखे (कॅशबुक, व्हॉचर, नमुना-19 नमुना-15 आणि नमुना-7 पावती तसेच एस्टीमेट, मोजमाप पुस्तक व काम पुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र व इतर दस्तऐवज) अर्धसमास पत्र क्रमांक 1, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी केली असता, सदर अभिलेखे लेखापरिक्षणाकरीता सादर केले नसल्यामुळे सदर अभिलेख्यांचे लेखापरिक्षण करता आले नाही. तरी मागासक्षेत्र अनुदान निधी अंतर्गत बांधकामावर झालेल्या खर्चाची सत्यपना (खात्री) करता आले नाही. परंतु, बँक पासबुक नुसार बँकेतुन रक्कम काढून खर्च केलेला आहे बँकेतुन रूपये 4,99,685/- काढून कोणत्या कामावर खर्च केले आहे. हे कॅशबुक सादर न केल्यामुळे खर्चाची खात्री करता आले नाही तरी संबंधित सचिवावर जबाबदारी निश्चित करून कार्यवाही करावी. (बँक ऑफ महाराष्ट्र-शाखा, घोट, A/C-2048, अनुदान प्राप्त रूपये 3,85,934/- जमा रकमेवर मिळालेले व्याज रूपये 3,241/- असे एकुण जमा रूपये 3,89,175/- असून सुरवाचीची शिल्लक रूपये 1,10,510/- धरून एकुण जमा रक्कम रूपये 4,99,685/- झालेले आहे. परंतु, बँकेतुन रूपये 4,99,685/- काढून कोणत्या कामावर खर्च केले आहे, याबाबतची खात्री करता येत नाही. त्यामुळे झालेला खर्च रूपये 4,99,685/- लेखा आक्षेपीत ठेवण्यांत येत आहे.

5.143 स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखा आष्टी यास रक्कम प्रदानाबाबत.

ग्रामपंचायत चौडमपल्ली, तालुका चामोर्शी, जिल्हा गडचिरोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) -

ग्रामपंचायतीचे सन 2016-2017 या वर्षाचे लेखापरिक्षणात रोखपुस्तकाला खर्च नोंदविलेला आहे. सदर रक्कम रूपये 11,908/- स्टेट बँक ऑफ इंडिया शाखा आष्टी यांनी खाते क्रमांक 35109891358 या मधून रक्कम परत घेतली आहे. ती रक्कम परत का घेतली, याबाबत ग्रामपंचायतीने कोणतही खातरजमा केलेली नाही. त्यामुळे सदर रक्कम

प्राप्त करण्याबाबत ग्रामपंचायतीने कोणतेच प्रयत्न केलेले नाही. तरी सदर रक्कम का कपात केली? त्याबाबत कारणमिमांस करणे आवश्यक आहे. तरी रक्कम रूपये 11,908/- आक्षेपाधिन ठेवण्यात येत आहे.

प्रमाणक क्रमांक 11/31.03.2017 रूपये 11,908/-

5.144 सौर पथदिवे खरेदीतील अनियमितता (14-वा वित्त आयोग)

ग्रामपंचायत सांवगी, तालुका वडसा, जिल्हा गडचिरोली, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 20) - प्रमाणक क्रमांक 9 दिनांक 16/07/2016 क्रमांक 14 दिनांक 22/07/2016 क्रमांक 19 दिनांक 07/12/2016 अन्वये 45 नग सोलर लाईट (24 watt 40 नग रूपये 2,690/- प्रमाणे 36 watt 5 नग रूपये 3,550/- प्रमाणे रक्कम रूपये 1,45,578/- खरेदी केलेली आहे.

1) उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखसं 2014/प्र.क्र.82/भाग III/ उदयोग-4, दिनांक 01/12/2016 नुसार दरपत्रके मागविणे आवश्यक असतांना दरपत्रके बोलावल्याचे आढळून आले नाही.

2) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक सौऊ दि-2010/प्र.क्र.14/पं.रा.-1, दिनांक 27/10/2010 नुसार महाराष्ट्र उर्जा विकास प्राधिकरणाच्या दरकरारावरील एजन्सीकडून सौरदिवे खरेदी करणे आवश्यक आहे.

3) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण 2013/275/प्र.क्र.172/पं.रा.7 दिनांक 19/10/2011 नुसार साहित्य खरेदी व सेवा पुरवठा शासनाव्दारे दरकरार केलेल्या वस्तु ह्या दरकरारानुसार त्या यंत्रणेकडूनच खरेदी करण्यात याव्यात.

4) प्राप्त साहित्याचे नोंद साठापंजीत घेतलेली नाही. (प्रमाणक क्रमांक 9 ची) वापराबाबत दस्तावेज लेखापरिक्षणास उपलब्ध झाले नाही.

5.145 अनामत जमा खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत कृष्णपुरवाडी, तालुका औरंगाबाद, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - ग्रामपंचायत कृष्णपुरवाडी, तालुका औरंगाबाद, जिल्हा औरंगाबाद सन 2016-2017 चे लेखापरिक्षणात ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधीमध्ये रूपये 20,800/- अनामत रकमा जमा दर्शविलेल्या आहेत. यावर पुढीलप्रमाणे अभिप्राय देण्यात येतात:-

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील कलम 57(अ) नुसार पंचायतीला शासन मान्यता देईल, असे मंडळ किंवा संस्थेकडून रकमा कर्जाऊ घेता येतात. तथापि, ग्रामपंचायतीने सरपंच / सदस्य / ग्रामस्थ / सचिव यांचेकडून अनामत रकमा ग्रामनिधीत जमा घेतलेल्या आहेत. सदर बाब नियमबाह्य आहे.

2) अनामत रकमांच्या नोंदी नमुना नंबर 20 मध्ये वर्षनिहाय अद्यावत ठेवणे आवश्यक असता वारंवार नमुना नंबर 20 बदलल्याने मागील येणे देणे रकमांबाबत सत्यता पडताळता आली नाही.

5.146 ग्रामपंचायतीने रूपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीच्या साहित्य खरेदीकरीता ई-निविदा प्रक्रिया न राबविणेबाबत.

ग्रामपंचायत जोगेश्वरी, तालुका गंगापूर, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत जोगेश्वरी, तालुका गंगापूर सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात रूपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीच्या साहित्याची खरेदी ई-निविदा प्रक्रिया न राबविता केलेली आहे. सन 2016-2017 वर्षात सहित्य खरेदीवर रक्कम रूपये 13,55,431/- एवढा खर्च केलेला आहे. त्याबाबत पुढील प्रमाणे अभिप्राय देण्यात येतात:-

1) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण -2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार पंचायत राज संस्था अंतर्गत रूपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीच्या साहित्य खरेदी /

सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे. तथापि, परिच्छेदातील तपशिलानुसार साहित्याची खरेदी ई-निविदेद्वारे केलेली नाही.

2) उदयोग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भाखसं-2014 प्र.क्र.82 भाग-3/उदयोग -4, दिनांक 30/10/2015 व 01/12/2016 नुसार शासकिय विभागांनी करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपध्दतीची नियमपुस्तिका प्रसिध्द केली असून सदर नियमपुस्तिकेतील तरतुदीनुसार साहित्याची तपासणी संबंधित संस्थेकडून करण्यात आलेली नाही.

3) ग्रामविकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक 2013/275/प्र.क्र.172, दिनांक 19/10/2011 नुसार साहित्याची खरेदी शासनाद्वारे दरकरार केलेल्या यंत्रणेकडून करणे आवश्यक आहे. तसेच दिवाबत्ती व इतर साहित्याचा दर्जा व प्रत तपासणी करण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थाची आहे. तथापि, अशी तपासणी करण्यात आलेली नाही.

5.147 नमुना नंबर 9 कारखाना कर मागणी नोंदवही 2015-2016 ची थकबाकी सन 2016-2017 मध्ये वसूल न केलेबाबत.

ग्रामपंचायत जोगेश्वरी, तालुका गंगापूर जिल्हा औरंगाबाद, सन, 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत जोगेश्वरी, तालुका गंगापूर सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात नमुना नंबर 9 कारखाना कर मागणी नोंदवही सन 2016-2017 ची तपासणी केली असता परिच्छेदात दिलेल्या विवरणपत्राप्रमाणे कारखाना कराच्या थकबाकीच्या रकमा सन 2016-2017 च्या नमुना नंबर 9 मध्ये मागील थकबाकी या रकान्यात न घेता निरंक दर्शविण्यात आले आहे. कारखाना कर मागणी नोंदवहीमध्ये थकीत मागणी म्हणून नोंद घेणे आवश्यक असतांना थकीत मागणी निरंक दर्शविलेली आहे. थकीत मागणी नोंदवहीत न घेतल्याने ग्रामपंचायतीचे आर्थिक नुकसान झालेले आहे. परिच्छेदात दर्शविल्या प्रमाणे रक्कम रुपये 4,83,947/- संबंधित कारखानादाराकडून वसूल करावी. तसेच सदर परिच्छेदातील विवरणपत्रात दिलेली बाब नमुना दाखल असून इतर कारखाना आस्थापनाबाबत ग्रामपंचायतींनी तपासणी करून सदर रकमा संबंधिताकडून वसूल कराव्यात.

5.148 ग्रामपंचायतीने विविध विकास कामातील अनियमितता

ग्रामपंचायत बुटटेवाडगाव, तालुका गंगापूर जिल्हा औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत बुटटेवाडगाव, तालुका गंगापूर सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात खालील प्रमाणे विविध योजनांतर्गत विकास कामावर रुपये 18,33,590/- एवढा खर्च केला असून याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार कामाचे नकाशे व अंदाजपत्रक तयार केलेले नाहीत. तसेच महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51 व 52 नुसार कामाची प्रशासकिय व तांत्रिक मंजूरी लेखापरीक्षणास दर्शविलेली नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास विभाग, परिपत्रक क्रमांक सिमेंट 1099/प्र.क्र.5615, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापण्यात येणाऱ्या साहित्याचा चाचणी अहवाल मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून घेतलेला नाही. त्यामुळे कामाची गुणवत्ता योग्य असल्याची खात्री होत नाही.

3) अनुक्रमांक 1 ते 7 कामाच्या मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणात दर्शविलेल्या नाहीत.

4) वित्त विभाग, निर्णय क्रमांक विकास -1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 20/06/1998 तसेच ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक /जिपर/2000/प्र.क्र.837/पं.रा.837 पं रा 8(35), दिनांक 15/09/2003 नुसार कामावरील मजूरांचा विमा शासकिय विमा निधीकडे काढलेला नाही.

5) विकासकामे शासनाच्या / ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केल्याबाबतचे अभिलेखे लेखापरीक्षणास दर्शविलेले नाही.

6) साहित्य खरेदीची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 मध्ये घेतलेली नाही.

8) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 168 प्रमाणे 5% कामाची तपासणी कार्यकारी अभियंता यांनी केलेली नाही.

5.149 दिनांक 31 मार्च अखेरच्या शिल्लकेतील तफावतीबाबत.

ग्रामपंचायत मनुर, तालुका वैजापुर, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत मनुर, तालुका वैजापुर, जिल्हा औरंगाबाद सन 2016-2017 चे लेखापरीक्षणात सामान्य रोकडवहीची तपासणी केली असता दिनांक 31/03/2017 अखेर ग्रामनिधी रोखकिर्द पुस्तकामध्ये शिल्लक रूपये 1,47,521/- एवढी दर्शविण्यात आली आहे. तथापि, सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाच्या वार्षिक अहवालानुसार ग्रामनिधीची शिल्लक रूपये 2,38,434/- एवढी दर्शविली आहे. त्यामुळे रूपये 90,913/- एवढ्या रकमेची तफावत दिसून येते. तरी तफावतीबाबत खुलासा करून अनुपालन दर्शवावे.

5.150 एकाच कामाचे दोन अंदाजपत्रक करून काम करणेबाबत.

ग्रामपंचायत निधोना, तालुका फुलंब्री, जिल्हा औरंगाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत निधोना, तालुका फुलंब्री, जिल्हा औरंगाबादने सन 2016-2017 या वर्षात खटकी नाला या ठिकाणी सार्वजनिक विहीर बांधकामावर रक्कम रूपये 5,04,124/- खर्च केला आहे. विहीर खोदकाम व विहीर बांधकाम या एकाच कामाचे दोन वेगवेगळे अंदाजपत्रक तयार करून त्यास तांत्रिक मान्यता प्रदान केलेली आहे.

महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक झेडपीए1093/प्र.क्र./1516 भाग 2/33, दिनांक 27/04/2000 नुसार कामाचे तुकडीकरण करू नये, असे असतांना उक्त कामाचे नियमबाह्य तुकडीकरण केलेले आहे. सदर बाब नियमबाह्य असून याबाबत खुलासा करावा. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक मतस/नस्ती-12/प्र.क्र.27/का.प्र.-39/, दिनांक 26/11/2014 अन्वये ग्रामपंचायतीस रूपये 3.00 लक्ष वरील सर्व विकास कामांच्या ई-निविदा काढणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. ई-निविदा प्रक्रीया टाळण्याच्या उद्देशाने कामाचे तुकडे केल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तरी याबाबत समर्पक खुलासा करावा.

5.151 ग्रामपंचायत गोकुळ तालुका भोकरदन जिल्हा जालना येथील नवनाथ मंदिरा समोरील पेव्हर ब्लॉक बसविणे व पाणी पुरवठा पाईपालाईन दुरुस्ती कामातील अनियमिततेबाबत.

ग्रामपंचायत गोकुळ, तालुका भोकरदन, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 13) - सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत गोकुळचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन व प्राकलीत मुल्य उपलब्ध झाले नाही. ते उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मूरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्था अंतर्गत रूपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी / सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे यानुसार कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत नाही.

3) नवनाथ मंदीरासमोर पेव्हर ब्लॉक बसविण्याच्या कामातील अभिलेख्यांवरून केवळ पेव्हर ब्लॉकची रक्कम अदा केल्याचे दिसून येते. उर्वरीत मजुरीची रक्कम रुपये 31,595/- खर्च केल्याचे दिसून येत नाही. सबब काम पुर्ण झाल्याची खात्री पटत नाही.

4) पाणीपुरवठा पाईपलाईन देखभाल दुरुस्ती कामाच्या मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाल्या नाहीत. सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्या नंतरच अदायगी झाल्याबाबतची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

5.152 ग्रामपंचायत वालसा वडाळा तालुका भोकरदन जिल्हा जालना येथील ग्रामपंचायत कार्यालय दुरुस्ती व इतर कामातील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत वालसा वडाळा, तालुका भोकरदन, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सदरबाबत एकुण रुपये 10,17,672/- खर्च केले असून सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत वालसा वडाळाचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51,52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन, व प्राकलीत मुल्य उपलब्ध झाले नाही. ते उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मूरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्थांतर्गत रुपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी/ सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे यानुसार कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत नाही.

3) ग्रामपंचायत दुरुस्ती व सी.सी. रोड यांच्या मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाल्या नाहीत. सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्या नंतरच अदायगी झाल्याबाबतची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

4) एल.ई.डी. खरेदी करतांना 14 वा वित्त आयोगाच्या मार्गदर्शक सूचना शासन निर्णय क्रमांक चौविआ 2015/प्र.क्र. 26/ वित्त -4, दिनांक 21/12/2015 नुसार व उद्योग व उर्जा विभागाकडील शासन निर्णय दिनांक 30/10/2015 नुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

5) मुंबई गौण खनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18, 22 व 29 अनुसूची 1 मधील दर व शासन निर्णयानुसार गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे त्यानुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

5.153 ग्रामपंचायत कोकाटे हादगाव तालुका परतूर जिल्हा जालना येथील स्मशानभूमी रस्ता बांधकामाचे अभिलेखे उपलब्ध न करून दिल्याबाबत.

ग्रामपंचायत कोकाटे हादगाव, तालुका परतूर, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सदरबाबत एकुण रुपये 5,15,700/- खर्च केले असून सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत कोकाटे हादगाव चे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन व प्राकलीत मुल्य उपलब्ध झाले नाही. ते

उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्था अंतर्गत रुपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी / सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे यानुसार कार्यवाही झाल्याचे दिसुन येत नाही.

3) मुंबई गौण खनिज उत्खन्न नियम 1955 चे नियम 18, 22 व 29 अनुसुची 1 मधील दर व शासन निर्णयानुसार गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे त्यानुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

4) स्मशानभूमी रोड बांधकामाचे मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन लेखापरीक्षास उपलब्ध झाल्या नाहीत सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्यानंतरच अदायगी झाल्याबाबतची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

5.154 ग्रामपंचायत दावलवाडी तालुका बदनापुर जिल्हा जालना येथील पाईप लाईन दुरुस्ती आर ओ प्लांट कामाच्या अनियमिततेबाबत.

ग्रामपंचायत दावलवाडी तालुका बदनापुर, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 13) - सदरबाबत एकुण रुपये 5,96,110/- खर्च केले असून सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत कोकाटे हादगाव चे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन, व प्राकलीत मुल्य उपलब्ध झाले नाही. ते उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्थाअंतर्गत रुपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी / सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे यानुसार कार्यवाही झाल्याचे दिसुन येत नाही.

3) मुंबई गौण खनिज उत्खन्न नियम 1955 चे नियम 18, 22 व 29 अनुसुची 1 मधील दर व शासन निर्णयानुसार गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे त्यानुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

4) पाईपलाईन दुरुस्ती, सी सी रस्ता, ग्रामपंचायत दुरुस्ती आर ओ वॉटर प्युरीफायर प्लांट या कामाचे मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन लेखापरीक्षास उपलब्ध झाल्या नाहीत. सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्या नंतरच अदायगी झाल्याबाबतची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

5) 14 वा वित्त आयोगाच्या मार्गदर्शक सुचना शासन निर्णय क्रमांक चौविआ 2015/प्र.क्र. 26/ वित्त -4, दिनांक 21/12/ 2015 नुसार कामाचे संनियंत्रण व समन्वयन राहण्याकरीता ग्रामसेवक यांनी ग्रामपंचायत लेखे प्रियासॉफ्ट या संगणकीय प्रणालीमध्ये ठेवून सदर खर्चाची भौतिक व आर्थिक विषयक माहितीच्या समन्वयाची संबंधित माहिती दरमहा SIMNIC प्रणालीमध्ये ठेवून यावर गट विकास अधिकारी यांचे नियंत्रण असल्याबाबत सुचित केल्याप्रमाणे कार्यवाही झालेली नाही, असे लेखापरीक्षास आढळून आले.

5.155 ग्रामपंचायत वडीसावरगाव तालुका घनसावंगी जिल्हा जालना येथील पेव्हर ब्लॉक बसविणे व नाली रस्ता कामातील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत वडीरामसगाव, तालुका घनसावंगी, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सदरबाबत एकुण रूपये 43,23,200/- खर्च केले असून सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत वडीरामसगावचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51,52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन व प्राकलीत मुख्य उपलब्ध झाले नाही. ते उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मूरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) ग्रामविकास विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक संकिर्ण-2013/प्र.क्र.49/पंरा-7, दिनांक 07/02/2013 नुसार शासनाने पंचायत राज संस्था अंतर्गत रूपये 1,00,000/- व त्यापेक्षा अधिक किंमतीची साहित्य खरेदी / सेवापुरवठा यासाठी ई-निविदा कार्यप्रणालीचा अवलंब करणे ग्रामपंचायतीस बंधनकारक आहे यानुसार कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत नाही.

3) पेव्हर ब्लॉक बसविणे, शिव रस्ता बांधकाम, नाला सरळीकरा, माती रस्ता, माती रस्ता कामाचे मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाल्या नाहीत. सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्यानंतरच अदायगी झाल्या बाबतीची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

4) मुंबई गौण खनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18, 22 व 29 अनुसुची 1 मधील दर व शासन निर्णयानुसार गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे त्यानुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

5.156 ग्रामपंचायत बोधलापुरी तालुका घनसावंगी जिल्हा जालना येथील रस्ते दुरुस्ती व सी सी रोड बांधकामातील अनियमितेबाबत.

ग्रामपंचायत बोधलापुरी, तालुका घनसावंगी, जिल्हा जालना, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 14) - सदरबाबत एकुण रूपये 11,22,354/- खर्च केले असून सन 2016-2017 या आर्थिक वर्षातील ग्रामपंचायत बोधलापुरीचे लेखापरीक्षण केले असता याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समिती लेखासंहिता 1968 चे नियम 150 नुसार तांत्रिक मंजूरी देण्यापूर्वी तपशिलवार नकाशे व अंदाज तयार करून त्यांचे तंत्रशाखेत परिनिरीक्षण करणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51,52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच संबंधीत कामाचा आराखडा, प्राकलन व प्राकलीत मुख्य उपलब्ध झाले नाही. ते उपलब्ध करून प्राकलीत मुल्याच्या मर्यादेत काम असल्याची खात्री पटवावी. कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मूरूम यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

2) पुल बांधकाम / दुरुस्ती, रस्ता मजबुतीकरण व द.व.सु. अंतर्गत सी.सी. रस्ता कामाचे मोजमाप पुस्तिका व मुल्यांकन लेखापरीक्षणास उपलब्ध झाल्या नाहीत. सबब तांत्रिक शाखेने मोजमापे तपासल्यानंतरच अदायगी झाल्याबाबतची खात्री पटत नाही. मुल्यांकनाशिवाय केलेला खर्च मान्य करता येणार नाही.

3) मुंबई गौण खनिज उत्खनन नियम 1955 चे नियम 18,22 व 29 अनुसुची 1 मधील दर व शासन निर्णयानुसार गौणखनिज स्वामित्वधनाच्या दरानुसार स्वामित्वधन ठेकेदाराकडून वसूल करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार कार्यवाही झाल्याची खात्री पटवावी.

5.157 अनियमितरित्या साहित्याची खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत म्हाळसजवळा, तालुका बीड, जिल्हा बीड, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत म्हाळसजवळा, तालुका बीड, जिल्हा बीड यांच्या सन 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करित असतांना ग्रामपंचायतीने खुल्या बाजारातून रक्कम रुपये 4,54,777/- इतक्या साहित्याची खरेदी केली आहे. सदर खरेदीच्या निविदा संचिकाची मागणी केली असता संचिका लेखापरीक्षणास उपलब्ध करुण दिल्या नाहीत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भाखंस-1088/2512/उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 मधील परिच्छेद क्रमांक 8.3 (ड) व शासन उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, निर्णय क्रमांक भाखंस-1093, दिनांक 16/07/1993 नुसार रुपये 1,000/- च्या वरील साहित्याच्या खरेदीकरिता बाजारातून किमान तीन साहित्य पुरवठादाराकडून साहित्याच्या किंमतीबाबतचे दरपत्रके मागविणे आवश्यक असतांना सदरची कार्यवाही न करतांच साहित्य खरेदी केलेले आहे. त्यामुळे पंचायतीस बाजारात्मक व स्पर्धात्मक दराचा फायदा झालेला नाही.

2) सदरील प्रमाणकावर VAT/TAN क्रमांक नमुद नाही. विक्रीकर विभागाचे दरपत्रकानुसार महाराष्ट्र शासनाने दिनांक 01/04/2005 पासून MVAT-2002 लागू असून मुल्यवर्धित कर अधिनियम 2002 मधील कलम 31 नुसार अनौदणीकृत पुरवठादाराकडून 5% व्हॅट वसूल करून शासन खाती भरणे आवश्यक असतांना अशी कार्यवाही केलेली नाही.

3) पंचायतीने साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 नोंदवही लेखापरीक्षणास उपलब्ध करून न दिल्याने सदर साहित्याची जमा, विनियोगाच्या नोंदीची खातरजमा करता आली नाही.

5.158 वसुलीतुन परस्पर खर्च करणेबाबत.

ग्रामपंचायत एरंडगाव, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 20) - ग्रामपंचायत एरंडगाव, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड यांच्या सन 2014-2015 च्या लेखापरीक्षणा दरम्यान वसुलीच्या रकमा परस्पर खर्च केल्या आहेत. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायतीने केलेल्या वसुलीच्या रकमा ग्रामनिधी व पाणी पुरवठा निधी बँक खात्यात जमा न करता परस्पर खर्च केल्या आहेत. मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधी अभिरक्षा व गुंतवणुके नियम 1959 चे नियम 2 प्रमाणे अधिनियमाच्या उपबंधानुसार पंचायतीला मिळालेल्या सर्व निधी रकमा व त्यावेळी अंमलात आणलेल्या कोणत्याही विधीच्या उपबंधान्वये तीला उपर्जित होणाऱ्या सर्व रकमा ताबडतोब ग्रामनिधी व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (पाणी पुरवठा) नियम 1997 चे नियम 6 अन्वये जमा झालेली सर्व रकमा ग्रामनिधी व पाणी पुरवठा बँक खाती भरणे आवश्यक आहे. परंतु, पंचायतीने अशी कार्यवाही केलेली नाही.

5.159 ग्रामपंचायत विस्तार अधिकारी यांची ग्रामपंचायत लेख्याची वार्षिक तपासणी न करणेबाबत

ग्रामपंचायत धोंडराई, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड, सन 2007-2009 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत धोंडराई, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड यांच्या सन 2007-2009 व 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करित असतांना ग्रामपंचायतीच्या लेखापरीक्षण वर्षाच्या रोखकिर्दची तपासणी केली असता पंचायतीच्या लेखे व अभिलेख्याची पंचायत समिती विस्तार अधिकारी यांच्यामार्फत वार्षिक तपासणी केलेली नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 139(ब) अन्वये व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक परांस-1500/प्र.क्र.590/20, दिनांक 29/07/2001 अन्वये पंचायत विस्तार अधिकारी यांनी अभिलेख्याची तपासणी करणे बंधनकारक असून त्यातील आर्थिक व्यवहारातील अनियमितता, दोष, उणिवा व त्रुटी ग्रामसचिवांना दर्शवून त्याबाबत दुरुस्ती सुचित करतील परंतु, अशी तपासणी केलेली नाही.

5.160 ग्रामपंचायत विस्तार अधिकारी यांची ग्रामपंचायत लेख्याची वार्षिक तपासणी न करणेबाबत.

ग्रामपंचायत धोंडराई, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड, सन 2007-2009 व 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 18) - ग्रामपंचायत धोंडराई, तालुका गेवराई, जिल्हा बीड यांच्या सन 2007-2009 व 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करीत असतांना ग्रामपंचायत कार्यक्षेत्रात कोणकोणत्या कंपनीचे मोबाईल टॉवर केबल नेटवर्क आहेत. याबाबत कोणतीच नोंदवही ठेवलेली नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 124 व महाराष्ट्र ग्रामपंचायत कर व फी नियम 1960 नुसार ग्रामपंचायत कार्यक्षेत्रात मोबाईल टॉवर उभारल्यास मोबाईल टॉवरच्या आर.सी.सी. स्ट्रक्चरनुसार कर आकारणी 80 पैसे पासुन वेगवेगळ्या प्रकारासाठी 400 पैसे पर्यंत (प्रती चौरस) फुटासाठी दर लागु असुन त्याप्रमाणे कर आकारणी करुन वसुल करणे आवश्यक होते. परंतू, ग्रामपंचायतीने अशी कार्यवाही केलेली नसल्यामुळे कोणत्या कंपनीचे मोबाईल टॉवर तसेच केबल नेटवर्क उभारण्यात आले. त्यावर किती कर आकारणी होणे आवश्यक होते ? कर मागणीसाठी संबंधितांना नोटीस देण्यात आली होती काय ? दंडात्मक वसुलीची कार्यवाही केली काय ? याबाबत लेखापरीक्षणास खात्री करता आली नाही.

5.161 विहित प्रमाणात खर्च न केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत कासारी, तालुका केज, जिल्हा बीड, सन 2014-2015 (परिच्छेद क्रमांक 13) - ग्रामपंचायत कासारी, तालुका केज, जिल्हा बीड यांच्या सन 2014-2015 चे लेखापरीक्षण करीत असतांना मागासवर्गीय व महिला बालविकास कल्याणार्थ विहित प्रमाणात खर्च न केलेबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मागासवर्गीय खर्च व महिला बालविकास कल्याणार्थ अनुक्रमे कमी खर्च केलेली रक्कम रुपये 7,530/- व रुपये 3,765/- पुढिल आर्थिक वर्षात खर्च करुन व अनुशेष भरावे

2) पंचायतीने मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 133 नुसार व महाराष्ट्र शासन राजपत्र असाधारण भाग4/ब, दिनांक 05/06/2004 मध्ये अधिसुचना क्रमांक व्हिपीएन/2699/सीआर/1071(1)पीआर/ 4(22) नुसार प्रसिध्द केलेल्या व मुंबई ग्रामपंचायत अर्थसंकल्प व लेखा नियम 1959 च्या 7 मध्ये सुधारणा केलेली असुन ग्रामपंचायतीच्या सकल उत्पन्नाच्या 0.25 % रक्कम ग्रामविकास निधी अंशदान व कलम 133 नुसार भरणा करणे आवश्यक असतांना कमी भरणा केलेला आहे. मुंबई ग्रामविकास निधी नियम 1961 चे नियमाप्रमाणे भरणा करावे.

5.162 तेरावा वित्त आयोग योजनेमधील अनियमितताबाबत.

ग्रामपंचायत वडी, तालुका पाथरी, जिल्हा परभणी, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - ग्रामपंचायतीने तेरावा व चौदावा वित्त आयोग योजना अंतर्गत एकुण रुपये 3,97,200/- खर्च नोंदवला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 15/02/2017 अन्वये मागणी करुनही ज्या जागेवर बांधकाम करण्यात आले, त्या ठिकाणी यापूर्वी कोणतेही बांधकाम झालेबाबत अभिलेखे दर्शविले नाहीत

2) साहित्य खरेदी करतांना दरपत्रके न मागवता खरेदी केली आहे व धनादेशाने प्रदान केले नाही. साहित्य खरेदीच्या प्रमाणकावर सी.एस.टी. व बी.एस.टी. क्रमांक दिसुन आले नाही.

3) शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/05, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात आलेल्या साहित्याची चाचणी केली नाही.

4) साहित्य खरेदीच्या व विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीवर घेतलेल्या नाहीत.

5) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नंबर 22 व 23 मध्ये कामाच्या नोंदी घेतल्या नाहीत.

6) योजनेची किर्द प्रमाणित केलेली नाही.

7) सदरील कामांची प्रशासकिय मान्यता, तांत्रिक मंजूरी, प्राकलने लेखापरीक्षणास दर्शविली नाहीत.

8) कमी जादा कामाबाबत शाखा अभियंता यांनी स्पष्टीकरण नोंदविलेले नाही.

9) कामाची मोजमाप पुस्तिका दर्शवली नाही.

5.163 ग्रामपंचायतीने विविध योजनेतून केलेल्या बांधकामातील अनियमितते बाबत

ग्रामपंचायत डोंगरगांव, तालुका पाथरी, जिल्हा परभणी, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायतीने विविध योजना अंतर्गत एकुण रुपये 39,00,344/- खर्च नोंदवला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) साहित्य खरेदीच्या व विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीवर घेतलेल्या नाहीत.
- 2) सदरी कामाच्या प्रशासकिय मान्यता व तांत्रिक मंजूरी दर्शविली नाही. तसेच ज्या जागेवर बांधकाम करण्यात आले, त्या ठिकाणी यापूर्वी कोणतेही बांधकाम झालेबाबत अभिलेखे दर्शविले नाहीत
- 3) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नंबर 22 व 23 मध्ये कामांच्या नोंदी घेतलेल्या नाहीत. तसेच सदरील कामे ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केल्याबाबत 7/12 उतारे अथवा नमुना नंबर 8 मध्ये नोंदी दर्शविल्या नाहीत.
- 4) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-1093/प्र.क्र.1516/भाग-2/33, दिनांक 27/04/2000 नुसार कामाचे तुकडे करू नये, असे नमुद असतांना कामाचे तुकडे केले आहेत.
- 5) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक व्हीपीएम-1099/प्र.क्र.74/08, दिनांक 25/05/1999 व नियोजन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक स्थाविका/1093/370/योजना-6, दिनांक 10/12/1993 नुसार केलेल्या विकास कामाचे फलक लावलेले नाहीत.
- 6) सदरील कामाच्या देयकातून गौण खनिज, स्वामित्व धनाची रक्कम कपात केलेली नाही.

5.164 ग्रामनिधी व विविध योजना ग्रामपंचायतीने केलेल्या कामातील अनियमितता बाबत.

ग्रामपंचायत वाघी धानोरा, तालुका जितूर, जिल्हा परभणी, लेखापरीक्षण वर्ष सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायतीने ग्रामनिधी व विविध योजना अंतर्गत एकुण रुपये 8,02,854/- खर्च नोंदवला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

- 1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 51 व 52 अन्वये अनुक्रमे प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेतली नाही.
- 2) शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/05, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात आलेल्या साहित्याची चाचणी केली नाही.
- 3) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 चे नियम 59(1) नुसार 20(क) मध्ये अदयावत मोजमाप पुस्तिका ठेवलेली नाही.
- 4) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं/1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 20/06/1998 आणि ग्रामविकास व जससंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिप/2000/प्र.क्र.837/परा-8/35, दिनांक 15/09/2003 नुसार कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा उतरविलेला नाही.
- 5) मुंबई गौण खनिज उत्खनन 1955 चे नियम 18.22 व 22/अनुसुची 01 मधील दर व शासन निर्णय क्रमांक गौखनि10/0206/प्र.क्र.57/ख, दिनांक11/02/2010 नुसार प्रती घन मीटर रुपये 70.67/- प्रमाणे स्वामित्व धन वसूल केलेले नाही.
- 6) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस/2014/प्र.क्र.82/ भारा-3/उद्योग-4, दिनांक 30/10/2015 नुसार कार्यवाही केलेली नाही.
- 7) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नंबर 22 व 23 मध्ये कामांच्या नोंदी घेतलेल्या नाहीत. तसेच सदरील कामे ग्रामपंचायतीच्या जागेवर केल्याबाबत 7/12 उतारे अथवा नमुना नंबर 8 मध्ये नोंदी दर्शविल्या नाहीत.

8) महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक बिसीए/2009/प्र.क्र.108/ कामगार 7-अ, दिनांक 17/06/2010 नुसार कामगार उपकराची रक्कम कपात केलेली नाही.

9) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नंबर 15 मध्ये साहित्याचा साठा नोंदवही ठेवलेली नाही.

10) मोजमाप पुस्तिकेतील मोजमापांची उपअभियंता व कार्यकारी अभियंता यांनी तपासणी केलेली नाही. तसेच मोजमापे मान्य असलेबाबत सरपंच व ग्रामसेवक यांनी स्वाक्षरी केलेली नाही.

5.165 अखर्चित अनुदानाबाबत.

ग्रामपंचायत मोहाडी, तालुका जिंतुर, जिल्हा परभणी, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - महाराष्ट्र शासन, निर्णय क्रमांक संकिर्ण-1002/प्र.क्र.128/अर्थापाय, दिनांक 06/06/2008 नुसार कार्यवाही न करता अखर्चित निधी शासनाकडे परत केला नाही.

5.166 तेरावा व चौदावा वित्त आयोग योजनेमधील केलेले कामे मुल्यांकनाशिवाय/ मुल्यांकनापेक्षा जास्त खर्च केल्याबाबत.

ग्रामपंचायत कातकरवाडी, तालुका गंगाखेड, जिल्हा परभणी, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायतीने तेरावा व चौदावा वित्त आयोग योजना अंतर्गत एकूण रुपये 13,29,600/- खर्च नोंदवला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) अर्धसमास पत्र क्रमांक 01 दिनांक 16/01/2017 अन्वये मागणी करूनही ज्या जागेवर बांधकाम करण्यात आले, त्या ठिकाणी यापुर्वी कोणतेही बांधकाम झालेबाबत अभिलेखे दर्शविले नाहीत

2) सदरील कामांची प्रशासकिय मान्यता, तांत्रिक मंजूरी, प्राकलने लेखापरीक्षणास दर्शविली नाहीत.

3) साहित्य खरेदी करतांना दरपत्रके न मागवता खरेदी केली आहेत व धनादेशाने प्रदान केले नाही. साहित्य खरेदीच्या प्रमाणकावर सी.एस.टी. व बी.एस.टी. क्रमांक दिसून आले नाही.

4) शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/05, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात आलेल्या साहित्याची चाचणी केली नाही.

5) मुल्यांकनापेक्षा रुपये 1,881/- जादा खर्च केला आहे. साहित्य खरेदीच्या व विनियोगाच्या नोंदी साठा नोंदवहीवर घेतलेल्या नाहीत.

6) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना नंबर 22 व 23 मध्ये कामाच्या नोंदी घेतल्या नाहीत.

7) सदरील कामाच्या देयकातुन गौण खनिज, स्वामित्व धनाची रक्कम कपात केलेली नाही. तसेच कमी जादा कामाबाबत शाखा अभियंता यांनी स्पष्टीकरण नोंदविलेले नाही.

5.167 नियमबाह्यरित्या साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत बळसोंड, तालुका हिंगोली, जिल्हा हिंगोली, सन 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 3) - ग्रामपंचायतने लेखापरीक्षण वर्षात साहित्य, वस्तु इत्यादी वर रक्कम रुपये 15,67,020/- खर्च नियमबाह्यरित्या केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5(अ) तसेच महाराष्ट्र शासन, उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1088/ 2512/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रक्कम रुपये 1,000/- पेक्षा जास्त रकमेची खरेदी दरपत्रके मागवून व दराचा तुलनात्मक विचार करून तसेच साहित्याच्या दर्जाचा विचार करून करावयास पाहिजे. परंतु, सदरील खरेदी दरपत्रकाशिवाय केलेली आहे. दरपत्रकाशिवाय खरेदी केल्यामुळे स्पर्धात्मक दराचा फायदा झाला, असे म्हणता येणार नाही. पर्यायाने सदरील खरेदीमध्ये ग्रामपंचायतचे आर्थिक नुकसान झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-1093/ प्र.क्र. 1500, दिनांक 10/12/1993 मधील परिच्छेद क्रमांक 1(ब) नुसार साहित्य खरेदीची रक्कम रुपये 50,000/- पेक्षा जास्त असल्यामुळे निविदा का मागविण्यात आल्या नाहीत?

3) महाराष्ट्र मुल्यवर्धित कर अधिनियम, 2002 अधिसूचना दिनांक 04/04/2012 नुसार कंत्राटदाराकडून 5% मुल्यवर्धित कर वसूल करून शासन खाती भरणे करावा, असे निर्देश असताना अशी कार्यवाही न झाल्याने शासन महसुलाचे नुकसान झाले आहे.

4) उपरोक्त प्रमाणे एकाच दुकानदाराकडून एकाच बाबीची वारंवार खरेदी करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे दरपत्रकाची प्रक्रीया डावलून दुकानदाराशी संगणमत करून वस्तु / साहित्य खरेदी करण्यात आल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5) वर्षभरात लागणाऱ्या बाबनिहाय साहित्याचा आढावा घेवून व नमुना क्रमांक 01 अंदाजपत्रकाच्या अधिन राहून वस्तु / साहित्याची खरेदी करण्यात आलेली नाही.

6) रुपये 500/- वरील खरेदी मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) प्रमाणे धनादेशाने प्रदान करणे आवश्यक असताना काही प्रदाने रोख स्वरूपात करण्यात आलेली आहेत.

7) सचिवाने खर्च पावतीवर प्रदानाच्या रकमा अदा केल्या आहेत. परंतु, खर्च पावतीवर रक्कम कोणी व किती तारखेला अदा केली व कोणत्या धनादेशाद्वारे अदा केली / रोखीने अदा केली याबाबतचा तपशिल नोंदवून ग्रामपंचायतच्या नावाची मोहर लावून स्वतःची व सरपंचाच्या स्वाक्षरीने प्रमाणित करणे आवश्यक असताना अशी कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही.

8) ग्रामपंचायतीने साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 उपलब्ध न केल्याने साहित्याच्या जमा व विनियोगाच्या नोंदी तपासता आल्या नाहीत.

5.168 नियमबाह्यरित्या साहित्य खरेदीबाबत.

ग्रामपंचायत बोंडाळा, तालुका हिंगोली, जिल्हा हिंगोली, सन 2010-2011 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 2) - ग्रामपंचायतने लेखापरीक्षण वर्षात साहित्य, वस्तु इत्यादी वर रक्कम रुपये 14,38,190/- खर्च नियमबाह्यरित्या केला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक हिशोब तपासणी नियम 1959 चे नियम 5(अ) तसेच महाराष्ट्र शासन, उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय क्रमांक भांखस-1088/ 2512/ उद्योग-6, दिनांक 02/01/1992 नुसार रक्कम रुपये 1,000/- पेक्षा जास्त रकमेची खरेदी दरपत्रके मागवून व दराचा तुलनात्मक विचार करून तसेच साहित्याच्या दर्जाचा विचार करून करावयास पाहिजे. परंतु, सदरील खरेदी दरपत्रकाशिवाय केलेली आहे. दरपत्रकाशिवाय खरेदी केल्यामुळे स्पर्धात्मक दराचा फायदा झाला, असे म्हणता येणार नाही. पर्यायाने सदरील खरेदीमध्ये ग्रामपंचायतचे आर्थिक नुकसान झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, परिपत्रक क्रमांक झेडपीए-1093/ प्र.क्र.1500, दिनांक 10/12/1993 मधील परिच्छेद क्रमांक 1(ब) नुसार साहित्य खरेदीची रक्कम रुपये 50,000/- पेक्षा जास्त असल्यामुळे निविदा का मागविण्यात आल्या नाहीत?

3) महाराष्ट्र मुल्यवर्धित कर अधिनियम, 2002 अधिसूचना दिनांक 04/04/2012 नुसार कंत्राटदाराकडून 5% मुल्यवर्धित कर वसूल करून शासन खाती भरणे करावा, असे निर्देश असताना अशी कार्यवाही न झाल्याने शासन महसुलाचे नुकसान झाले आहे.

4) उपरोक्त प्रमाणे एकाच दुकानदाराकडून एकाच बाबीची वारंवार खरेदी करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे दरपत्रकाची प्रक्रीया डावलून दुकानदाराशी संगणमत करून वस्तु / साहित्य खरेदी करण्यात आल्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

5) वर्षभरात लागणाऱ्या बाबनिहाय साहित्याचा आढावा घेवून व नमुना क्रमांक 01 अंदाजपत्रकाच्या अधिन राहून वस्तु / साहित्याची खरेदी करण्यात आलेली नाही.

6) रुपये 500/- वरील खरेदी मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(अ) प्रमाणे धनादेशाने प्रदान करणे आवश्यक असताना काही प्रदाने रोख स्वरूपात करण्यात आलेली आहेत.

7) सचिवाने खर्च पावतीवर प्रदानाच्या रकमा अदा केल्या आहेत. परंतु, खर्च पावतीवर रक्कम कोणी व किती तारखेला अदा केली व कोणत्या धनादेशाद्वारे अदा केली / रोखीने अदा केली, याबाबतचा तपशिल नोंदवून ग्रामपंचायतीच्या नावाची मोहर लावून स्वतःची व सरपंचाच्या स्वाक्षरीने प्रमाणित करणे आवश्यक असताना अशी कार्यवाही केल्याचे दिसून येत नाही.

8) ग्रामपंचायतीने साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 उपलब्ध न केल्याने साहित्याच्या जमा व विनियोगाच्या नोंदी तपासता आल्या नाहीत.

5.169 विकास कामे / योजना अंतर्गत केलेल्या खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत येहळेगाव सोळंके, तालुका हिंगोली, जिल्हा हिंगोली, सन 2010-2011 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायतीने लेखापरीक्षण वर्षात विकास कामे / योजना अंतर्गत कामावर रक्कम रुपये 20,83,935/- खर्च नोंदविला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम, 1958 मधील कलम 45(6) नुसार व ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय (पुरक शुद्धीपत्रक) क्रमांक बाविआ-2005/ प्र.क्र. 390/ वित्त-4, दिनांक 05/01/2006 नुसार ग्रामपंचायतीने विकास योजनेवर कोणताही खर्च करणेबाबत ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक आहे. लेखापरीक्षणाचे वेळी ग्रामसभेच्या इतिवृत्ताची नोंदवही न दर्शविल्यामुळे खात्री होवू शकली नाही

2) सदरील कामाची प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता लेखापरीक्षणास दर्शविली नाही. त्यामुळे सदर कामांना प्रशासकीय / तांत्रिक मान्यता असल्याचे तसेच प्राकलनाप्रमाणेच कामे झालेबाबत खात्री पटली नाही.

3) काम पूर्णत्वाचे प्रमाणपत्र दर्शविले नसल्यामुळे कामे विहित कालावधीत व योग्यरित्या पूर्ण झाल्याबाबत खात्री पटू शकली नाही.

4) कामावर वापरलेल्या साहित्याचा चाचणी अहवाल लेखापरीक्षणाच्या वेळी उपलब्ध झाला नाही. त्यामुळे साहित्य दर्जेदार असल्याची खात्री करता आली नाही.

5) ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जि पत्र 2000/प्र.क्र. 156/ पंरा-8, दिनांक 29/01/2004 नुसार व अधिनियमातील तरतूदीनुसार निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेच्या नोंदी स्थावर मालमत्ता नोंदवही व नमुना नंबर 25 व रस्ते नोंदवही व नमुना नंबर 26 मध्ये घेणे आवश्यक आहे. तथापि, उपरोक्त प्रमाणे निर्माण झालेल्या स्थावर मालमत्तेची नोंद नोंदवहीत घेतल्याचे दर्शविले नाही.

6) महाराष्ट्र शासन, ग्रामविकास व जलसंधारण विभागापरिपत्रक क्रमांक झेडपीए-2000/ प्र.क्र. 44/ 33, दिनांक 02/12/2000 नुसार कनिष्ठ अभियंता / शाखा अभियंता यांनी काम पूर्ण झाल्यानंतर मोजमाप पुस्तिकेत काम पूर्णत्वाचा दाखला नोंदविणे आवश्यक आहे. परंतु, अशी कार्यवाही करण्यात आली नाही.

उपरोक्त उणिवांची पूर्तता करण्यात यावी. व अनुपालन दर्शवावे. तोपर्यंत नोंदविलेला खर्च रक्कम रुपये 20,83,935/- लेखापरीक्षणात आक्षेपाधिन ठेवण्यात येत आहे.

5.170 13 वा वित्त आयोग कामासाठी प्रदान अग्रिमाचे मुल्यांकन नसणेबाबत.

ग्रामपंचायत मेथा, तालुका औंढा नागनाथ जिल्हा हिंगोली, सन 2011-2012 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायतने लेखापरीक्षण वर्षात 13 वा वित्त आयोग कामाचे प्रदान अग्रिमाचे समायोजन केले नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) कामाचे नाव :- सिमेंट रस्ता दुरुस्ती पंचायत समितीस्तर 06 वा हप्ता प्रथम अग्रिम 60%, रक्कम रुपये 72,650/-

2) कामाचे नांव :- सिमेंट रस्ता पंचायत समिती स्तर 06 वा हप्ता प्रथम अग्रिम 60%, रक्कम रुपये 2,66,400/-

वरीलप्रमाणे पंचायत समिती, औंढा नागनाथ ने 13 वा वित्त आयोग अंतर्गत ग्रामपंचायतला कामासाठी अग्रिम रकमा प्रदान केल्या आहेत. सदरील अग्रिम रकमा ग्रामपंचायतीने खर्च केल्या आहेत. परंतु, लेखापरीक्षण कालावधीपर्यंत सदरील कामाचे मुल्यांकन केलेले नाही. मोजमाप पुस्तिकेमध्ये फक्त अग्रिमाची नोंद आहे. त्यापुढे कामाची मोजमापे, मुल्यांकन याबाबत नोंद घेण्यात आली नाही. कामाचे मुल्यांकन नसल्यामुळे सदरील अग्रिम रकमेचा दुर्विनियोग झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तेव्हा याबाबत चौकशी करून खर्च केलेल्या रकमेसंदर्भात कामाचे मुल्यांकन दर्शवावे. नसता उचल केलेली रक्कम रुपये 72,650 + 2,66,400 = रुपये 3,39,050 संबंधित ग्रामसेवक / सरपंच यांचेकडून वसूल करण्यात यावे व शासन खाती भरणा करण्यात यावी व संबंधितावर योग्य ती कार्यवाही करण्यात यावी.

5.171 बी.आर.जी.एफ. योजनेअंतर्गत सोलार स्ट्रीट लाईट कामाचे मुल्यांकनाबाबत.

ग्रामपंचायत मेथा, तालुका औंढा नागनाथ जिल्हा हिंगोली, सन 2011-2012 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 5) - ग्रामपंचायत लेखापरीक्षण वर्षात बी.आर.जी.एफ. योजनेअंतर्गत सोलार स्ट्रीट लाईट कामाचे मुल्यांकन मोजमाप पुस्तिकेत नोंदविले नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) सन 2013-2014 मध्ये ग्रामपंचायतने सोलार स्ट्रीट लाईट कामावर रक्कम रुपये 2,27,000/- खर्च नोंदविला आहे. मोजमाप पुस्तिका क्रमांक 021 पृष्ठ क्रमांक 11 वर कामाचा तपशिल नोंदवून रुपये 2,27,000/- उचलण्यास परवानगी दिली आहे. ग्रामपंचायतने सन 2013-2014 मध्ये रुपये 2,27,000/- उचल करून खर्च नोंदविला आहे. परंतु, सदरील मोजमाप पुस्तिकेत कामाचे मुल्यांकन व कामाची रेकॉर्ड एन्ट्री याबाबत नोंद नाही. कामाचे मुल्यांकन नसल्यामुळे उचल केलेल्या रकमेचे योग्य विनियोजन झाल्याबाबत खात्री पटत नाही. कामाचे मुल्यांकन नसल्यामुळे रकमेचा दुर्विनियोग झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तेव्हा याबाबत योग्य ती चौकशी करून उचल केलेल्या रकमेसंदर्भात कामाचे मुल्यांकन, मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास दर्शवावी. नसता उचल केलेली रक्कम रुपये 2,27,000/- संबंधित ग्रामसेवक / सरपंच यांचेकडून वसूल करून शासन खाती भरणा करावी व संबंधितावर योग्य ती कार्यवाही करावी.

5.172 वसूल रकमा पंचायतीच्या खात्यामध्ये जमा न घेणे.

ग्रामपंचायत इंजेगाव, तालुका नांदेड, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 4) - ग्रामपंचायत इंजेगाव, तालुका नांदेड, जिल्हा नांदेड येथील सन 2015-2016 या वित्तीय वर्षाच्या लेखापरीक्षणात असे निदर्शनास आले की, ग्रामपंचायतीचे माजी ग्रामसेवक श्री.मुंगल एन.आर.यांनी 45 मालमत्ताधारकांचा एकूण रुपये 18,685/- मालमत्ता कर रक्कम वसूल करून रोख नोंदवहीत जमा दर्शवलेली नाही.

पंचायतीचे माजी ग्रामसेवक श्री मुंगल एन.आर. यांनी ग्रामपंचायतीच्या मालमत्ता कराची वसुली करून सदर रकमा रोख नोंदवहीत जमा घेतलेल्या नाहीत व त्याचा हिशोब दर्शविलेला नाही. त्यामुळे सदर रकमेचा अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. तरी आता संबंधिताकडून रक्कम वसूल करून ग्रामपंचायतीच्या खात्यामधून भरणा करून अनुपालन दर्शवावे.

5.173 दिवाबत्ती खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत नागठाणा(बु.), तालुका उमरी, जिल्हा नांदेड, सन 2015-2016 (परिच्छेद क्रमांक 9) - दिवाबत्ती साहित्याच्या नोंदी व त्यांच्या वापराच्या नोंदी नमुना क्रमांक 18 (महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नमुना (15) मध्ये घेणे, ज्या ठिकाणी लाईट निरुपयोगी झाले आहेत, त्या ठिकाणी लाईट निरुपयोगी झाली किंवा दुरुस्ती करावयाची असल्यास दुरुस्ती योग्य असल्याबाबत ग्रामस्थांचे तक्रार अर्ज व ग्रामपंचायत सदस्य व वायरमन यांचे साहित्य विनियोगाचे दाखले प्रमाणकांसोबत असणे आवश्यक आहे. परंतु, तशा प्रकारचे कोणतेही अभिलेखे प्रमाणकांसोबत किंवा ग्रामपंचायत दफ्तरी उपलब्ध नाहीत.

खरेदी करण्यात आलेले दिवाबत्ती साहित्य कोणकोणत्या खांबावर बसविण्यात आले, याबाबतचा तपशिल दर्शविला नाही किंवा नमुना नंबर 15 मध्ये आवश्यक त्या नोंदी घेतल्याचे दर्शविले नाही.

वरील अभिप्रायाची पुर्तता दर्शवावी. तोपावेतो सदरील खर्च रक्कम रुपये 7,760/- आक्षेपाधीन ठेवण्यात येतो.

5.174 14 वा वित्त आयोग अंतर्गत केलेल्या बांधकामाबाबत.

ग्रामपंचायत ईटकळ, तालुका तुळजापुर, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत ईटकळने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षणात 14 वा वित्त आयोग अंतर्गत विविध बांधकामावर रक्कम रुपये 3,06,822/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामाबाबत प्रशासकीय मंजूरी, तांत्रिक, मंजूरी प्राकलन, अनुदान दाखले लेखापरिक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01 दिनांक 29/05/2018 अन्वये मागणी करूनही दाखविण्यात आले नाहीत. त्यामुळे सदर काम हे आराखडा व प्राकलीत मुल्याचे मर्यादेतच केले असल्याची खात्री लेखापरिक्षणास देता येत नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/ प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एसटीआर/1097/ प्र.क्र.106/ सांबा, दिनांक 09/02/1998 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी डांबराची चाचणी व कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम याची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे. याप्रमाणे चाचणी अहवाल लेखापरीक्षणात सादर केलेले नाही. तरी चाचणी अहवाल सादर करून पुर्तता दर्शवावी.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं-1098/ प्र.क्र.29/98, दिनांक 26/06/1998 आणि ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/ प्र.क्र.837/पंरा.8 (35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. परंतू, अशा प्रकारचा विमा काढल्याचे अभिलेखे लेखापरीक्षणात दर्शविण्यात आले नाहीत.

तोपावेतो खर्च रक्कम रुपये 3,06,822/- लेखापरिक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येते.

5.175 दलित वस्ती सुधार योजनेतर्गत केलेल्या बांधकामाबाबत

ग्रामपंचायत ईटकळ, तालुका तुळजापुर, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 07) - ग्रामपंचायत ईटकळने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षणात दलित वस्ती सुधार योजनेतर्गत बांधकामावर रक्कम रुपये 6,22,900/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामाबाबत प्रशासकीय मंजूरी, तांत्रिक, मंजूरी प्राकलन, अनुदान दाखले लेखापरिक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01 दिनांक 29/05/2018 अन्वये मागणी करूनही दाखविण्यात आले नाहीत. त्यामुळे सदर काम हे आराखडा व प्राकलीत मुल्याचे मर्यादेतच केले असल्याची खात्री लेखापरिक्षणास देता येत नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एसटीआर/1097/ प्र.क्र.106/ सांबा, दिनांक 09/02/1998 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी डांबराची चाचणी व कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम याची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करून घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे. याप्रमाणे चाचणी अहवाल लेखापरीक्षणात सादर केलेले नाही. तरी चाचणी अहवाल सादर करून पुर्तता दर्शवावी.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं-1098/ प्र.क्र.29/98, दिनांक 26/06/1998 आणि ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/प्र.क्र.837/पंरा.8 (35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा, शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. परंतू, अशा प्रकारचा विमा काढल्याचे अभिलेखे लेखापरीक्षणात दर्शविण्यात आले नाहीत.

तोपावेतो खर्च रक्कम रुपये 2,22,900/- लेखापरिक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येते.

5.176 किरकोळ पाणी पुरवठा दुरुस्ती साहित्य खरेदीवर केल्याबाबत

ग्रामपंचायत ईटकळ, तालुका तुळजापुर, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 8) - ग्रामपंचायत ईटकळने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षणात ग्रामनिधी व ग्रामीण पाणी पुरवठा निधीतुन विद्युत साहित्य खरेदी, पाणी पुरवठा दुरुस्ती व मोटार दुरुस्तीवर एकुण रक्कम रुपये 45,450/- चा खर्च नोंदविलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामाबाबत प्रशासकीय मंजूरी, तांत्रिक मंजूरी, प्राकलन, अनुदान दाखले लेखापरीक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही दाखविण्यात आले नाहीत.

2) महाराष्ट्र शासन परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या बांधकाम साहित्य / सामुग्री यांची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोग शाळेकडून करुन घेतल्याबाबतचा अहवाल दर्शविला नाही.

3) महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक - विमासं-1098/प्र.क्र.29/98, दिनांक 26/06/1998 आणि ग्राम विकास जलसंधारण विभाग शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/प्र.क्र.पं.रा.8 (35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामवरील मजुरांचा विमा शासकीय विमा निधी मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. परंतु अशा प्रकारचा विमा काढल्याचे रक्कम कपात करण्यात आली नाही.

4) ग्रामपंचायत खेड यास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही 14 वा वित्त आयोग योजनेतून करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायत दुरुस्ती कामाची मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास दर्शविली नाही.

5.177 14 वा वित्त आयोग अंतर्गत केलेल्या बांधकामाबाबत.

ग्रामपंचायत खेड, तालुका लोहारा, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 6) - ग्रामपंचायत खेडने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरिक्षणात 14 वा वित्त आयोग अंतर्गत विविध बांधकामावर रक्कम रुपये 2,66,401/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामाबाबत प्रशासकीय मंजूरी, तांत्रिक, मंजूरी प्राकलन, अनुदान दाखले लेखापरिक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01 दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही दाखविण्यात आले नाहीत. त्यामुळे सदर काम हे आराखडा व प्राकलित मुल्याचे मर्यादेतच केले असल्याची खात्री लेखापरिक्षणास देता येत नाही.

2) महाराष्ट्र शासन, परिपत्रक क्रमांक सिमेंट/1099/प्र.क्र.56/5, दिनांक 30/06/2000 अन्वये बांधकामासाठी वापरण्यात येणाऱ्या सिमेंटची चाचणी तसेच सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे परिपत्रक क्रमांक एसटीआर/1097/प्र.क्र.106/ सांबा, दिनांक 09/02/1998 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी डांबराची चाचणी व कामावर वापरण्यात येणाऱ्या वाळू, खडी, मुरुम याची चाचणी शासन मान्यता प्राप्त प्रयोगशाळेकडून करुन घेवून अहवाल प्राप्त करणे आवश्यक आहे. याप्रमाणे चाचणी अहवाल लेखापरीक्षणात सादर केलेले नाही. तरी चाचणी अहवाल सादर करुन पुर्तता दर्शवावी.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं-1098/ प्र.क्र.29/98, दिनांक 26/06/1998 आणि ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/ प्र.क्र.837/पं.रा.8 (35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापूर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. परंतु, अशा प्रकारचा विमा काढल्याचे अभिलेखे लेखापरीक्षणात दर्शविण्यात आले नाहीत.

4) ग्रामपंचायत खेड यास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही 14 वा वित्त आयोग योजनेतून करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायत दुरुस्ती कामाची मोजमाप पुस्तिका लेखापरिक्षणास दर्शवली नाही. त्यामुळे सदरील बांधकाम हे मंजुर अंदाजपत्रकाच्या मर्यादेतच करण्यात आले आहे. याबाबत लेखापरिक्षणात खात्री होत नाही. त्यामुळे उपरोक्त बांधकामाची मोजमाप पुस्तिका दर्शवून लेखापरिक्षणाची खात्री पटवावी.

तोपावेतो खर्च रक्कम रुपये 2,66,401/- लेखा परिक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येते.

5.178 ग्रामपंचायतीने विविध योजनांतर्गत केलेल्या बांधकामाबाबत.

ग्रामपंचायत खेड, तालुका लोहारा, जिल्हा उस्मानाबाद, सन 2016-2017 (परिच्छेद क्रमांक 7) - ग्रामपंचायत खेडने सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षाचे लेखापरीक्षणात विविध योजनांतर्गत बांधकामावर रक्कम रुपये 2,63,000/- खर्च केलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) ग्रामपंचायतीने केलेल्या विकास कामाबाबत प्रशासकीय मंजूरी, तांत्रिक, मंजूरी प्राकलन, अनुदान दाखले लेखापरीक्षणास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01 दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही दाखविण्यात आले नाहीत. त्यामुळे सदर काम हे आराखडा व प्राकलीत मुल्याचे मर्यादेतच केले असल्याची खात्री लेखापरीक्षणास देता येत नाही.

2) महाराष्ट्र ग्रामपंचायत लेखासंहिता 2011 मधील नियम 51, 52 अन्वये बांधकामास सक्षम प्राधिकाऱ्याची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेणे आवश्यक आहे. अर्धसमासपत्र क्रमांक 01, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही सक्षम प्राधिकाऱ्यांची प्रशासकीय व तांत्रिक मंजूरी घेतल्याचे लेखापरीक्षणात दर्शविण्यात आले नाही.

3) महाराष्ट्र शासन, वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक विमासं-1098/ प्र.क्र.29/98, दिनांक 26/06/1998 आणि ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जिपर/2000/ प्र.क्र.837/पंरा.8 (35), दिनांक 15/09/2003 नुसार काम सुरु होण्यापुर्वी ठेकेदाराने कामाचा व कामावरील मजुरांचा विमा, शासकीय विमा निधी, मुंबई यांचेकडे उतरविणे आवश्यक आहे. परंतू, अशा प्रकारचा विमा काढल्याचे अभिलेखे लेखापरीक्षणात दर्शविण्यात आले नाहीत.

4) ग्रामपंचायत खेड यास अर्धसमास पत्र क्रमांक 01, दिनांक 30/05/2018 अन्वये मागणी करुनही 14 वा वित्त आयोग योजनेतुन करण्यात आलेल्या ग्रामपंचायत दुरुस्ती कामाची मोजमाप पुस्तिका लेखापरीक्षणास दर्शवली नाही. त्यामुळे सदरील बांधकाम हे मंजुर अंदाजपत्रकाच्या मर्यादेतच करण्यात आले आहे. याबाबत लेखापरीक्षणात खात्री होत नाही. त्यामुळे उपरोक्त बांधकामाची मोजमाप पुस्तिका दर्शवुन लेखापरीक्षणाची खात्री पटवावी.

तोपावेतो खर्च रक्कम रुपये 2,63,000/- लेखापरीक्षणात आक्षेपाधीन ठेवण्यात येते.

5.179 ग्रामनिधी व तांडावस्ती सुधार योजना बँक खात्यामधून रकमा उचल करुन निधीच्या रोख पुस्तकात लिखाण न करता रक्कम लेख्याबाहेर ठेवल्याने संशयीत अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत नागलगांव, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर, सन 2010 - 2011 ते 2014 - 2015

(परिच्छेद क्रमांक 11) - ग्रामपंचायत नागलगांव, तालुका उदगीर सन 2010-2011 ते 2014-2015 लेखापरीक्षणात ग्रामनिधी खाते, मराठवाडा ग्रामीण बँक शाखा, नागलगांव खाते क्रमांक 54328002799 मधून रक्कम रुपये 10,81,007/- व तांडावस्ती सुधार योजना खाते क्रमांक 31555264863 सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया मधून रक्कम रुपये 3,14,000/- उचल करुन त्याचे रोख वहीत लिखाण केलेले नाही. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनयम 1958 चे कलम 57 (3) व 38 अन्वये निधीच्या अभिरक्षेची जबाबदारी संबंधीत सचिवाची आहे. तसेच कलम 57 (4) अन्वये संबंधीत सचिवाने जमा व खर्च शिल्लक रकमेचे साप्ताहिक विवरण सरपंच / पंचायतीस सादर करणे आवश्यक आहे. सचिवाने याप्रमाणे कार्यवाही केलेली नाही. सदर नियमबाहयतेबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

2) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनयम 1958 चे कलम 62 (4) व मुंबई ग्रामपंचायत अंदाजपत्रक व हिशोब नियम 1959 चे नियम 5(1) अन्वये ग्रामपंचायतीचे हिशोब विहित नमुन्यात लिहून ठेवणे आवश्यक आहे संबंधीत सचिवाने आवश्यक लेखे ठेवलेले नाहीत. त्यामुळे कोणत्या कामावर खर्च करण्यात आला, याबाबत खुलासा होणे आवश्यक आहे.

3) ग्रामनिधी व तांडावस्ती सुधार योजना खर्चाची प्रमाणके बांधकामासंबंधी प्राकलने कामाचे प्रशासकीय व तांत्रिक मान्यता, मुल्यांकना संबंधी मोजमाप पुस्तिका, कामपुर्णत्वाचे प्रमाणपत्र, साठा रजिस्टर इत्यादी अभिलेखे लेखापरीक्षणास दर्शविले नसल्याने खर्चाची पडताळणी करता आलेली नाही. रक्कम रुपये 13,95,007/- वसूल करुन पुर्तता दर्शवावी.

5.180 निनावी खर्चाबाबत.

ग्रामपंचायत नागलगांव, तालुका उदगीर, जिल्हा लातूर, सन 2010 - 2011 ते 2014 - 2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत नागलगांव, तालुका उदगीर 13 वा वित्त आयोग किर्दवर रक्कम रुपये 1,49,000/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत लेखापरीक्षणात रोखवहीची तपासणी केली असता 13 वा वित्त आयोगामध्ये रक्कम रुपये 1,49,000/- निनावी खर्च रोखवहीत नोंदविल्याचे दिसून आले. सदर खर्चाचा तपशिल नमूद केलेला नाही. सदर रक्कम कोणत्या व्यक्तीस / पुरवठादारास अदा केली, त्याचा रोख वहीवर उल्लेख नाही. तसेच सदर खर्चाच्या साहित्य खरेदीबाबत साठा रजिस्टमध्ये नोंद घेतलेची साठा रजिस्टर अभावी साहित्य खरेदीबाबत खात्री पटली नाही. सदर खर्च कोणत्या कामासाठी / बांधकामासाठी केला, त्याबाबतचे प्राकलने, बांधकामाची मुल्यांकन व खर्चाची प्रमाणके इत्यादी उपलब्ध झाली नसल्याने सदर खर्चाचा संशयीत अपहाराची शक्यता नाकारता येत नाही. संबंधीत जबाबदार सरपंच / सचिव यांचेकडून रक्कम रुपये 1,49,000/- वसूल करून पुर्तता दर्शवावी.

5.181 निनावे खर्चाबाबत नोंदवून अपहार केलेबाबत.

ग्रामपंचायत भिंगोली, तालुका शिरूर अनंतपाळ, जिल्हा लातूर, सन- 2010-2011 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 19) - ग्रामपंचायत भिंगोली, तालुका शिरूर अनंतपाळच्या ग्रामनिधी किर्दवर रक्कम रुपये 5,94,000/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत भिंगोली, तालुका शिरूर अनंतपाळ च्या सामान्य किर्द (ग्रामनिधी) वर रक्कम खर्च दर्शविली आहे. परंतु, कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणती खरेदी करण्यात आली अथवा कोणत्या व्यक्तीकडून काय काम करून घेण्यात आले, याबाबत कोणतीच नोंद किर्दवर करण्यात आलेली नाही अथवा खरेदी केलेल्या साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 वर घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा कोणत्या कामावर करण्यात आला आहे, याबाबत लेखापरीक्षणात पडताळणी करता आली नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)(अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रकमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक व सरपंच यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्राम सेवक विहित करण्यात येईल, अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु, उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतचा संमत केलेला ठराव लेखापरीक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत नमुना नंबर 6 व 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च प्राधिकृत केलेला नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून सदर रकमेचा अपहार केल्याचे दिसून येते.

संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्यावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे, अशी बाब केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशीअंती संबंधीत ग्रामसेवक व सरपंच यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून निनावे खर्च नोंदवून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 5,94,000/- व्याजासह वसूल करावी व ग्रामनिधीत जमा करून पुर्तता दर्शवावी.

5.182 निनावी खर्च नोंदवून केलेल्या संशयीत अपहाराबाबत.

ग्रामपंचायत आनंदवाडी, तालुका शिरूर अनंतपाळ, जिल्हा लातूर, सन- 2010-2011 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 12) - ग्रामपंचायत आनंदवाडी, तालुका शिरूर अनंतपाळ ग्रामनिधी किर्दवर रक्कम रुपये 28,95,857/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत आनंदवाडी, तालुका शिरूर अनंतपाळ सन 2010-2011 ते 2014-2015 च्या लेखापरीक्षणात रोखवहीची तपासणी केली असता रक्कम रुपये 28,95,857/- निनावी खर्च नोंदविल्याचे दिसून आले.

सदर खर्चाच्या साहित्य खरेदीबाबत साठा रजिस्टर मध्ये नोंद घेतल्याचे साठा रजिस्टर अभावी खरेदीबाबत खात्री पटली नाही. सदर खर्च कोणत्या कामासाठी / बांधकामासाठी केला त्याबाबतचे प्राकलने व बांधकामाची

मुल्यांकने व खर्चाची प्रमाणके व सदर खर्च मंजूरीबाबत ठराव इत्यादी उपलब्ध झाले नसल्याने सदर खर्चाची पडताळणी करता आली नाही. त्यामुळे सदर खर्चाचा संशयीत अपहार झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. ग्रामनिधीमधील निनारवी नांदवलेला खर्च रक्कम रुपये 28,95,857/- वसुल करून पुर्तता दर्शवावी.

5.183 निनावे खर्चाबाबत नोंदवून अपहार केलेबाबत.

ग्रामपंचायत साकोळ, तालुका शिरूर अनंतपाळ, जिल्हा लातूर, सन 2010 - 2011 ते 2012 - 2013

(परिच्छेद क्रमांक 21) - ग्रामपंचायत साकोळ, तालुका शिरूर अनंतपाळ किर्दवर रक्कम रुपये 4,13,494/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत साकोळच्या सामान्य किर्द (ग्रामनिधी) वर रक्कम खर्च दर्शविली आहे. परंतु, कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणती खरेदी करण्यात आली अथवा कोणत्या व्यक्तीकडून काय काम करून घेण्यात आले, याबाबत कोणतीच नोंद किर्दवर करण्यात आलेली नाही अथवा खरेदी केलेल्या साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 वर घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा कोणत्या कामावर करण्यात आला आहे, याबाबत लेखापरिक्षणात पडताळणी करता आली नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)(अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रकमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक व सरपंच यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल, अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु, उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतचा संमत केलेला ठराव लेखापरिक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत नमुना नंबर 6 व 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च प्राधिकृत केलेला नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून सदर रकमेचा अपहार केल्याचे दिसून येते.

संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्यावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे, अशी बाब केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशीअंती संबंधीत ग्रामसेवक व सरपंच यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून निनावे खर्च नोंदवून शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 4,13,494/- व्याजासह वसुल करावी व ग्रामनिधीत जमा करून पुर्तता दर्शवावी.

5.184 निनावी खर्च नोंदवून अपहार केलेबाबत.

ग्रामपंचायत अतनूर, तालुका जळकोट, जिल्हा लातूर, सन- 2013-2014 ते 2014-2015

(परिच्छेद क्रमांक 14) - ग्रामपंचायत अतनूर, तालुका जळकोटच्या किर्दवर रक्कम रुपये 4,73,527/- निनावी खर्च दर्शविण्यात आलेला आहे. याबाबत खालीलप्रमाणे अभिप्राय आहेत.

ग्रामपंचायत अतनूर, तालुका जळकोटच्या सामान्य किर्द (ग्रामनिधी) वर रक्कम खर्च दर्शविली आहे. परंतु, कोणत्या पुरवठादाराकडून कोणती खरेदी करण्यात आली अथवा कोणत्या व्यक्तीकडून काय काम करून घेण्यात आले, याबाबत कोणतीच नोंद किर्दवर करण्यात आलेली नाही अथवा खरेदी केलेल्या साहित्याची नोंद साठा नोंदवही नमुना नंबर 18 वर घेण्यात आलेली नाही. त्यामुळे नोंदविलेला खर्च हा कोणत्या कामावर करण्यात आला आहे, याबाबत लेखापरिक्षणात पडताळणी करता आली नाही.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 57(3) नुसार ग्रामनिधीच्या सुरक्षित अभिरक्षेची जबाबदारी ग्रामसेवक यांची आहे. तसेच कलम 57(3)(अ) नुसार पंचायतीने यथोचितरित्या संमत केलेल्या ठरावास अनुसरून रकमांचे प्रदान प्राधिकृत करणे ही ग्रामसेवक व सरपंच यांची जबाबदारी आहे. मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 चे कलम 62(4) नुसार ग्रामसेवक विहित करण्यात येईल, अशा नमुन्यात पंचायतीचे लेखे ठेवील. परंतु, उपरोक्त नोंदविलेल्या खर्चाबाबत ग्रामपंचायतीचा संमत केलेला ठराव लेखापरिक्षणास उपलब्ध केलेला नाही. त्याचप्रमाणे सदर खर्चाबाबत नमुना नंबर 6 व 15 मध्ये योग्य त्या नोंदी घेवून खर्च प्राधिकृत केलेला नाही. त्यामुळे शिल्लकेतुन घट करून सदर रकमेचा अपहार केल्याचे दिसून येते.

संबंधीत ग्रामसेवक यांनी योग्य त्या नोंदी न घेणे, नोंदवह्या अद्यावत न ठेवणे, शिल्लकेत घट करणे व रक्कम लेख्याबाहेर ठेवणे, अशी बाब केल्याचे दिसून येते. याबाबत अधिक चौकशीअंती संबंधीत ग्रामसेवक व सरपंच यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून निनावे खर्च नोंदवुन शिल्लकेत घट केलेली रक्कम रुपये 4,73,527/- व्याजासह वसुल करावी व ग्रामनिधीत जमा करून पुर्तता दर्शवावी

5.185 ग्रामपंचायतीतील इतर अनियमितता.

अ.क.	नियमबाह्य बाबींचे स्वरूप	जिल्हा परिषदेचे नाव	पंचायत समितीचे नाव	ग्रामपंचायतीचे नाव	लेखापरीक्षण अहवालातील परिच्छेद क्रमांक	लेखापरीक्षण अहवाल वर्ष	रक्कम रुपये
1	2	3	4	5	6	7	8
1	खर्च प्रमाणके लेखापरीक्षणास उपलब्ध न झालेबाबत	ठाणे	कल्याण	म्हारळ	36	2016-17	4539996
2		ठाणे	कल्याण	पोई	11	2016-17	678978
3		ठाणे	भिवंडी	खोणी	14	2016-17	11297991
4		पालघर	डहाणू	चळणी	16	2016-17	3063086
5		पालघर	वसई	पोमण	06	2016-17	567210
6		पालघर	वसई	पोमण	07	2016-17	810817
7		रत्नागिरी	गुहागर	शीर	25	2016-17	209375
8		नंदुरबार	शहादा	कोचरा	04	2016-17	2400
9		नंदुरबार	नंदुरबार	कार्ली	05	2016-17	313298
10		पुणे	जुन्नर	नारायणगाव	10	2014-15	2296300
11		पुणे	जुन्नर	नारायणगाव	13	2012-13 ते 2013-14	1416498
12		सातारा	कराड	तळबीड	10	2015-16	304949
13		सातारा	सातारा	आवाडवाडी	10	2015-16	134420
14		सातारा	सातारा	निगडीवंदन	10	2015-16	241223
15		सांगली	वाळवा	तांदुळवाडी	31	2012-13 ते 2013-14	14300
16		सांगली	पलूस	पलूस	06	2014-15	217155
17		कोल्हापूर	शाहु वाडी	येलूर	08	2014-15	227961
18		कोल्हापूर	गगनबावडा	गगनबावडा	07	2014-15	1679453
19		कोल्हापूर	शिरोळ	औरवाड	07	2014-15	176935
20		सोलापूर	माढा	उपळाई खुर्द	08	2014-15 ते 2015-16	839848

21		सोलापूर	सांगोली	देवळे	07	2015-16	155200
22		अमरावती	चिखलदरा	डोमा	03	2014-15	21480
23		अमरावती	अंजनगाव	खिरगव्हाण	04	2013-14 ते 2014-15	63507
24		अमरावती	अमरावती	कठोरा गांधी	05	2015-16	38645
25		अमरावती	अंजनगाव	अळगाव	06	2013-14 ते 2014-15	444304
26		अकोला	बाळापुर	निमकर्दा	01	2013-14 ते 2014-15	1015662
27		अकोला	अकोटा	पणज	04	2013-14 ते 2014-15	739074
28		अकोला	अकोट	अकोलखेड	01	2013-14 ते 2014-15	1515105
29		अकोला	अकोला	शिवणी	4 व 5	2013-14 ते 2014-15	584310 4604467
30		वाशिम	मालेगाव	करंजी	06	2013-14 ते 2014-15	131720
31		वाशिम	मंगरूळपीर	सासी	03	2013-14 ते 2014-15	57000
32		यवतमाळ	कळंब	किन्हाळा	1	2013-14 ते 2014-15	1906744
33		यवतमाळ	महागांव	खडका	11	2013-14 ते 2014-15	111420
34		बुलढाणा	संग्रामपुर	करमोडा	03	2013-14 ते 2014-15	210950
35		बुलढाणा	मेहकर	डोणगाव	03	2013-14 ते 2014-15	262028
36		बुलढाणा	खामगाव	झोडगा	06	2013-14 ते 2014-15	728408
37		बुलढाणा	लोणार	मांडवा	06	2013-14 ते 2014-15	20000
38		बुलढाणा	मलकापुर	मोरखेड	04	2013-14 ते 2014-15	796000
39		बुलढाणा	खामगाव	घानेगाव	06	2010-11 ते 2012-13	75485
40		बुलढाणा	मेहकर	जानेफळ	15	2013-14 ते 2014-15	707335
41		बुलढाणा	मेहकर	लोणी गवळी	04	2013-14 ते 2014-15	583190

42		नागपुर	नागपुर	बैलवाडा	04	2015-16	146158
43		नागपुर	काटोल	राजनी	09	2015-16	1200
44		नागपुर	नरखेड	पिं पळगाव वखाजी	09	2015-16	489348
45		वर्धा	आर्वी	वाढोणा	07	2015-16	546350
46		वर्धा	कारंजा	मोर्शी	01	2015-16	923809
47		वर्धा	सेलू	अंतरगाव	04	2015-16	124650
48		भंडारा	पवनी	कोंढा	06	2013-14 ते 2014-15	200700
49		भंडारा	पवनी	सोमनाळा	02	2013-14 ते 2014-15	405598
50		गोंदिया	आमगाव	कातुर्ली	04	2015-16	531677
51		गोंदिया	आमगाव	अंजोरा	07	2015-16	178337
52		गोंदिया	तिरोडा	धादरी	08	2015-16	8000
53		गोंदिया	गोंदिया	निलज	08	2015-16	19500
54		गोंदिया	गोंदिया	दतोरा	09	2015-16	327488
55		गोंदिया	गोंदिया	सिरपूर	11	2015-16	120836
56		गोंदिया	गोंदिया	कामठा	15	2015-16	33500
57		गोंदिया	गोंदिया	तेढवा	08	2015-16	457299
58		चंद्रपुर	चंद्रपुर	आरवट	07	2015-16	1348348
59		चंद्रपुर	भद्रावती	पळसगाव	05	2015-16	272840
60		चंद्रपुर	वरोरा	वायगाव	03	2015-16	1729049
61		गडचिरोली	चामोर्शी	वरूर	04	2015-16	29670
62		गडचिरोली	चामोर्शी	वाकडी	02 व 05	2015-16	314361
63		औरंगाबाद	वैजापूर	मनूर	11	2016-17	23710
64		परभणी	परभणी	बोरवंड खु.	06	2015-16	---
65	अभिलेखे लेखापरीक्षास उपलब्ध नसलेबाबत	जळगाव	यावल	वढोदे	21	2015-16	---
66		जळगाव	यावल	कासवे	24	2015-16	---
67		सातारा	पाटण	ठोमसे	38	2015-16	898000
68		कोल्हापूर	शिरोळ	टाकळी	20	2014-15	148000
69		कोल्हापूर	राधानगरी	धामणवाडी	07	2012-13 ते 2013-14	---
70		अकोला	बाळापुर	पारस	09	2013-14 ते 2014-15	564455
71		अकोला	बाशीटाकळी	बाशीटाकळी	10	2013-14 ते 2014-15	7501806

72		वाशिम	मालेगाव	मालेगाव	04	2013-14 ते 2014-15	994642
73		यवतमाळ	कळंब	गंगापुर	3	2013-14	134070
74		यवतमाळ	यवतमाळ	झुली	13	अभिलेख उपलब्ध झाले नाहीत.	116912
75		नागपुर	नरखेड	गोधनी गायमुख	12	2015-16	312305
76		वर्धा	कारंजा	बोटोणा	02	2015-16	172933
77		गडचिरोली	आरमोरी	वडधा	06	2015-16	1612500
78		औरंगाबाद	गंगापूर	येसगाव	11	2016-17	1189477
79		औरंगाबाद	पैठण	कोंदर	02	2016-17	---
80		जालना	बदनापुर	दावलवाडी	15	2016-17	---
81		बीड	माजलगांव	धळावटवाडी	24	2012-13	---
82		बीड	वडवणी	केंडेपिं प्री	06	2012-13 ते 2014-15	---
83		परभणी	परभणी	संबंर	29	2014-15	---
84		परभणी	पालम	पिं पळगांव	28	2015-16	---
85		परभणी	पालम	फरकंडा	25	2015-16	---
86		उस्मानाबाद	कळंब	हळदगांव	10	2016-17	---
87		उस्मानाबाद	लोहारा	खेड	09	2016-17	---
88		उस्मानाबाद	तुळजापुर	ईटकळ	10	2016-17	---
89		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	गडदेवदरी	09	2016-17	---
90		उस्मानाबाद	कळंब	भोसा	09	2016-17	---
91		लातुर	उदगीर	शेल्हाळ	17	2015-16	86500
92	प्रमाणके / उपप्रमाणका शिवाय केलेल्या खर्चाबाबत	ठाणे	भिवंडी	सावंदे	12	2016-17	---
93		रत्नागिरी	चिपळूण	बोरगांव	02	2016-17	25401
94		नाशिक	मालेगाव	जळकू	05	2013-14 ते 2014-15	67555
95		नाशिक	निफाड	पाचोरे वणी	42	2013-14	59000
96		नाशिक	चांदवड	मगरूळ	03	2014-15	516000
97		जळगाव	चोपडा	लासूर	22	2015-16	1047592
98		अहमदनगर	पारनेर	जामगांव	07	2013-14 ते 2014-15	139000
99		पुणे	खेड	चाकण	09	2012-13 ते 2014-15	15095979

100		सांगली	जत	निगडी खुर्द	03	2015-16	6568
101		कोल्हापूर	करवीर	म्हालसवडे	05	2012-13 ते 2013-14	105240
102		कोल्हापुर	करवीर	आंबेवाडी	05	2012-13 ते 2013-2014	432263
103		अमरावती	चिखलदरा	अंबापार्टी	05	2013-14 ते 2014-15	419325
104		अमरावती	अंजनगाव	गावंडगाव	04	2013-14 ते 2014-15	46720
105		अमरावती	अंजनगाव	धनेगाव	04	2013-14 ते 2014-15	112660
106		अकोला	बार्शीटाकळी	बार्शीटाकळी	09	2013-14 ते 2014-15	178984
107		वाशिम	कारंजा	धनज	04	2013-14 ते 2014-15	57800
108		वाशिम	मानोरा	वापटा	04	2013-14 ते 2014-15	9770
109		वाशिम	रिसोड	हराळ	01	2013-14 ते 2014-15	142473
110		यवतमाळ	महागांव	वाकद	11	2013-14 ते 2014-15	2390
111		नागपुर	नागपुर	बैलवाडा	05	2015-16	325020
112		नागपुर	नरखेड	गोधनी गायमुख	05	2015-16	46889
113		भंडारा	पवनी	खैरी दिवाण	05	2013-14 ते 2014-15	2046954
114		भंडारा	साकोली	सोनपूरी	04	2013-14 ते 2014-15	306269
115		चंद्रपुर	बल्लारपुर	विसापुर	07	2015-16	9000
116		गडचिरोली	आरमोरी	मोहझरी	19	2015-16	102900
117		जालना	जालना	रामनगर	10	2016-17	---
118		बीड	वडवणी	केडेपिंप्री	25	2014-15	1199764
119		नांदेड	धर्माबाद	राजापुर	08	2015-16	---
120		नांदेड	धर्माबाद	राजापुर	13	2015-16	---
121	दरपत्रके/निविदा/ ट्रेडिंग न मागविता केलेली खरेदी	ठाणे	भिवंडी	पिंळजे	10	2016-17	521899
122		ठाणे	भिवंडी	शेलार	13	2016-17	365679
123		ठाणे	भिवंडी	खोणी	12	2016-17	164031

124		पालघर	वसई	उसगांव	09	2016-17	170447
125		पालघर	वसई	सत्पाळा	05	2016-17	121518
126		रायगड	पनवेल	खानाव	05	2015-16	519826
127		रायगड	पनवेल	उसली खुर्द	13	2015-16	1946450
128		रायगड	सूधागड पाली	रासळ	13	2015-16	639480
129		रत्नागिरी	लांजा	प्रभानवल्ली	08	2016-17	119600
130		रत्नागिरी	दापोली	गिम्हवणे	07	2016-17	79516
131		सिंधुदुर्ग	दोडामार्ग	सासोली	04	2016-17	166850
132		सिंधुदुर्ग	देवगड	गवाणे	03	2016-17	15630
133		सिंधुदुर्ग	देवगड	औंबळ	03	2016-17	40811
134		सिंधुदुर्ग	कुडाळ	माणगांव	04	2016-17	7600
135		धुळे	धुळे	भोकर	13	2016-17	929464
136		धुळे	शिरपुर	तोंदें	12	2016-17	3081211
137		जळगाव	चोपडा	लासूर	20	2015-16	225292
138		जळगाव	भडगांव	वडगांव नालबंदी	18	2015-16	102820
139		जळगाव	चोपडा	वराड	08	2015-16	68000
140		जळगाव	बोदवड	करंजी	13	2015-16	135685
141		जळगाव	यावल	टाकरखेडा	22	2015-16	104710
142		नंदुरबार	नवापूर	घोघळगांव	18	2016-17	13300
143		नंदुरबार	नंदुरबार	चौपाळे	20	2016-17	42475
144		अहमदनगर	राहाता	डो-हाळे	11	2015-16	10425
145		अहमदनगर	राहाता	न पा.वाडी	10	2015-16	114414
146		अहमदनगर	राहाता	ममदापुर	09	2015-16	165300
147		अहमदनगर	राहाता	रांजणखोल	24	2015-16	125611
148		अहमदनगर	पारनेर	मुंगशी	12	2007-08 ते 2014-15	338224
149		अहमदनगर	श्रीगोंदा	विसापुर	18	2006-07 ते 2008-09 व 2014-15	180119
150		पुणे	हवेली	ओताडे हांडेवाडी	14	2014-15	708419
151		पुणे	हवेली	आंबेगाव	28	2012-13 ते 2014-15	2199842
152		सातारा	माण	आंधळी	14	2015-16	766060
153		सांगली	कवठेमहाकाळ	कवठेमहाकाळ	11	2013-14 ते 2014-15	695438
154		सांगली	कवठेमहाकाळ	कवठेमहाकाळ	32	2013-14 ते 2014-15	260396

155		सांगली	जत	दरीबडची	06		26529
156		सांगली	पलूस	पलूस	07	2014-15	377288
157		सांगली	वाळवा	गोटाखडी	12	2015-16	102410
158		सांगली	जत	निगडी खुर्द	04	2012-13 ते 2014-15	58228
159		सांगली	आटपाडी	पारेकरवाडी	15	2015-16	74610
160		कोल्हापूर	शाहु वाडी	पिशवी	04	2014-15	78177
161		कोल्हापूर	भुदरगड	गारगोटी	19	2012-13 ते 2013-14	263692
162		कोल्हापूर	करवीर	मोरेवाडी	14	2014-15	769101
163		सोलापूर	पंढरपुर	खेडभाळवणी	14	2014-15	122678
164		सोलापूर	बार्शी	उंबरगे	04	2012-13 ते 2014-15	111136
165		सोलापूर	बार्शी	खडकोनी	08	2011-12 ते 2013-14	24539
166		सोलापूर	पंढरपुर	सोनके	07	2014-15	63837
167		सोलापूर	द.सोलापूर	अकोले मंद्रुप	15	2012-13 ते 2013-14	775794
168		अकोला	तेल्हारा	दानापुर	15	2013-14 ते 2014-15	148695
169		अकोला	अकोला	शिवणी	26	2013-14 ते 2014-15	520470
170		यवतमाळ	कळंब	डोंगरखर्डा	6	2013-14	82608
171		यवतमाळ	यवतमाळ	शिवणीबु.	12	2015-16	10137
172		बुलढाणा	देऊळगाव राजा	पांग्री	05	2015-16	38827
173		वर्धा	सेलू	खडका	10	2015-16	15400
174		वर्धा	आर्वी	तळेगाव(र)	11	2015-16	82382
175		गोंदिया	आमगाव	ब्राम्हणी	03	2015-16	58100
176		गोंदिया	आमगाव	किडंगीपार	07	2015-16	27954
177		गोंदिया	तिरोडा	बिहीरीया	06	2015-16	25080
178		गोंदिया	गोंदिया	नवरगावकला	02	2015-16	22540
179		गोंदिया	गोंदिया	लहीटोला	04	2015-16	40100
180		गोंदिया	गोंदिया	सावरी	06	2015-16	45050
181		गोंदिया	गोंदिया	नंगपुरामुरी	05	2015-16	191953
182		गोंदिया	गोंदिया	फुलचूर	06	2015-16	43235
183		चंद्रपुर	विसापुर	बल्लारपुर	01	2015-16	382460
184		चंद्रपुर	नांदगाव	बल्लारपुर	01	2015-16	69800
185		चंद्रपुर	चिचपली	चंद्रपुर	01	2015-16	81900
186		चंद्रपुर	वासापुर	भद्रावती	07	2015-16	327665

187		चंद्रपुर	मासळ	भद्रावती	09	2015-16	141990
188		गडचिरोली	वरुर	चामोर्शी	16	2015-16	55440
189		गडचिरोली	कोरेगाव	आरमोरी	10	2015-16	45000
190		औरंगाबाद	वैजापूर	दहेगाव/ राहेगव्हाण	11	2016-17	181660
191		जालना	अंबड	शहागड	11	2016-17	850000
192		बीड	माजलगाव	भाटवडगाव	07	2015-16	174010
193		परभणी	पाथरी	कासापुरी	06	2015-16	30477
194		हिंगोली	कळमनुरी	सुकळीवीर	07	2016-17	---
195		हिंगोली	सेनगाव	धनगरवाडी	03	2016-17	143200
196		हिंगोली	सेनगाव	चिखलाघर	04	2016-17	36700
197		हिंगोली	सेनगाव	केंद्रा बु.	04	2016-17	142093
198		हिंगोली	सेनगाव	जयपुर	03	2016-17	568010
199		हिंगोली	सेनगाव	येलदरी	03	2016-17	78300
200		हिंगोली	सेनगाव	म्हाळसापुर	04	2016-17	47337
201		हिंगोली	ओंढा	शिरला	03	2016-17	494250
202		हिंगोली	ओंढा	येहळेगाव	04	2016-17	2083935
203		नांदेड	भोकर	पाळज	05	2015-16	24000
204		नांदेड	हिमायतनगर	दुधड(बा)	05	2015-16	1163214
205		नांदेड	उमरी	वाघलवाडा	05	2015-16	86800
206		नांदेड	उमरी	बोळसा	05	2015-16	90000
207		नांदेड	नांदेड	पासदगांव	04	2015-16	56500
208		नांदेड	नांदेड	धानोरा	05	2015-16	96548
209		नांदेड	धर्माबाद	पाटोदा	05	2015-16	107460
210		उस्मानाबाद	कळंब	बहुला	09	2016-17	242374
211		उस्मानाबाद	तुळजापुर	आरळी(खु)	09	2016-17	240000
212		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	कामेगांव	09	2016-17	461706
213		लातूर	अहमदपुर	वंजारवाडी	05	2012-13 ते 2014-15	10500
214		लातूर	लातूर	बोपला	13	2015-16	42700
215		लातूर	उदगीर	लोहारा	05	2012-13 ते 2014-15	1630711
216	मुल्यांकनापेक्षा जादा खर्च केलेबाबत	ठाणे	कल्याण	म्हारळ	15	2016-17	1194150
217		ठाणे	भिवंडी	पूर्णा	10	2016-17	1362385
218		पालघर	वसई	पोमण	21	2016-17	379445
219		पालघर	वसई	पोमण	22	2016-17	710350
220		पालघर	वसई	उसगांव	15	2016-17	196158
221		रत्नागिरी	खेड	सवेणी	07	2016-17	10000

222		जळगाव	चोपडा	लासूर	18	2015-16	613217
223		जळगाव	रावेर	वडगांव	04	2015-16	548105
224		अहमदनगर	राहाता	लोहगांव	03	2015-16	49630
225		सातारा	कराड	रेठरे बु.	06	2015-16	182600
226		सातारा	सातारा	दरे बु.	12	2015-16	328461
227		कोल्हापूर	शिरोळ	राजापुरवाडी	08	2014-15	176300
228		अकोला	बाळापुर	कान्हेरी (गवळी)	27	2013-14 ते 2014-15	65902
229		वाशिम	मालेगाव	पांगरी	20	2013-14 ते 2014-15	84631
230		यवतमाळ	पांढरकवडा	पिंपरी बोरी	05	2013-14 ते 2014-15	538000
231		बुलढाणा	मेहकर	अंजनी बु.	07	2013-14 ते 2014-15	127960
232		बुलढाणा	बुलढाणा	दहीद बु.	08	2013-14 ते 2014-15	256483
233		बुलढाणा	मेहकर	घाटबोरी	05	2013-14 ते 2014-15	254544
234		भंडारा	पवनी	कोसरा	05	2013-14 ते 2014-15	23514
235		भंडारा	पवनी	अडयाळ	03	2013-14 ते 2014-15	3300
236		गोंदिया	तिरोडा	धादरी	09	2015-16	22480
237		गोंदिया	गोंदिया	डवकी	08	2015-16	58700
238		गडचिरोली	एटापली	जारावंडी	08	2015-16	985
239		गडचिरोली	एटापली	गट्टा	08	2015-16	1850
240		गडचिरोली	चामोर्शी	वरूर	05	2015-16	15626
241		जालना	जाफ्राबाद	पोखरी	13	2016-17	357589
242		परभणी	पाथरी	बांदरवाडा	09	2016-17	1475694
243	वसूल रकमा ग्रामनिधीत जमा न केलेबाबत	रत्नागिरी	रत्नागिरी	कोळंबे	13	2016-17	1503
244		सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	सोनुर्ली	08	2016-17	925
245		धुळे	साक्री	राजंणगाव	05	2016-17	40138
246		धुळे	शिरपुर	उपरपिंड	05	2016-17	---
247		अहमदनगर	नेवासा	मुकींदपुर	07	2015-16	29796
248		पुणे	जुन्नर	नारायणगाव	27	2012-13 ते 2013-14	126737
249		पुणे	खेड	चाकण	03	2012-13 ते 2014-15	344148

250		सातारा	पाटण	गमेवाडी	07	2015-16	10400
251		कोल्हापूर	करवीर	कणेरीवाडी	11	2014-15	13997
252		कोल्हापूर	हातकणंगले	कबनुर	09	2014-15	31352
253		कोल्हापूर	शिरोळ	कोथळी	09	2014-15	33731
254		कोल्हापूर	शाहु वाडी	भेडसगांव	11	2015-16	5100
255		सोलापूर	माढा	उपळाई खुर्द	07	2015-16	16175
256		सोलापूर	बार्शी	बावी	26	2012-13 ते 2013-14	1877
257		अकोला	तेल्हारा	आडगाव बु.	21	2013-14 ते 2014-15	32834
258		वाशिम	वाशिम	धुमका	01	2013-14 ते 2014-15	2765
259		यवतमाळ	महागांव	पिं पळगाव	09	2013-14 ते 2014-2015	424874
260		नागपुर	पारशिवनी	घाटरोहणा	09	2015-16	13300
261		नागपुर	नरखेड	सिंदी (उमरी)	13	2015-16	4274
262		नागपुर	नरखेड	गोधनी गायमुख	11	2015-16	59844
263		भंडारा	पवनी	खैरी दिवाण	04	2013-14 ते 2014-15	15113
264		भंडारा	भंडारा	गोपीवाडा	02	2013-14 ते 2014-15	2170
265		भंडारा	पवनी	भावड	01	2013-14 ते 2014-15	42257
266		गोंदिया	गोंदिया	डवकी	09	2015-16	12974
267		चंद्रपुर	बल्लारपुर	नांदगाव पोडे	05	2015-16	6025
268		गडचिरोली	एटापली	जारावंडी	09	2015-16	4000
269		गडचिरोली	एटापली	गडुटा	09	2015-16	297
270		गडचिरोली	चामोर्शी	वाकडी	04	2015-16	785
271		गडचिरोली	आरमोरी	नरचूली	08	2015-16	9819
272		गडचिरोली	आरमोरी	नरचूली	09	2015-16	3374
273		गडचिरोली	आरमोरी	वडधा	02	2015-16	12200
274		बीड	धारूर	बोडखा	07	2014-15	---
275		हिंगोली	कळमनुरी	सुकळीवीर	15	2016-17	1000
276		हिंगोली	सेनगाव	म्हाळसापुर	23	2016-17	47337
277	रोखीने अदायगी	ठाणे	भिवंडी	शेलार	03	2016-17	714516
278		रायगड	पनवेल	भिं गार	03	2015-16	221082
279		रत्नागिरी	चिपळूण	मिरजोळी	22	2016-17	45699
280		सिंधुदुर्ग	मालवण	सुकळवाड	04	2016-17	16981
281		सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	माजगांव	05	2016-17	34045

282		सिंधुदुर्ग	मालवण	वडाचा पाट	05	2016-17	11386
283		धुळे	साक्री	ब्राम्हणवेल	07	2016-17	24300
284		जळगाव	जामनेर	माळपिंप्री	05	2015-16	500
285		जळगाव	मुक्ताईनगर	माळेगांव	02	2015-16	3325
286		नंदुरबार	नंदुरबार	वावद	10	2016-17	18800
287		अहमदनगर	श्रीरामपुर	टाकळीभान	18	2013-14 ते 2014-15	132000
288		पुणे	जुन्नर	नारायणगाव	14	2014-15	728000
289		पुणे	जुन्नर	नारायणगाव	08	2012-13 ते 2013-14	855149
290		पुणे	भोर	जोगवडी	18	2012-13 ते 2014-15	228629
291		सातारा	माण	दहिवडी	11	2015-16	88571
292		सातारा	कोरेगांव	नागझरी	12	2015-16	101740
293		कोल्हापूर	करवीर	वाशी	10	2014-15	48707
294		वर्धा	आर्वी	निबोली	07	2015-16	27885
295		वर्धा	आष्टी	साहूर	13	2015-16	25000
296		वर्धा	आष्टी	खडका	10	2015-16	50070
297		गडचिरोली	गडचिरोली	पोर्ला	17	2015-16	11180
298		गडचिरोली	आरमोरी	मोहझरी	17	2015-16	123685
299		औरंगाबाद	गंगापूर	वडगाव कोल्हाटी	09	2016-17	32190
300		जालना	भोकरदन	हसनाबाद	09	2016-17	500
301		बीड	माजलगांव	घळावटवाडी	11	2015-16	---
302		परभणी	पालम	पेंड बु.	06	2015-16	6030
303		नांदेड	हिमायतनगर	वाई	12	2015-16	46800
304		नांदेड	हिमायतनगर	वडगांव (ज)	11	2015-16	10000
305		नांदेड	उमरी	महाटी/एंडाळा	11	2015-16	20400
306		नांदेड	उमरी	इळेगांव ग.प.	05	2015-16	55159
307		नांदेड	नांदेड	भायेगांव	05	2015-16	27000
308		नांदेड	नांदेड	निळा	12	2015-16	278000
309		लातूर	उदगीर	शेल्हाळ	08	2015-16	16660
310	आकारणी केलेल्या कराच्या रकमा वसुल न केलेबाबत	ठाणे	भिवंडी	काटई	28	2016-17	2582850
311		पालघर	डहाणु	घोलवड	06	2016-17	594150
312		पालघर	डहाणु	घोलवड	07	2016-17	435200
313		पालघर	पालघर	बेटेगाव	14	2016-17	4615535
314		पालघर	पालघर	बेटेगाव	15	2016-17	22200

315		रायगड	पेण	वढाव	09	2015-16	810175
316		रायगड	पेण	आमटेम	12	2015-16	368148
317		रायगड	अलिबाग	सासवणे	13	2015-16	836660
318		रायगड	माणगांव	जिते	24	2015-16	219913
319		रत्नागिरी	खेड	भरणे	16	2016-17	238300
320		रत्नागिरी	खेड	भरणे	17	2016-17	1504660
321		सिंधुदुर्ग	सावंतवाडी	बांदा	14	2016-17	288580
322		सिंधुदुर्ग	मालवण	पळसंब	05	2016-17	60710
323		सिंधुदुर्ग	मालवण	वडाचा पाट	06	2016-17	19112
324		धुळे	साक्री	अंबापुर	07	2016-17	782254
325		धुळे	शिरपुर	हिंगाव	12	2016-17	---
326		धुळे	शिरपुर	होळ	10	2016-17	681717
327		जालना	भोकरदन	राजुर	17	2016-17	---
328		लातूर	निलंगा	सोनखेड	17	2016-17	---
329	रोखवहीतील उणिवा/ अनियमितता बाबत.	रायगड	अलिबाग	पोयनाड	07	2015-16	95965
330		रत्नागिरी	मंडणगड	तोंडली	05	201617	3208
331		नाशिक	चांदवड	मगरूळ	03	2014-15	516000
332		नाशिक	इगतपुरी	मुरंबी	05	2013-14	20000
333		नाशिक	इगतपुरी	मुरंबी	04	2012-13 ते 2013-14	42000
334		नाशिक	येवला	नगरसुल	06	2010-11	18700
335		धुळे	धुळे	बुरझड	40	2015-16	---
336		जळगाव	पाचोरा	पहाण	17	2015-16	---
337		जळगाव	रावेर	तांदलवाडी	15	2015-16	10327
338		जळगाव	रावेर	निंभोरा	29	2015-16	10844
339		जळगाव	जामनेर	माळपिंप्री	35	2015-16	---
340		नंदुरबार	नंदुरबार	वावद	03	2016-17	840618
341		कोल्हापूर	शिरोळ	घालवाड	30	2012-13 ते 2013-14	---
342		अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	अडगाव	08	2013-14	21000
343		अमरावती	अंजनगाव सुर्जी	धनेगाव	05	2013-14 ते 2014-15	5569
344		वाशिम	रिसोड	महागाव	07	2013-14 ते 2014-15	---
345		यवतमाळ	महागांव	कोनदरी	04	2013-14 ते 2014-15	10000

346		बुलढाणा	मेहकर	लोणी गवळी	05	2013-14 ते 2014-15	106000
347		बुलढाणा	मेहकर	डोणगाव	04	2013-14 ते 2014-15	600469
348		बुलढाणा	मेहकर	घाटबोरी	06	2013-14 ते 2014-15	191980
349		बुलढाणा	देऊळगाव राजा	पांथी	15	2015-16	---
350		नागपुर	नरखेड	सिंदि (उमरी)	21	2015-16	30609
351		वर्धा	आष्टी	माणीकवाडा	14	2015-16	---
352		भंडारा	भंडारा	गोपीवाडा	03	2013-14 ते 2014-15	86893
353		गडचिरोली	एटापली	जारावंडी	14	2015-16	---
354		औरंगाबाद	सिल्लोड	जळकी घाट	08	2016-17	---
355		जालना	भोकरदन	पारध बु.	08	2016-17	---
356		बीड	माजलगांव	घळावटवाडी	22	2012-13	---
357		बीड	माजलगांव	घळाटवाडी	09	2015-16	---
358		बीड	केज	काशिदवाडी	13	2015-16	---
359		नांदेड	उमरी	जामगांव	10	2015-16	---
360		नांदेड	उमरी	हस्सा	10	2015-16	---
361		नांदेड	धर्माबाद	आटाळा	08	2015-16	---
362		उस्मानाबाद	कळंब	बहु ला	05	2016-17	24220
363		उस्मानाबाद	कळंब	बहु ला	14	2016-17	1907
364		उस्मानाबाद	तुळजापुर	आरळी(खु)	17	2016-17	1739
365		उस्मानाबाद	लोहारा	खेड	04	2016-17	---
366		उस्मानाबाद	तुळजापुर	ईटकळ	04	2016-17	---
367		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	कामेगांव	05	2016-17	52857
368		उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	कामेगांव	16	2016-17	54719
369		लातुर	अहमदपुर	शिरूर	28	2014-15	---
370	पावती पुस्तकामधील अनियमितता बाबत	पालघर	वसई	पोमण	23	2016-17	63185
371		रायगड	उरण	चिरनेर	20	2015-16	---
372		रत्नागिरी	संगमेश्वर	कुळये	18	2016-17	---
373		धुळे	साक्री	अंबापुर	11	2016-17	---
374		धुळे	धुळे	बुरझड	44	2015-16	---
375		नंदुरबार	नंदुरबार	ढेकवद	27	2016-17	---
376		अहमदनगर	कोपरगांव	संवसत्सर	06	2012-13 ते 2014-15	1295

377		कोल्हापूर	करवीर	गांधीनगर	17	2012-13 ते 2013-14	168400
378		सोलापूर	पंढरपूर	गोपाळपूर	05	2014-15	---
379		अकोला	बाळापुर	निमकर्दा	03	2013-14 ते 2014-15	5114
380		वाशिम	मंगरूळपीर	नांदगाव	05	2013-14 ते 2014-15	---
381		वर्धा	कारंजा	गवंडी	13	2015-16	---
382		गडचिरोली	चामोर्शी	वरूर	13	2015-16	---
383		गडचिरोली	गडचिरोली	पोर्ला	31	2015-16	---
384		गडचिरोली	आरमोरी	नरचुली	04	2015-16	---
385		औरंगाबाद	कन्नड	कळंकी	20	2016-17	---
386		जालना	अंबड	रामनगर	21	2016-17	---
387		परभणी	पुर्णा	धनगर टाकळी	17	2014-15	---
388		परभणी	पुर्णा	आलेगाव	19	2015-16	99573
389		हिंगोली	कळमनुरी	सुकळीवीर	24	2016-17	---
390		नांदेड	धर्माबाद	मेगनाळी	30	2015-16	---
391		नांदेड	धर्माबाद	येवती	29	2015-16	---
392		नांदेड	धर्माबाद	चिंचोली	29	2015-16	---

5.186 ग्रामपंचायतीमधील इतर नियमबाह्य बाबी

महाराष्ट्रातील प्रधान ग्रामपंचायतीचे बाबतीत विशिष्ट व्यवहारासंबंधी सांख्यिकी माहिती ही ग्रामपंचायत 1 ते 9 नमुन्यात सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा यांचेमार्फत जिल्हा परिषदेकडून उपलब्ध करून घेऊन या अहवालात समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.

5.187 विविक्षित प्रयोजनासाठी मंजूर केलेले अनुदान त्याच प्रयोजनासाठी न वापरता इतर प्रयोजनासाठी वापरणे.

विविक्षित कार्य पार पाडण्यासाठी ग्रामपंचायतींना शासनातर्फे अनुदान मंजूर केले जाते परंतु सदर अनुदानाच्या रकमा मंजूर प्रयोजनार्थ न वापरता अन्य बाबींवर वापरल्याचे निदर्शनास आले. उदारणार्थ, सन 2016-17 या वित्तीय वर्षात लेखापरीक्षण केलेल्या 15 ग्रामपंचायतींना रुपये 54,28,549/- एवढी रक्कम मंजूर करण्यात आली होती. या मंजूर रकमेपैकी रुपये 37,74,388/- एवढी रक्कम मंजूर प्रयोजनार्थ न वापरता अन्य बाबींवर वापरल्याचे आढळून आले.

5.188 मंजूर प्रयोजना व्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी कर्जाची रक्कम वापरणे/ शिल्लक कर्जाची रक्कम परत न करणे.

मंजूर प्रयोजनाव्यतिरिक्त इतर कारणांसाठी कर्जाची रक्कम वापरणेबाबतची प्रकरणे निरंक असून शिल्लक कर्जाची रक्कम परत न करण्याबाबत देखिल प्रकरणे निरंक आहेत.

5.189 सरपंच व ग्रामसेवक यांनी ग्रामनिधीपैकी कायम स्वरुपाची आगाऊ रक्कम विहित मर्यादेच्या पलिकडे रोख हाती ठेवणेबाबत.

सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षामध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 142 ग्रामपंचायतीच्या एकूण 154 कर्मचा-यांनी रुपये 51,05,707/- एवढी रक्कम नियमबाह्यपणे स्वतःजवळ ठेवल्याचे निदर्शनास आले. मुंबई ग्रामपंचायत (ग्रामनिधीची अभिरक्षा व गुंतवणूक) नियम 1959 चे नियम क्रमांक 3 मधील तरतुदीनुसार सदर बाब नियमबाह्य आहे.

5.190 सरपंच ग्रामसेवक व ठेकेदार यांच्या कडून वसूल व्हावयाच्या अग्रिम धनाच्या शिल्लकेबाबत.

ग्रामपंचायतीचे सरपंच ग्रामसेवक, ठेकेदार यांचेकडे मोठ्या प्रमाणात ग्रामनिधीची रक्कम अग्रिम स्वरुपात ब-याच कालावधीपासून समायोजनाअभावी थकित असल्याचे निदर्शनास आले. सन 2016-2017 मध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 19 ग्रामपंचायतीमध्ये सन 2010-2011 पासून वेळोवेळी निरनिराळ्या कारणांसाठी देण्यात आलेली रुपये 5,92,439/- अग्रिम रक्कम समायोजनाअभावी थकित असल्याचे आढळून आले. याबाबत सविस्तर आक्षेप संबंधित ग्रामपंचायतीच्या लेखापरीक्षण अहवालात समाविष्ट करण्यात आले आहे. सदर रक्कम फार काळ ग्रामनिधीबाहेर राहिल्याने संबंधीत ग्रामपंचायतींना थकित रक्कमेवरील व्याजाच्या रकमेला मुकावे लागले आहे.

5.191 लोकवर्गणी रक्कम वसूल न करणे.

जिल्हा परिषदांकडून सामुहिक विकास योजना स्थानिक विकास योजना वगैरे योजनांतर्गत कामासाठी ग्रामपंचायतींना सहाय्यक अनुदान देण्यात येते. अशा कामावरील काही टक्के खर्च स्थानिक लोकांकडून रोख रकमेत, वस्तुरूपाने अगर श्रमदानाने मिळणा-या अंशदानातून भागवावयाचा असतो. लोकवर्गणी रक्कम वसूल न करण्याची प्रकरणे निरंक आहेत.

5.192 अहवाल वर्षात ग्रामपंचायतीमध्ये झालेला नियमबाहय खर्च.

मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958 मधील तरतुदीनुसार अंदाजपत्रकात तरतुद नसताना खर्च करणे अंदाजपत्रकातील तरतुदीपेक्षा जादा खर्च करणे, सक्षम अधिका-याची मंजूरी नसताना खर्च करणे, अनुज्ञेय बाबींव्यतिरिक्त खर्च करणे, दरपत्रकाशिवाय खरेदी करणे इत्यादी प्रकारच्या नियमबाहय खर्चाच्या बाबी लेखापरीक्षणात निदर्शनास येतात. सन 2016-2017 मध्ये लेखापरीक्षण केलेल्या 12889 ग्रामपंचायतींमध्ये सन 2007-08 ते 2016-2017 मध्ये एकूण रक्कम रुपये 7,57,77,08,766/- एवढी ग्रामनिधीची रक्कम नियमबाहय खर्च केल्याचे आढळून आले आहे.

5.193 सन 2015-2016 अहवाल वर्षात उघडकिस आलेल्या ग्रामनिधीचा अपहार दुर्विनियोग व नुकसानीची प्रकरणे.

सन 2016-2017 या वित्तीय वर्षात लेखापरीक्षण केलेल्या 865 ग्रामपंचायतींमध्ये घरपट्टी, बाजारकर वगैरे रकमा जमा न करणे, पावतीपुस्तक न ठेवता रकमा वसूल करणे, जमा रकमा व व्याज ग्रामनिधीत जमा न करणे अथवा कमी जमा करणे अशा प्रकारे एकूण रुपये 45,90,32,921/- एवढ्या रकमेचा अपहार अथवा दुर्विनियोग व नुकसानीस 1204 ग्रामपंचायत सरपंच, ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामसेवक, माजी सरपंच व ठेकेदार जबाबदार असलेचे आढळून आले. याबाबत लेखापरीक्षण अहवालात 2294 आक्षेप नोंदविण्यात आले असून योग्यती कार्यवाही करण्याचे संबंधित ग्रामपंचायतींना व जिल्हा परिषदांना सुचविण्यात आले आहे

5.194 ग्रामपंचायतीच्या दुर्विनियोगाची प्रलंबित प्रकरणे.

महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (लेखापरीक्षा) नियम 1961 च्या नियम 19 अन्वये शोधून काढलेली लबाडीची किंवा अपहाराची किंवा कोणत्याही संशयास्पद परिस्थितीवरून वाजवी काढलेली प्रकरणे संबंधित सरपंच, जिल्हाधिकारी व संबंधित जिल्हा परिषदेला गोपनीयरित्या कळविली जातात. सदर तरतुद प्रामुख्याने अपराधी व्यक्तींचा वेळेवर मागोवा घेऊन त्यांच्याविरुद्ध त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी.

लेखापरीक्षा विभागाने याबाबत विशेष अहवाल सादर केले असतानाही खाली दिलेल्या तपशीलाप्रमाणे अशा प्रकारची प्रकरणे मोठ्या प्रमाणावर थकित होती.

31 मार्च 2016 रोजी प्रलंबित असलेली		2016-2017 मधील नव्याने उघडकिस आलेली		एकूण	
प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम
1.	2.	3.	4.	5.	6.
35872	2925993254	2022	861287262	37894	3787280516

सन 2016-2017 मध्ये निकालात काढलेली		31 मार्च 2017 अखेर शिल्लक असलेली	
प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम	प्रकरण संख्या	गुंतलेली रक्कम
7.	8.	9.	10.
1815	99970435	36079	3687310081